

**IZVJEŠTAJ O RADU
za 2015. godinu**

Cetinje, februar 2016.

S A D R Ž A J

UVOD

Osnovni podaci o ustanovi.....	3
Osnovni ciljevi i zadaci NBCG „Đurđe Crnojević“	4
Organizacija.....	5

Realizacija ciljeva NBCG u 2015. godini.....	5
Izdavačka djelatnost.....	7
Projekti izvan redovne djelatnosti.....	7

SEKTOR ZA REDOVNE POSLOVE

Popunjavanje, korišćenje i čuvanje fondova	12
Preusmjeravanje knjiga iz osnovnog u muzejski fond sa revizijom.....	17
Zaštita bibliotečkog materijala.....	19
Stručna obrada bibliotečke građe.....	20
Katalogizacija u publikaciji i bibliografska kontrola- CIP, ISBN, ISSN.....	23
Muzejsko odjeljenje.....	24

Bibliografsko odjeljenje.....	26
-------------------------------	----

SEKTOR ZA RAZVOJ BIBLIOTEČKE DJELATNOSTI

COBISS centar Crne Gore	30
Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju.....	32
Matična služba.....	32
Edukacija.....	33

Međunarodna saradnja.....	34
---------------------------	----

Kulturni događaji.....	41
Prisutnost u medijima.....	48

ZAJEDNIČKI O OPŠTI POSLOVI.....	51
---------------------------------	----

Javne nabavke.....	56
Realizovani budžet u 2015.....	58
Prilozi.....	60-69

OSNOVNI PODACI O USTANOVİ

Naziv ustanove	Nacionalna biblioteka Crne Gore “Đurđe Crnojević”
Lokacije	Cetinje - Zgrada bivšeg Italijanskog poslanstva Cetinje - Zgrada bivšeg Francuskog poslanstva
Adresa	Bulevar crnogorskih junaka, 163 Cetinje Njegoševa br.101, Cetinje
PIB/matični broj	02010470
Tel/fax	041 231 726 (direktor); 041 231 143; 041 231 020; 041 234 236 – Bulevar c. j. 041 232 133 - Njegoševa
Mail/adrese	www.nb-cg.me; info@nb-cg.me
Radno vrijeme	9-17 h; čitaonice radnim danima 7-19 h i subotom: 7-14 h
Broj žiro računa	Prva banka 535-11579-68
Direktor	Jelena Đurović, mail jelena.djurovic@nb-cg.me
Zakonski okvir	<p>Zakon o kulturi Crne Gore, "Sl. list Crne Gore, broj 49/2008" Zakon o bibliotečkoj djelatnosti Crne Gore, "Sl. list Crne Gore, broj 49/2010" Zakon o izdavačkoj djelatnosti Crne Gore, "Sl. list Crne Gore, broj 30/2012". Zakon o primjeni propisa kojima se uređuju prava intelektualne svojine, Crne Gore, 2005 Zakon o zaštiti kulturnih dobara Crne Gore, 2010 Zakon o autorskim i srodnim pravima Crne Gore, 2011 Odluka Vlade Crne Gore o imenovanju Jelene Đurović za direktoricu JU NBCG, od 2. 10. 2014, br. 08-2454/3-13 Zakon o budžetu za 2015. g.- 1.028.852,11 € Ugovor o adaptaciji iz Kapitalnog budžeta za 2015. - Direkcija javnih radova - 33.662,89 €. Ugovor po UNESCO Projektu Informaciona i medijska pismenost – strategija i edukacija - 23.483,30 € Ugovori po Programu zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2015. g. Ministarstvo kulture Crne Gore – 8.500 € Ugovor o finansiranju po programu Javni rad - Zavod za zapošljavanje</p>
Organi upravljanja i stručni organi	<ul style="list-style-type: none"> • Savjet: predsjednik Saša Milić, članovi: Mladen Lompar, Ruža Danilović, Marijan Miljić, Milenija Vračar • Stručno vijeće Jelena Đurović, Dragica Lompar, Irena Đurković (Odjeljenje za popunjavanje, korišćenje i čuvanje fondova), Natalija Bokan (Odjeljenje za stručnu obradu bibliotečkog materijala), Vjenceslava Ševaljević (Odjeljenje za razvoj bibliotečke djelatnosti), Slavica Glendža (Muzejsko odjeljenje), Milorad Milović (Bibliografsko odjeljenje) i Radmila Drašković (Odjeljenje za zajedničke i opštne poslove)

OSNOVNI CILJEVI I ZADACI NACIONALNE BIBLIOTEKE CRNE GORE „ĐURĐE CRNOJEVIĆ“

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, kao vodeća institucija kulture u državi služi znanju, obrazovanju, pamćenju i pismenosti. Ona svim građanima Crne Gore, bez razlike i ograničenja, omogućava opšti pristup informacijama, stručnim, obrazovnim i kulturnim sadržajima i služi kao osnova i podsticaj za ukupan razvoj, napredak i snaženje Crne Gore, jer podstiče istraživanje, učenje i kreativnost. Osnovni ciljevi koje Biblioteka treba da ispuni su da:

- prikuplja, opisuje, čuva i daje na korišćenje nacionalnu zbirku bibliotečke građe o Crnoj Gori, Crnogorcima, drugim narodima i manjinskim nacionalnim zajednicama koje žive u Crnoj Gori, bibliotečku građu crnogorskih autora i crnogorskih izdavačko-štamparskih organizacija, staru i rijetku knjigu, najznačajnije publikacije iz svih oblasti nauke i kulture, kao i službene publikacije;
- čuva i rasporeduje obavezni primjerak crnogorske izdavačko-štamparske produkcije;
- izrađuje tekuću i retrospektivnu bibliografiju i dodjeljuje oznake međunarodne bibliografske kontrole: ISBN, ISSN, ISMN i druge oznake;
- izrađuje osnovni kataloški opis – CIP za izdavače na teritoriji Crne Gore;
- vrši opis južnoslovenskih ciriličkih rukopisa;
- omogućava pristup bibliotečkoj građi, izvorima informacija, uslugama i servisima;
- obezbjeđuje korišćenje i protok bibliografskih i drugih izvora informacija i usluga;
- vodi evidenciju o građi i korisnicima;
- predlaže mjere za čuvanje i zaštitu bibliotečke građe;
- predlaže i sprovodi mjere za čuvanje i zaštitu bibliotečke građe sa svojstvom kulturnog dobra;
- daje uputstva za stručni bibliotečko-informacioni rad i primjenu međunarodnih standarda;
- obavlja stručni i naučno-istraživački rad i objavljuje publikacije iz oblasti bibliotekarstva, informacionih i srodnih nauka;
- predstavlja Crnu Goru u međunarodnim bibliotečkim asocijacijama nacionalnih biblioteka i uspostavlja saradnju sa njima;
- organizuje naučno-istraživački, razvojni i savjetodavni rad na području bibliotečko-informacione djelatnosti i predlaže mjere za njeno unaprjeđivanje;
- povezuje biblioteke u bibliotečko-informacioni system Crne Gore i uključuje ih u međunarodne informacione sisteme;
- razvija stručne osnove uzajamnog kataloga;
- organizuje stručno usavršavanje lica za rad u uzajamnoj katalogizaciji i izdaje licence za rad;
- vrši provjeru sposobljenosti bibliotekara za rad u uzajamnoj katalogizaciji i izdaje licence za rad;
- vrši kontrolu kvaliteta i redakciju bibliografskih zapisa u uzajamnoj bibliografskoj bazi;
- promoviše i prezentuje crnogorsku kulturnu baštinu učešćem u međunarodnim projektima digitalizacije.

ORGANIZACIJA

Obavljanje poslova Biblioteke organizuje se u okviru dva sektora: Sektor za redovnu djelatnost i Sektor za razvoj bibliotečke djelatnosti i šest organizacionih jedinica.

Organizacione jedinice organizuju se kao odjeljenja, prema vrsti i srodnosti poslova koji se obavljaju u Biblioteci.

1. Odjeljenje za zajedničke i opšte poslove
2. Odjeljenje za popunjavanje, korišćenje i čuvanje fondova
3. Odjeljenje za stručnu obradu bibliotečkog materijala
4. Bibliografsko odjeljenje
5. Muzejsko odjeljenje
6. Odjeljenje za razvoj bibliotečke djelatnosti

Način organizovanja poslova koji se obavljaju u Biblioteci biće regulisan Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjestra.

Realizacija ciljeva NBCG u 2015. godini

Nastavak radova na rekonstrukciji i sanaciji objekata Nacionalne biblioteke

U skladu sa kandidovanim investicionim projektima iz sredstava kapitalnog budžeta za 2015. godinu, preko Programa Cetinje grad kulture, 2015. godine završena je prva faza uređenja parka Biblioteke, koja je podrazumijevala uređene saobraćajnica, pješačkih staza i trotoara, saniranje ograda i kapija, obradu postojećih stabala, uređena pomoćne zgrade – stražarnice i teniski teren, koji je u sklopu ovog kompleksa.

Na osnovu ovlašćenja *Direkcije javnih radova*, tokom 2015. godine sproveden je šoping za radove na adaptaciji zgrada, Ugovor je zaključen na iznos od 33.662,89 €.

Povodom renoviranja i sanacije objekata Biblioteke u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“ 28. septembra 2015. godine je organizovana prigodna svečanost, na kojoj su govorili Jelena Đurović, direktorka Nacionalne biblioteke i Pavle Goranović, ministar kulture Crne Gore.

Tokom nekoliko proteklih godina Vlada Crne Gore i Ministarstvo kulture Crne Gore opredijelilo je, značajna sredstva, u iznosu od 830. 000 €, za radove na rekonstrukciji objekata Nacionalne biblioteke Crne Gore: kako za zdanje bivšeg Italijanskog poslanstva, tako i za zgradu nekadašnje Francuske ambasade i Centralni depo knjiga.

Ova sredstva omogućila su da se da se u potpunosti renoviraju i adaptiraju prostorije u zgradi bivšeg italijanskog poslanstva, spoljne i unutrašnje uređenje, da se sanira krovni pokrivač na zgradi Centralnog depoa knjiga i izradi sigurnosni sistem za odvod poplavnih voda iz najniže etaže ovog objekt, kao i da se uradi glavni projekat za unutrašnju rekonstrukciju Depoa knjiga.

Takođe, urađena je i kompletna rekonstrukcija krovnog pokrivača na objektu bivšeg Francuskog poslanstva, a u ovom objektu su instalirani sigurnosni sistemi.

Projekat Virtuelna biblioteka Crne Gore – COBISS centar Crne Gore

U 2015. godini realizovan je potpuni prelazak na platformu COBISS3 / Katalogizacija. COBISS3 je treća generacija programske opreme za automatizaciju bibliotečkog poslovanja i pristup različitim bazama podataka, koju razvija i održava IZUM.

Arhitektonske karakteristike programske opreme COBISS3 su grafički korisnički interfejsi, mogućnost unosa podataka i pretraživanje i u cirilici, upotreba standarda

UNICODE (ISO 10646), prilagodljivost u implementaciji izvan Slovenije, što manja zavisnost od mašinske opreme i operativnih sistema.

Programska oprema COBISS3 podržava različite funkcije biblioteka i nacionalnih COBISS centara s mogućnošću izbora korisničkih interfejsa na više jezika.

Web arhiv

Uspostavljanje web arhiva ima za cilj preuzimanje i trajno čuvanje publikacija s interneta kao dijela crnogorske kulturne baštine. Poput obaveze čuvanja štampanih publikacija i neknjižne građe, NBCG je u obavezi da kao obavezni primjerak tretira i mrežnu građu sa domenom .me.

Aktivnosti na formiranju Web arhiva Crne Gore u NBCG, tokom 2015. godine su se odnosile na izradu Projektne dokumentacije i Projektnog zadatka za sistem Web arhiv. Za ove poslove je angažovana firma Arhimed iz Podgorice koja predstavlja lidera na tržištu usluga praćenja i analize medija u Crnoj Gori, sa najsavremenijim sistemom za digitalno arhiviranje objava.

Krajem jula raspisan je postupak za javnu nabavku putem šopinga za izradu softverskog aplikativnog sistema za web arhiv. Nakon završetaka zakonskog roka za izvršioca je izabrana firma Smart Tech d.o.o iz Podgorice, čija je osnovna djelnost razvoj i implementacija informacionih sistema (njegovih softverskih i hardverskih komponenti). Vrijednost Ugovora koji je NBCG potpisala sa izvršiocem iznosi 20228,81 EUR (dvadeset hiljada dvjestadvadesetosam eura i osamdeset jedan cent) sa uključenim PDV.

U roku, koji je predviđen u Projektnom zadatku odnosno u Planu realizacije, Smart tech d.o.o je isporučio Biblioteci aplikativno softversko rješenje za web arhiv NBCG. Nakon toga se pristupilo testiranju ponuđenog rješenja koje su izvodili zaposleni u NBCG kao i eksterni konsulatant. Izvrilac je u toku testiranja otklonio najveći dio uočenih nedostataka tako da je sistem sada funkcionalan i tokom 2016. godine će se početi sa aktivnostima implementacije sistema u život okruženju na adresi www.webarhiv.me.

Revizija fondova i reorganizacija smještaja

Poslovi na reviziji fondova NBCG odvijali su se tokom 2015. godine, kroz nastavak reorganizacije smještaja fondova periodike u glavnom depou, nacionalne kolekcije „Montenegrina“ i ostalih kolekcija u objektu bivšeg Francuskog poslanstva.

Revizija fondova i reorganizacija smještaja sprovodila se, u prvom redu, u Muzejskom odjeljenju, gdje se obavljala reorganizacija smještaja crnogorskih časopisa (1945-2009) na isti način kao i kod crnogorskih novina. Naime, zbog ograničenosti prostora u Muzejskom odjeljenju crnogorski časopisi koji su izlazili od 1946. godine trajno su izmješteni u centralni depo Biblioteke.

Rađeno je i na kompletiraju zbirke „Montenegrina“. Ono je podrazumijevalo povlačenje naslova monografskih publikacija iz osnovnog fonda, kojih ima oko 5000, a koji po kriterijumima pripadaju zbirci „Montenegrina“. Radi se publikacijama koje su uvrštene u osnovni fond Biblioteke, prije nego je formirano Muzejsko odjeljenje. Ovo je bio veoma složen posao, koji je obuhvatao povlačenje publikacija, upisivanje potrebnih naznaka o promjeni lokacije u inventarnim knjigama, kontrolu kartoteka multiplikata i rezervi crnogorskog obaveznog primjerka, zatim postupak stručne obrade, dodjelu signurnih oznaka Muzejskog fonda i njihovo odlaganje u okviru zbirke „Montenegrina“.

Izdavačka djelatnost

Tokom 2015. godine, završeni su sljedeći rukopisi tekuće nacionalne bibliografije u elektronskom izdanju:

- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2003;*
- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2012;*
- *Crnogorska bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika : 2014.*

Osim toga, publikovane su i sljedeće publikacije:

- *Bibliografski vjesnik*, br. 1-3/2014 (333 str.)
- Burzanović, Slavko i Dajković, Aleksandar: *Italijansko poslanstvo na Cetinju = La Legazione d'Italia a Cettigne* (101 str.; Fotograf.)
- *Černogorcy - 8 + 11 + 1 + 9 - pervyî v istorii sbornik literatury Černogorii na russkom jazyke* (407 str.)
- *Informacijska i medijska pismenost - smjernice za politiku i strategiju*, autori Alton Grizl, Peni Mur, Majkl Dezuani, Sandžej Astana, Kerolin Vilson, Fekson Banda, Čido Onuma; prevod sa engleskog Vesna Vučković (196 str.)
- Jovanović, Borislav: *Laureta* – roman (U ediciji Posebna izdanja; knj. 70; 135 str.)
- Katalog: *Portreti jednog vremena* - izložba starih fotografija iz fonda Nacionalne biblioteke (6 str.)
- Katalog: *Umjetnost poveza knjiga* - izložba iz fonda Nacionalne biblioteke (6 str.)
- Kilibarda, Novak: *Duhovna zahvalnost Andriću*: povodom četrdeset godina od smrti jugoslovenskog nobelovca Iva Andrića (243 str.)
- *Medijska i informaciona pismenost: program obuke nastavnika*, urednici Alton Grizi i Kerolin Vilson; prevod sa engleskog Gordana Ljubanović (192 str.)
- Sekulović, Goran: *Njegoš naš nasušni* (u ediciji Posebna izdanja, knj. br. 71; 190 str.); U štampi su sljedeće publikacije:
- Vučinić, Ljubica: *Blago Nacionalne biblioteke Crne Gore : stara i rijetka knjiga* (188 str.)
- Vojvoda, Snežana: *Bio-bibliografija prof. dr. Božidara Šekularca* (256 str.)

PROJEKTI IZVAN REDOVNE DJELATNOSTI

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2015. godinu

NBCG je aplicirala kod Ministarstva kulture za *Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2015.* godinu sa deset projekata. Odobrena su sredstva za realizaciju tri projekta: *Konzervacija i restauracija stare i rijetke knjige* (2.000 €); *Objavljivanje publikacije „Blago Crne Gore“* (4.500 €) i *Otkup knjiga i periodičnih publikacija* (2.000 €).

U okviru prvog projekta urađen je konzervatorsko-restauratorski tretman tri vrijedne stare knjige:

- rukopisne knjige *Molitvenik za umobolne* s kraja XV, odnosno početka XVI vijeka;
- *Četvorojevanđelje*, iz druge polovine XVII vijeka;
- *Psaltir*, iz 1790. godine

Molitvenik za umobolne nazvan je gusinjskim zato što se nekada nalazio u crkvi Sv. Đordja u Gusinju. To je rukopisna knjiga džepnog formata, pisana na petnaest listova papira, 110 x 150 mm, sa 15-17 redova teksta. Paginirani su samo listovi sa tekstrom od 1 do 15 l, u gornjem desnom uglu, arapskim brojevima, iz kasnijeg vremena.

Na osnovu vodenih znakova, smještenih na uglovima drugog polulista - ptica na uglasto označenom, sa dvije paralelne linije, polju, te kontramarkom u vidu inicijala AS, može se zaključiti da je ovaj papir izrađivan u Veneciji, od kraja XV vijeka. Dakle, vjerovatno je i ovaj Molitvenik pisan u to vrijeme, krajem XV ili početkom XVI vijeka, u nekom od zetskih skriptorija, možda u manastiru Brezojevice kod Plava, u doba Crnojevića.

Četvorojevanđelje je knjiga pisana na staroslovenskom jeziku, poluustavnim tipom cirilice. Nepotpuno, nedostaje početak Jevanđelja po Mateju, prva dva lista na početku. Ukršeno ilustracijama, inicijalima, ornamentikom. Početak Jevanđelja po Marku i Jovanu rađen je crvenim slovima i inicijalom, dok je ono po Mateju i Luki pisano crnim tušem kao i ostali tekst.. Jevanđelje sadrži 401 list, plus 55 pocijepanih listova. Povez nije sačuvan. Vodenih znaka ima više vrsta, što zahtijeva posebnu obradu.

Psaltir je knjiga štampana u štampariji Kijevske Lavre, godine od stvaranja svijeta 7298, a od Hristovog rođenja 1790. godine, indikta 8, mjeseca marta. Ruskoslovenski jezik. Poluustav. Knjiga je ukrašena inicijalima, ilustracijama i ornamentikom. Početak prve katizme, i početni inicijal su urađeni u crvenoj boji, dok su ostali inicijali rađeni crnim mastilom, kao i cio tekst. Knjiga se završava 15. katizmom, i ukupno 155 listova. Tekst prvog lista je rađen dvobojno: cinober i crno, da bi se istakla imena. Psaltir je rađen „poveljenjem“ ruske imperatorke Jekaterine Aleksejevne. Knjiga je služila za „ispovijedanje vjere grkokatoličke“ u parohiji krsturskoj 1880-1882. Korice su drvo-koža, na pregibu dosta oštećene. Knjiga je nepotpuna, nedostaje pet posljednjih katizmi.

Što se tiče projekta *Sprovodenje otkupa knjiga u cilju kompletiranja Zbirke "Montenegrina"* treba istaći da je za zbirku *Montenegrina* kupljeno 97 naslova (238 primjeraka), kao i 1 knjiga za zbirku Stara i rijetka knjiga, a utrošeno je ukupno 2.446,42 €.

Projekat „Informaciona i medijska pismenost - strategija i obuka“ iz programa UNESCO Participacija 2014/2015

Jedna od najaktuelnijih oblasti savremenog bibliotekarstva jeste informaciona i medijska pismenost, kao umijeće znalačkog pronalaženja i korišćenja informacija preko različitih medija, što prepoznaje i UNESCO, navodeći je kao jedan od pet prioriteta svog programa Informacije za sve.

Nacionalna biblioteka Crne Gore, kao predvodnik bibliotečko-informacione struke u zemlji, prati svjetski razvoj i inovacije, i pronalazi načine da nove sadržaje i modele rada uvede u svakodnevnu domaću praksu.

Projekat posvećen IMP je pokrenut iz razloga što naša sredina ne koristi u punoj mjeri prednosti koje nudi Internet, bilo u smislu e-vlade, e-trgovine, e-učenja, ili korišćenja digitalnih izvora informacija uopšte. Mi u tome nijesmo izuzetak, a rješenje te situacije se na svjetskom nivou vidi u jačanju informacionog društva: kako njegovih tehnoloških i pravnih komponenti, tako i kroz informaciono i medijsko opismenjavanje građana, jer od znanja o tome kako je znanje organizovano i kako se pronalaze i koriste prave informacije direktno zavisi kvalitet njihovog života. U tome je Nacionalna komisija prepoznala istovjetnost sa ciljevima za koje se zalaže UNESCO.

Nacionalna biblioteka je okupila tim saradnika iz svojih redova i iz drugih institucija i osmisnila jednogodišnji projekt kojim je konkurisala kod UNESCO-a, kroz program Participacija, pošto ga je prethodno usvojila Crnogorska nacionalna komisija. Projekat je odobren krajem 2014, u punom iznosu od USD 25.800 i realizovan je tokom 2015. godine. Vođa projekta bila je direktorka Biblioteke, Jelena Đurović, a koautori i koordinatori bibliotekari-savjetnici Gordana Ljubanović i Vesna Kovačević.

Svrha projekta „Informaciona i medijska pismenost (IMP) – strategija i obuka“ bilo je pokretanje međuresorne saradnje (kultura, obrazovanje, informaciono društvo) s dvojakim ciljem: da se izradi načrt nacionalne strategije za IMP i da se popularišu i prošire vještine IMP

putem tematskih radionica kroz mrežu javnih i školskih biblioteka da bi se povećale mogućnosti za učenje. U ovom kontekstu, pod učenjem se ne podrazumjeva samo formalno učenje, već svako sticanje znanja radi donošenja informisanih odluka i poboljšanja kvaliteta života.

Tokom godinu dana, projektne aktivnosti su se odvijale na dva kolosjeka. S jedne strane, imenovani predstavnici Ministarstva kulture, Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije i Zavoda za školstvo, zajedno sa stručnjacima iz Nacionalne biblioteke radili su u osmočlanoj radnoj grupi i došli do teksta koji je nazvan „Polazne osnove za strategiju širenja IMP kroz mrežu biblioteka“. Elektronska verzija se može naći na adresi <http://nb-cg.me/index.php/aktuelnosti/item/102-polazne-osnove-za-imp-strategiju>.

Paralelno s tim, u aprilu 2015. održana je prva radionica, tipa edukacija edukatora, za izabrane polaznike iz javnih i školskih biblioteka, iz devet gradova, iz sva tri regiona Crne Gore. Oni su kasnije, od oktobra do decembra u svojim sredinama, školama i bibliotekama ponovili radionice, sa lokalizovanim pristupom i sadržajima. Polaznici drugog kruga bili su bibliotekari, nastavnici i stručni saradnici iz lokalnih sredina, kao i predstavnici lokalnih uprava. Obučeno je 15 lokalnih edukatora, a kroz deset radonica prošlo je ukupno 171 polaznika. Analiza evaluacionih obrazaca pokazala je da je srednja ocjena radionica (na skali od 1 do 10) vrlo visoka: 9,28.

Od sredstava iz projekta finansirano je prisustvovanje članice Radne grupe, dr Dušanke Popović, rukovodioca Odsjeka za kontinuirani profesionalni razvoj u Zavodu za školstvo, na predavanju istaknutog poljskog stručnjaka za tematiku informacione i medijske pismenosti koje je održano u Narodnoj biblioteci Srbije u Beogradu, u oktobru.

Za potrebe namjeravanih aktivnosti, prevedena su dva UNESCO priručnika: *IMP – Smjernice za politiku i strategiju i Program obuke nastavnika za IMP*. Pripremljeni su promotivni materijali: plakati, majice, narukvice i USB olovke. Od foto i video materijala sa događanja u vezi s projektom montiran je petominutni film koji se može pogledati na adresi <https://www.youtube.com/watch?v=3Mt1EixpjOA>.

Projektne aktivnosti su bile redovno propraćene medjskim izvještajima u nacionalnoj i lokalnoj štampi i radiju, kao i gostovanjem autorki projekta u Jutarnjem programu RTCG, 23. 12. 2015.

Projekat je donio nekoliko rezultata:

1. Demonstracija uspješnog modela međuresorne i interdisciplinarne saradnje resora kulture, obrazovanja i informacionog društva, koja treba da rezultira zajedničkom strategijom za IMP i koordiniranim praktičnim mjerama za njihovo unapređivanje.
2. Jačanje kadrovskih kapaciteta za unapređivanje IMP na terenu, slijedeći i popularišući aktuelna dostignuća UNSECO-a u toj oblasti, i sa decentralizovanim pristupom.
3. Popularisanje i poboljšanje vještina za bolji pristup informacijama i znanju, za kreativno i etičko korišćenje izvora informacija, posebno od strane djece i mladih.

Akreditacija programa stručnog usavršavanja kod Zavoda za školstvo i Narodne biblioteke Srbije

NBCG je tokom 2015. akreditovala tri programa stručnog usavršavanja iz oblasti informacione i medijske pismenosti, namijenjena bibliotekarima javnih i školskih biblioteka, kao i nastavnicima i stručnim saradnicima u školama.

Dva programa – jednodnevna radionica *Informaciona i medijska pismenost (IMP) u biblioteci i školi-edukacija edukatora* i kurs *Informaciona i medijska pismenost(IMP)-ključ za cjeloživotno učenje* (uživo jedan dan ili elektronski 4 nedjelje) akreditovani su kod Zavoda za školstvo Crne Gore. Treći program, kurs *Razvijanje informacione i medijske pismenosti kod djece i mladih* (uživo jedan dan ili elektronski četiri nedjelje), namijenjen je bibliotekarima javnih biblioteka i u decembru 2015. akreditovan za sljedeće tri godine kod Narodne

biblioteke Srbije, jer u Crnoj Gori ne postoji mogućnost akreditacije programa stručnog usavršavanja za ovaj segment bibliotekarstva.

U 2015. je održano deset radionica po prvom programu i pripremaju se ostali programi.

Priprema projekta za konkurs Kreativna Evropa

Tokom 2015. NBCG je okupila tim partnera iz Litvanije (Gradska biblioteka Vilnusa), Italije (producijska kuća Alfeacinematografica iz Pize), Rumunije (Gradska biblioteka iz Brašova, sa saradnicima – Univerzitetska biblioteka iz Sibiu i Institut za kulturno nasljeđe iz Bukurešta) i Srbije (Biblioteka Plus, sa saradnicima – Gradske biblioteke iz Čačka i Bora), da bi konkurisala za sredstva iz programa Kreativna Evropa, Manji projekti saradnje.

Partneri su radili na pripremi projekta iz oblasti širenja publike i popularisanja bibliotečkih resursa, prevashodno digitalnih, i povezivanja kulturnih i turističkih sadržaja putem korišćenja mobilnih platformi. Namjera je da se s ovim projektom čije je radno ime MOVE (Mobile Online Visitors' E-content), konkuriše u 2016. godini.

Projekat ljetne škole koji se realizuje prema konkursu za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću

NBCG je u septembru 2015. osmisnila projekt šestodnevne ljetne škole *Digitalna biblioteka – kapija za informaciono društvo*, namjenjene učenicima završne godine srednje škole, onima koji se pripremaju za polaganje maturskih ispita i ulazak u svijet akademskog obrazovanja koje podrazumjeva samostalno istraživanje izvora za pripremu radova i provjere znanja.

Za projekt je u decembru odobren umanjen iznos sredstava, te će škola biti realizovana u donekle prilagođenom vidu u julu 2016. godine.

Ciljevi ovog programa su: upoznavanje polaznika sa organizacijom i uslugama modernih biblioteka i obuka za korišćenje elektronskih servisa i baza podataka, kao i digitalnih kolekcija koje biblioteke posjeduju ili omogućavaju pristup do njih.

Glavne aktivnosti su ilustrativna predstavljanja koja na licu mjesta vrše voditelji-bibliotekari Nacionalne biblioteke, i praktična vježbanja polaznika, uz vođenje i pomoć voditelja i asistenata. Aktivnosti se odnose na sljedeće teme: Putovanje kroz NBCG »Đurđe Crnojević«, Vještine informacione i medijske pismenosti, Onlajn katalozi i bibliografije – alati za traženje informacija, Elektronske knjige, Digitalne biblioteke i portali, Pokret za Otvoreni pristup.

Program će se realizovati u odjeljenjima i elektronskoj učionici NBCG.

Aktivnosti Tehničkog komiteta ISME/TK 016: Kodifikacija jezika u 2015. godini

Tehnički komitet ISME/TK 016 osnovan je 5. juna 2014. godine.

Članovi Tehničkog komiteta ISME/TK 016:

1. Jelena Bašanović-Čečović, CANU
2. Bosiljka Cicmil-Vuković, Univerzitetska biblioteka
3. Vesna Kilibarda, Matica crnogorska
4. Mladen Lompar, Crnogorski PEN centar
5. Jelena Šušanj, Institut za crnogorski jezik i književnost
6. Milenija Vračar, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“
7. Vjenceslava Ševaljević, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Predsjednik Tehničkog komiteta: Adnan Čirgić, Ministarstvo prosvjete

Sekretar Tehničkog komiteta: Danka Todorović, Institut za standardizaciju Crne Gore

Povod za osnivanje Komiteta je bio odgovor iz ISO JTC - ISO 639-2/RA (Kongresna

biblioteka, Vašington) na Zahtjev za dobijanje jedinstvenoga kôda za crnogorski jezik koji je 2013. godine podnijela Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“. Naime, u odgovoru na Zahtjev je sugerisano da je potrebno detaljnije razjasniti razlike između crnogorskog i srpskog jezika, te da se po pripremi odgovarajućeg materijala isti pošalje kao dopuna Zahtjevu.

U septembru mjesecu 2015. je Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ dostavila kompletну obimnu dokumentaciju kao prilog Zahtjevu za dobijanje kôdova u ISO 639 Joint Advisory Committee.

Sporazum o saradnji NBCG i Gete-Instituta

Direktor Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ Jelena Đurović i upravnik Gete Instituta iz Beograda Matijas Miler-Viferig potpisali su 25.aprila na Cetinju *Sporazum o saradnji u oblasti kulturne razmjene i realizovanja zajedničkih programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja bibliotekara.*

Riječ je o sporazumu koji predviđa strateško partnerstvo Nacionalne biblioteke i Gete-instituta za učešće u evropskim projektima i za apliciranje kod evropskih i njemačkih fondova, zatim studijske posjete bibliotekara Nacionalne biblioteke njemačkim bibliotekama, kao i posjete Njemačkoj radi usavršavanja jezika i učestvovanja na tamošnjim književnim radionicama, ali i organizaciju izložbi i književnih manifestacija u vezi s njemačkim jezikom i kulturom u crnogorskoj Nacionalnoj biblioteci.

Sjednice Savjeta NBCG

Tokom 2015. godine, održane su tri sjednice Savjeta NBCG. Na sjednici Savjeta NBCG početkom oktobra završena je Procedura oko donešenja novog *Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta*, kada je jednoglasnom odlukom članova Savjeta, usvojen Prijedlog Pravilnika, i upućen na dalju proceduru u Ministarstvo kulture.

Promovisanje crnogorske umjetnosti i kulture

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, u saradnji sa Narodnom bibliotekom Srbije i Ambasatom Crne Gore u Beogradu, organizovala je izložbu grafičke mape Oktoih 1494-2014 u Narodnoj biblioteci Srbije. Riječ je o grafičkoj mapi autora Dimitrija Popovića u izdanju Nacionalne biblioteke kojom je obilježen jubilej 520 godina od štampanja Oktoih Prvoglasnika, prve cirilične knjige kod Južnih Slovena.

Umjetnički projekat "Oktoih 1494-2014", predstavljen je 26. marta u Novinarskom domu u Zagrebu, a 27. maja 2015. u Evropskom parlamentu u Briselu. Izložba je organizovana u saradnji sa Evropskim parlamentom i Misijom Crne Gore pri Evropskoj uniji.

Takođe, treba izdvojiti još jedan značajni događaj u NBCG. To je promocija knjige *Izvod iz knjige rođenih – priča o Danilu Kišu*, britanskog pisca i istoričara Marka Tomsona, koja je, povodom obilježavanja 80 godina od rođenja Danila Kiša, organizovana u Nacionalnoj biblioteci 18. avgusta

Povodom obilježavanja 70 godina od završetka Drugog svjetskog rata, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ organizovala je dokumentarnu izložbu pod nazivom "Bez vas se ne može pisati istorija...".

REDOVNE AKTIVNOSTI

Popunjavanje, korišćenje i čuvanje fondova

Odjeljenje za popunjavanje, korišćenje i čuvanje fondova obuhvata sve vidove nabavke bibliotečke građe (obavezni primjerak, poklon, kupovinu i međunarodnu razmjenu); sve aktivnosti na sređivanju pribavljenе građe (osim stručne obrade), od prijema do smještaja u depo Biblioteke; sve vidove zaštite i čuvanje fondova (knjigovezačko-konzervatorsku-restauratorsku službu); kao i prezentaciju bibliotečkog materijala putem izložbi i promocija.

U odjeljenju rade 24 izvršioca: 6 bibliotekara, 3 bibliotekara konzervatora, 2 viša knjižničara, 2 knjigovesca, 10 knjižničara i 1 manipulant.

Crnogorski obavezni primjerak

Nepoštovanje Zakona o izdavaštvu je problem koji je stalno prisutan i koji onemogućava pravovremeno kompletiranje fondova. U neposrednim kontaktima sa autorima, izdavačima i štamparima dolazilo se do informacija i nabavljen je dio naslova monografskih i serijskih publikacija koji je nedostajao. U ovoj godini je uveden je novi segment u radu pri kojem se u elektronskom katalogu evidentiraju sve monografske publikacije po dolasku u biblioteku. To nam omogućava da u svakom trenutku imamo podatak o prilivu. Putem obavezognog primjerka u 2015. god. od crnogorskih izdavača primljeno je 1.239 naslova monografskih publikacija (5.120 primjeraka), 263 naslova serijskih publikacija (3.975 brojeva), 39 muzičkih CD(16 dupl.), 34 CDR (9 dupl.), 11 geografskih katara i 34 razglednice.

Tabela br. 1 - Obavezni primjerak raspoređen u fondove

Vrsta građe	Osnovni fond broj naslova (brojeva)	Muzejski fond broj naslova (brojeva)	Univerzitetska biblioteka broj naslova (brojeva)
Monografske publikacije	1239	1273	791
Serijske publikacije - novine	124 (620 br.)	241 (1145 br.)	47 (212 br.)
Serijske publikacije - dnevne novine	6 (2070 br.)	6 (2070 br.)	10 (730 br.) 3680 primjeraka
Serijske publikacije - časopisi	133 (285 br.)	129 (652 br.)	75, (155 primjeraka)

Tabela br. 2 - Dobijeno reklamacijom

Monografske publikacije	295 naslova	706 primjerka
Časopisi	76 naslova	320 brojeva (1455 primjeraka)
Novine	65 naslova	1210 brojeva(3890 primjeraka)

Tabela br. 3 - Priliv neknjižne građe u zbirkama

Vrsta građe	Obavezni primjerak	Poklon	Kupovina	Razmjena
CD (muzički)	39 (16 dupl.)			
CDR (ostalo)	34 (9 dupl.)			
CD (elektronski časopisi)	1			
Geografske karte	11	15		
Razglednice	34	111	38	376
Atlasi		3		
Dopisnice		9		

Nabavka putem poklona

U prošloj godini darodavci su uglavnom bili pojedinci. Značajnije poklone NBCG uručili su: prof. Radovan Radonjić, Gizela i Nikola Dajković, Budimir i Desanka

Damjanović. Značajne institucije koje su uručile poklon su Ministarstvo kulture Crne Gore i Biblioteka Matice srpske, Novi Sad.

Monografske publikacije	2.435 naslova (2747 primjerka)
Serijske publikacije (časopisi)	321 broj

Međunarodna razmjena

Saradnja NB sa bibliotekama – partnerima u inostranstvu zasniva se na razmjeni crnogorskih knjiga i časopisa za knjige i časopise na stranim jezicima. Broj biblioteka – partnera u posljednjih 10 godina je oko 50. Broj je opadao iz nekoliko razloga: biblioteke smanjuju smještajni kapacitet i opredjeljuju se radije za elektronske izvore, visoki poštanski troškovi, nedostatak bibliotekara koji govore slovenske jezike, smanjene potrebe korisnika. Ovaj trend se mijenja u 2015. godini, tako da sada NBCG razmjenjuje publikacije sa 68 biblioteka u regionu i svijetu.

Pored standardno kvalitetne razmjene sa američkim, ruskim i evropskim bibliotekama (Njemačka, Češka, V. Britanija, Austrija, Poljska), bibliotekama zemalja bivše YU, koja se redovno odvijala i u ovoj godini, sljedeće biblioteke su u 2014. i 2015. inicirale saradnju na bazi razmjene: Sveučilište u Zadru, Faculty of Philosophy – PALACKY UNIVERSITY, University of Edinburgh, University of Edinburgh, Ahi Evran University, Turska, Universiteti Iliria, Kosovo, Societa' Dalmata di Storia Patria, Bošnjački institut Sarajevo.

Tabela br. 4 – Međunarodna razmjena

Primljeno	Poslato
monografskih publ. 420	monografskih publ. 455
serijskih publ. 362	serijskih publ. 294

NBCG je na osnovu *Sporazuma o saradnji*, izvršila međunarodnu razmjenu sa Narodnom bibliotekom Srbije i Bibliotekom Matice srpske iz Novog Sada.

Tabela br. 5 – Razmjena sa Srbijom

Primljeno	Poslato
monografske publ. 873 knjiga	monografske publ. 583 knjiga
serijske pub. 842 primjeraka	serijske publ. 151 nasl. (1457)
CD 2	

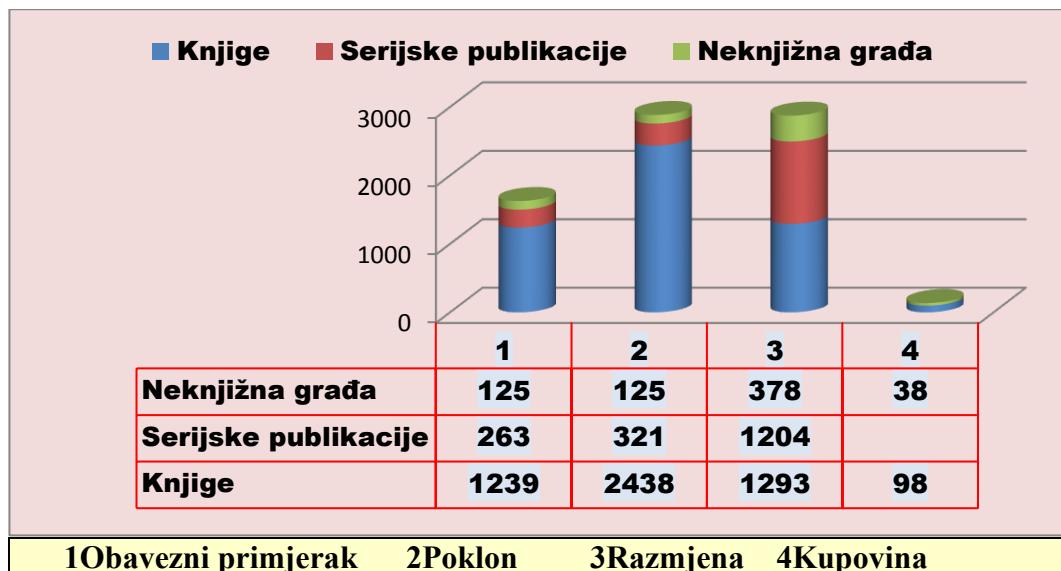
Za sve publikacije koje su stigle u Biblioteku rađeno je evidentiranje, tehnička obrada, slaganje knjiga po numerus curensu, signiranje i izrada pratećih kartona.

Kupovina

Na Međunarodnom sajmu knjiga u Podgorici NBCG je izložila nova izdanja, prije svega publikacije iz edicije Bibliografije i publikacije iz edicije Posebna izdanja i druga.

Tom prilikom bibliotekar NBCG je obišao izdavače i sastavio spisak knjiga za kupovinu koji su označeni kao deziderati. Kupljeno je 97 naslova koji su nedostajali u zbirci „Montenegrina“ i 1 knjiga za zbirku Stara i rijetka knjiga.

Grafikon br. 1 – Priliv grade u NBCG

Korišćenje osnovnog fonda

Broj zaduženih i razduženih publikacija približno su isti. Pozajmica se realizuje uz odgovarajući dopis, a knjige se uredno vraćaju sa pratećim dopisom.

Tabela br. 6 – Korišćenje fonda

Izdavanje građe na korišćenje	
Knjige	3759 osnovni fond 284 <i>Montenegrina</i> u centralnom depou
Časopisi	1505 osnovni fond 4 sv. <i>Montenegrina</i> u centralnom depou
Novine	1559 osnovni fond 7sv. <i>Montenegrina</i> u centralnom depou
Međubibliotečka pozajmica	
Broj dopisa	103
Broj poslatih knjiga	404
Broj pruženih informacija (bibliografske, kataloške...) Informacije korisnicima mail-om, telefonom	5862 642
Fotokopiranje na zahtjev korisnika A4 A3	8946 fotokopija 46 fotokopija
Skeniranje na zahtjev korisnika	1742 skena

Međubibliotečka pozajmica sa bibliotekama u Crnoj Gori realizovana je na osnovu 103 dopisa. Sve knjige su uredno vraćene. Bibliotekari korisnicima pružaju informacije putem telefona, maila i neposrednim kontaktom. NBCG vrši poslove međunarodne pozajmice sa bibliotekama i individualnim korisnicima. Biblioteci stižu zahtjevi za pozajmicom putem dopisa i mail-ova. Uglavnom se skenirani materijal šalje mail-ovima. U ovoj godini došlo je

do porasta interesovanja za ovakavim vidom korišćenja naših fondova.

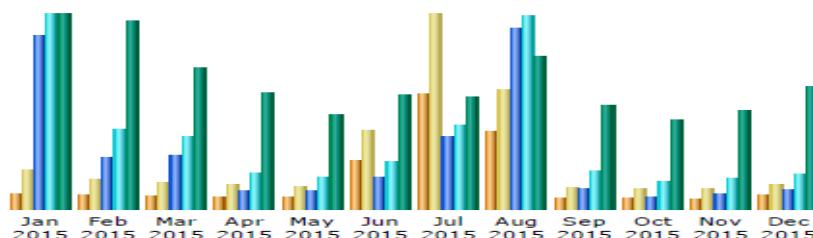
Korisnicima je omogućeno kopiranje i skeniranje bibliotečke građe u biblioteci. Za ove potrebe urađeno je 8992 fotokopija i 1742 skena.

Ažuriranje web sajta

Tokom 2015. izvođene su aktivnosti na redizajnu sajta NBCG na adresi www.nb-cg.me koji je aktiviran u drugoj polovini godine.

Aktuelnosti su se unosile istovremeno na obje postojeće adrese : www.cnb.me i www.nb-cg.me. Tokom 2015. godine na web stranicu NBCG unesene su 72 aktuelnosti.

Broj posjeta na sajtu: www.cnb.me za 2015. godinu je 100.127.

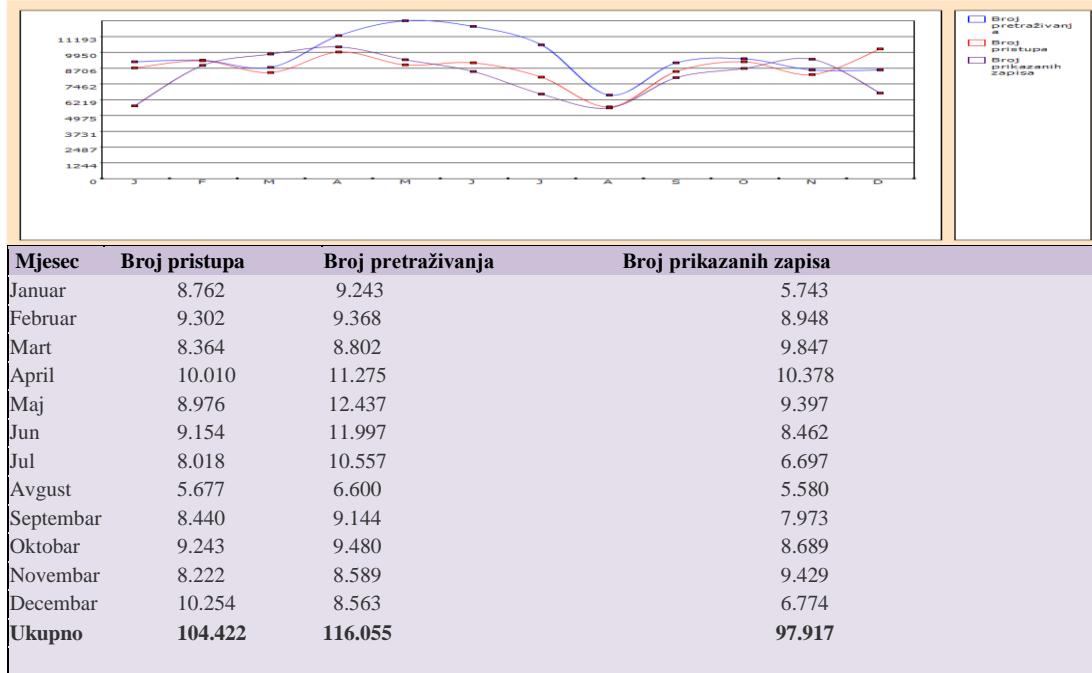

Najveći broj posjetilaca bio je iz Ruske federacije, Crne Gore, SAD, Francuske, Srbije, Ukrajine i Njemačke.

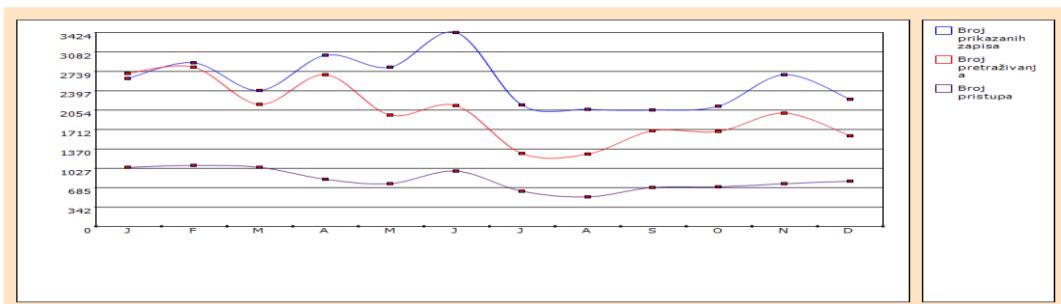
Broj posjeta na sajtu: www.nb-cg.me u 2015. godini je 591.

Statistike korištenje sistema COBISS

COBISS/OPAC statistika korišćenja za COBIB.CG u 2015. godini

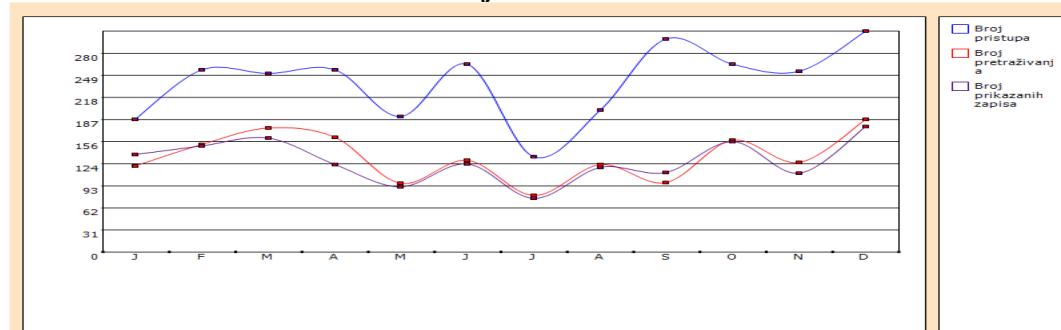

COBISS/OPAC statistika korišćenja za CNBCT - Nacionalna biblioteka Crne Gore 'Đurde Crnojević', Cetinje

Mjesec	Broj pristupa	Broj pretraživanja	Broj prikazanih zapis
Januar 2015	1.049	2.708	2.616
Februar 2015	1.082	2.815	2.894
Mart 2015	1.049	2.158	2.409
April 2015	836	2.682	3.029
Maj 2015	759	1.978	2.822
Jun 2015	984	2.143	3.424
Jul 2015	633	1.298	2.153
Avgust 2015	528	1.280	2.072
Septembar 2015	699	1.698	2.061
Oktobar 2015	710	1.689	2.125
Novembar 2015	766	2.004	2.684
Decembar 2015	805	1.601	2.248
Ukupno	9.900	24.054	30.537

COBISS/OPAC statistika korišćenja za COLIB.CG

Mjesec	Broj pristupa	Broj pretraživanja	Broj prikazanih zapis
Januar 2015	187	122	138
Februar 2015	257	152	150
Mart 2015	252	175	161
April 2015	257	162	124
Maj 2015	191	97	92
Jun 2015	265	130	125
Jul 2015	135	80	76
Avgust 2015	200	124	120
Septembar 2015	300	98	113
Oktobar 2015	265	158	156
Novembar 2015	255	127	112
Decembar 2015	311	187	177
Ukupno	2.875	1.612	1.544

Smještaj

Sve publikacije koje su izdate na korišćenje, uredno su vraćene na mjesto. U centralni depo uložena je nova bibliotečka građa: 3125 monografskih publikacija, 298 tekućih naslova časopisa i 146 naslova novina.

Tabela br. 7 - Uloženo novih bibliotečkih jedinica

Monografske publikacije	3125 knjiga
Časopisi	298 naslova
Novine	146 naslova
Fond knjiga <i>Montenegrina</i> u centralnom depou	
Monografske publikacije	2762 naslova

Preusmjeravanje knjiga iz osnovnog u muzejski fond sa revizijom

U protekloj godini radilo se na povlačenju knjiga iz osnovnog fonda i njihovom preusmjeravanju u muzejski fond. Na tom poslu radili su knjižničari Marina Vujović i Pero Radunović. Knjige su poslate u Muzejsko odjeljenje i u Odjeljenje obrade na obradu i signiranje, a nakon toga, one kojima je dodjeljena signatura Muzejskog odjeljenja biće uložene u *Montenegrinu*, a ostale vraćene na police u osnovni fond. Zajedno sa povlačenjem publikacija odrđena je i revizija.

Tabela br. 8 – Povlačenje knjiga za *Montenegrinu*

I signatura	362 knjige za muzejsko
II signatura	687 knjiga za muzejsko
III signatura	75 knjiga za muzejsko
V signatura	3987 knjiga, od toga 27 u raritetu

Čitaonica

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana knjige i autorskih prava Nacionalna biblioteka je 23. aprila 2015. godine organizovala kampanju i program pod nazivom „San noći knjige“. Tom prilikom besplatnu članarinu dobilo je 54 korisnika. Ukupan broj korisnika koji su učlanjeni u biblioteku za 2015. godinu je 83.

Tabela br. 9 - Korisnici – članarina

Godišnja poklon članarina (Svjetski dan knjige)	42
Godišnja članarina (10 eura)	10
Mjesečna članarina (3 eura)	23
Trodnevna članarina (1 euro)	8

Pokloni NBCG

Nacionalna biblioteka Crne Gore “Đurđe Crnojević” - Cetinje je povodom Svjetskog dana knjige 23.04.2015 godi. organizovala manifestaciju u zgradi biblioteke. Tom prilikom posjetiocima su se poklanjale knjige. Na svečanosti povodom obilježavanja završetka radova na rekonstrukciji i rehabilitaciji objekata NBCG, 28. septembar takođe su se posjetiocima poklanjale knjige.

Tokom 2015. godine NBCG “Đurđe Crnojević” poklonila je izdanja iz svoje izdavačke djelatnosti i publikacije iz oblasti književnosti, filozofije, kulturne istorije i iz fonda multiplikata biblioteke, koji je veoma bogat.

Tabela br. 10 – Pokloni NBCG

Ustanova	Izdavačka produkcija NBCG	Fond multiplikata monografske biblioteke	Serijske publikacije
Studentski dom Cetinje	36 knjiga	184 knjige	8 naslova
CANU		27 knjiga	
Jevrejska zajednica	65 knjiga	70 knjiga	
Biblioteka "Vlada Aksentijević", Obrenovac	36 knjiga	160 knjiga	
Gradska biblioteka Herceg Novi	198 knjiga		

U 2015. godini Nacionalna biblioteka se odazvala pozivu da pomogne bibliotekama u Srbiji čiji fond je uništen u poplavama i biblioteci u Obrenovcu poslala poklon. Jevrejska zajednica Crne Gore oformila je biblioteku i NBCG je pomogla poslavši poklon. Tabelarno je dat prikaz o broju poklonjenih publikacija i ustanovama kojima je poklon upućen.

ISSN agencija

Nacionalna agencija za ISSN je formirana 2004 godine, kada je lokalna baza ISSN brojeva imala svega 100 naslova. Trenutno postoji 774 zapisa koji identificuju crnogorske serijske naslove (tekuće i ugašene, štampane i elektronske). Agencija ima jednog katalogizatora koji radi i međunarodnu razmjenu unutar sektora nabavke.

Agencija dodjeljuje ISSN naslovima prije i poslije publikovanja, kao i retroaktivno, a za štampane naslove izrađuje bar kod. Komunikacija sa izdavačima se obavlja mailom. Zapisi se unose pomoću **Virtua** softvera, što znači da su automatski uneseni u Registar i postali vidljivi korisnicima portala na www.issn.org.

Od januara 2015. koristi se novi ISSN Manual koji obuhvata novitete u ISSN mreži, izdavaštvu i katalogizaciji, kao što je ove godine **ROAD** baza naučnih časopisa u slobodnom pristupu (<http://road.issn.org>) u kojoj je registrovano 5 crnogorskih naučnih online časopisa).

U 2015. trideset jedan izdavač serijskih publikacija je zatražio i dobio ISSN i bar kod.

Javni rad

U magacinu je i ove godine nastavljena akcija u sklopu programa „*Javni rad*“ uz koordinaciju Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

U periodu od 5.05 do 05.08.2015. godine učestvovala su dva izvršioca, koji su uz stalno učešće zapošljenih, radili na:

- sklapanju metalnih polica u depou knjiga
- prenošenju paketa iz galerije u magacin naših izdanja
- prenošenju ormara iz prostorije za prijem paketa u depo
- transportu povezanih novina iz i u knjigoveznici
- higijenskom održavanju depoa

Zaštita bibliotečkog materijala

Konzervatorska radionica

U konzervatorskoj laboratoriji su tokom 2015. god. obavljeni poslovi predviđeni *Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara* u NBC „Đurđe Crnojević“. Radila se konzervacija i reaturacija tri knjige iz Zbirke stare i rijetke knjige: *Molitvenik*, *Četverojevanđelje i Psalmi*.

U okviru Dana Evropske kulturne baštine u prostorijam NBCG održana je izložba „Umjetnost poveza knjige“, a odabir knjižnih poveza uradila su konzervatori. Odabrane su tri knjige za konzervaciju i restauraciju u okviru *Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2016. godinu*.

Knjigovezačka radionica

U januaru mjesecu završena je adaptacija podrumskih prostorija. Inventar knjigoveznice je preseljen u nove prostorije. Stara presa koja je bila neophodna za rad knjigoveznice, popravljena je i vraćena u knjigovezačku radionicu.

Knjigovezačka radionica je radila na povezivanju dnevnih novina (za jedan mjesec – jedna sveska) u tvrdi povez, kao i svih crnogorskih novina za zbirku “Montenegrina” i osnovni fond.

Tabela br. 11 – Povezivanje građe – novina

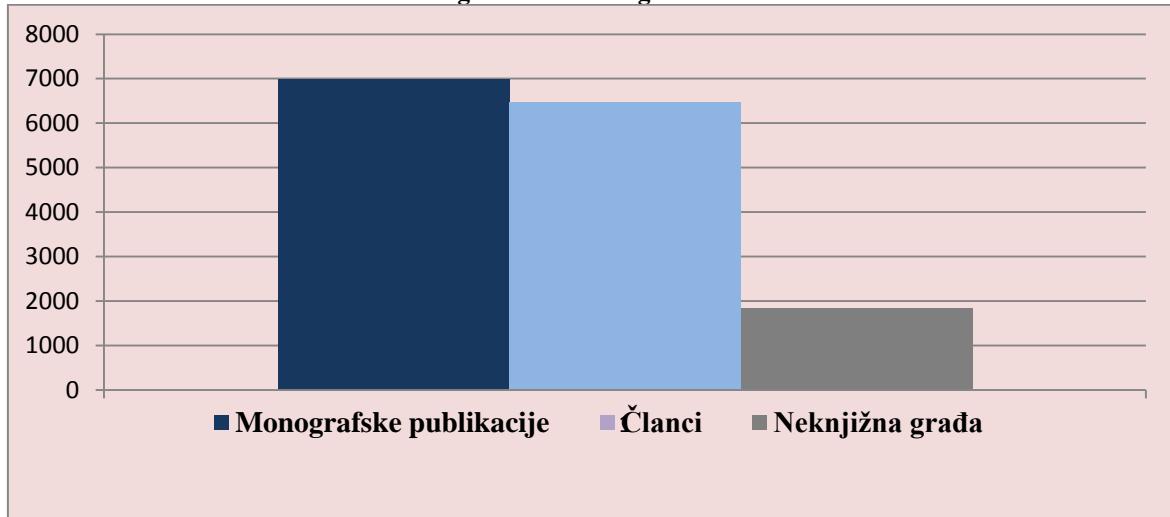
Tvrdi povez za zbirku “Montenegrina”	100 svezaka
Tvrdi povez za osnovni fond	100 svezaka
Tvrdi povez za redakciju <i>Vijesti</i>	12 svezaka
Pokretne korice za osnovni fond	468
Pokretne korice za zbirku “Montenegrina”	485
Popravka poveza	400 knjiga
Izrada kutija	78

STRUČNA OBRADA BIBLIOTEČKE GRAĐE U COBIB-u CG

Ukupan broj zapisa u lokalnoj bazi NBCG, zaključno sa 2015. iznosi 220.301.

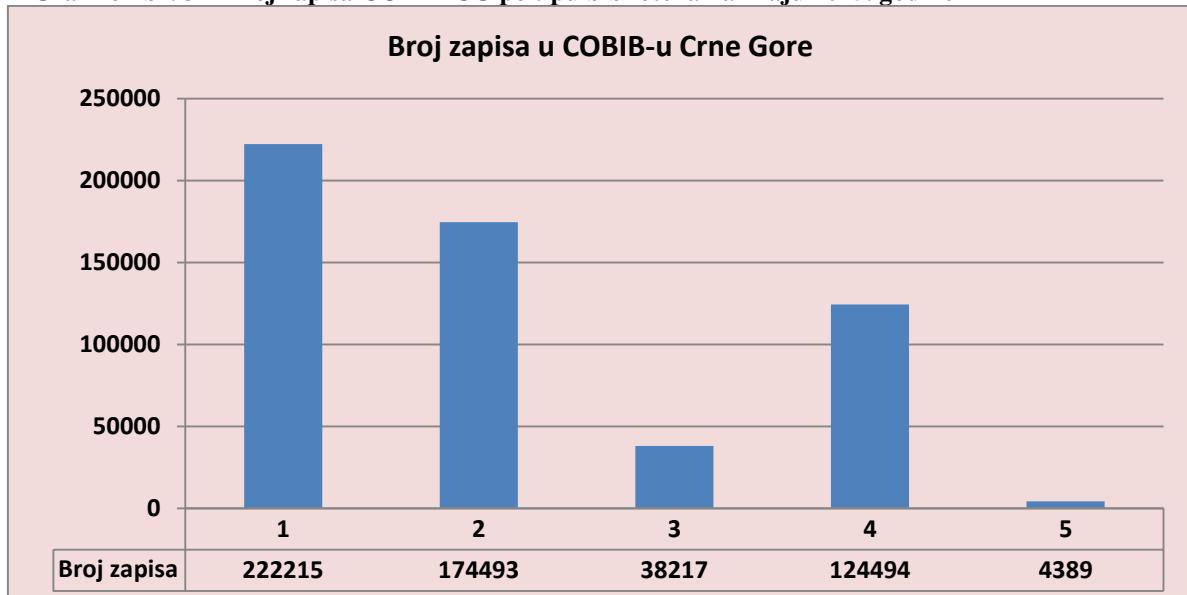
Broj novih bibliografskih zapisa u elektronskom katalogu u ovoj godini iznosi 15.273, od čega se na monografske publikacije odnosi 6.988 zapisa (rađenih u Odjeljenju za stručnu obradu, Muzejskom odjeljenju, ali tu su i zapisi preuzeti iz drugih baza za potrebe nacionalne bibliografije – deziderati) na sastavne djelove (članke) 6.456 zapisa, a na ostalu građu (serijske publikacije i neknjižnu građu) 1.829 zapisa.

Grafikon br. 2 – Bibliografska obrada grade u bazi NBCG

U COBIB-u Crne Gore, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ ima najviše kreiranih zapisa u odnosu na druge biblioteke.

Grafikon br. 3 – Broj zapisa COBIB CG po tipu biblioteka na kraju 2015. godine

**1 NBCG   2 Univerzitetska i fakultetske biblioteke   3 Specijalne biblioteke
4 Narodne biblioteke   5 Školske biblioteke**

Odjeljenje za stručnu obradu bibliotečkog materijala

Poslovi u Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečkog materijala u 2015. godini, odvijali su se većim dijelom prema planu. Duža i kraća odsustva bibliotekara i bibliotekara redaktora, koja su bila izražena i u ovoj godini, dovela su do manjih zaostataka u radu,

pogotovo kad su u pitanju poslovi na unosu zapisa za monografske publikacije, kao i redakciji istih.

Prelazak na novu platformu COBISS/3 Katalogizacija, takođe je zahtjevalo izvjesno prilagođavanje. Tokom ove godine svi bibliotekari iz Odjeljenja su imali provjeru radi dobijanje dozvole za rad u uzajamnoj katalogizaciji.

U Odjeljenju se radilo na kreiranju zapisa za monografske publikacije pristigle putem razmjene, kupovine i poklona, a krajem godine se počelo sa obradom monografskih publikacija koje su po već utvrđenom spisku, odnosno reversima, povučene iz Osnovnog fonda i preusmjerene u *Montenegrinu* (publikacije koje su izdate do 1946. obrađivale su se u Muzejskom odjeljenju, a nakon 1946. u Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečkog materijala).

U Odjeljenju za popunjavanje, korišćenje i čuvanje građe, tri knjižničara su radila na preuzimanju zapisa putem COBISS.NET-a (tekuća građa), kao i na izradi inicijalnih zapisa.

Jedan bibliotekar redaktor je radio na kreiranju zapisa za serijske publikacije, kao i na ažuriranju tekućih brojeva časopisa i novina. Nastavilo se sa unosom signatura i inventarnih brojeva na postojeće zapise po novoj programskoj opremi COBISS/3Fond.

U Muzičkoj zbirci se nastavilo sa obradom notnog materijala (štampanih muzikalija), a u Kartografsko-geografskoj zbirci, završen je unos zapisa u elektronski katalog za razglednice crnogorskih gradova (ukupno 1587).

Radila se redakcija zapisa za monografske publikacije muzejskog fonda, kao i redakcija preuzetih zapisa za štampane muzikalije i presavijene karte.

Broj zahtjeva za izradu CIP-zapisa, dodjelu ISBN broja i bar coda bio je na nivou prethodnih godina. Izrađeni su i poslati podaci (od sredine 2014. do kraja 2015. godine) za crnogorske izdavače za PIID (Adresar izdavača uključenih u sistem ISBN). Podaci su upućeni u sjedište Međunarodne ISBN agencije u Londonu i biće uključeni u najnovije godišnje izdanje PIID-a.

Obrada i redakcija monografskih publikacija

Radilo se na kreiranju zapisa za monografske publikacije za elektronski katalog. Tri knjižničara u Odjeljenju za popunjavanje, korišćenje i čuvanje građe su radila na preuzimanju zapisa putem COBISS.Net-a za publikacije dobijene putem obaveznog primjerka iz Srbije i Vojvodine kao i na izradi inicijalnih zapisa za publikacije pristigle poklonom, kupovinom ili razmjenom.

Tabela br. 12- Kreiranje zapisa za monografske publikacije u Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečke građe

Vrste poslova	Broj zapisa
Formalna kataloška obrada	2611
Stručna klasifikacija	2601
Predmetna klasifikacija	2570
Preuzimanje zapisa putem COBISS.NET-a	280 +2160*
*Preuzimanje zapisa putem COBISS.NET-a (tekući priliv)	
*Inicijalni zapisi	

*Napomena: Na preuzimanju zapisa putem COBISS.Net-a iz drugih baza (tekući priliv) i izradi inicijalnih zapisa radilo se i u Odjeljenju za popunjavanje, korišćenje i čuvanje građe.

Tabela br. 13 – Redakcija obrade bibliografskih zapisa za monografske publikacije

Redakcija bibliotečke građe u elektronskom katalogu	Broj zapisa
Redakcija kataloške obrade	2604
Redakcija UDK indeksa	2604
Redakcija predmetnih odrednica	2306

U Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečkog materijala su rađeni zapisi za elektronski katalog i za publikacije pristigle putem razmjene, kupovine i poklona. Krajem godine se počelo sa obradom monografskih publikacija koje su povučene iz osnovnog fonda i preusmjerene za *Montenegrinu*.

Radila se redakcija zapisa za monografske publikacije muzejskog fonda. Na ovim poslovima su se javili manji zaostaci.

Obrada serijskih publikacija

Bibliotekar redaktor je radio na kreiranju zapisa za serijske publikacije, kao i na ažuriranju tekućih brojeva časopisa i novina. Nastavilo se sa unosom signatura i inventarnih brojeva na postojeće zapise po novoj programskoj opremi COBISS/3Fond. Unešena su nova polja 997 sa svim podacima uključujući inventarni broj: za časopise (osnovni fond – 103 polja; muzejski fond – 50 polja) i za novine (osnovni fond - 67 polja; muzejski fond 46 polja).

Bibliotekar redaktor osim navedenih poslova radio je i na izradi CIP zapisa za serijske publikacije (31) kao i na izradi CIP zapisa za monografske publikacije.

Veći dio godine bibliotekar - redaktor je radio kao koordinator na projektu *Informaciona i medijska pismenost - strategija i obuka*.

Tabela br. 14- *Obrada serijskih publikacija u elektronskom katalogu*

Vrsta serijskih publikacija	Broj
Časopisi osnovni fond - P	103 polja 997
Novine osnovni fond - PN	67 polja 997
Časopisi muzejski fond – Mč	50 polja 997
Novine muzejski fond - Mne	46 polja 997
Ukupno	266 polja 997

Obrada posebnih zbirki

Zbirka muzikalija i fonodokumenata i audiovizuelne grade

Bibliotekar redaktor je radio na unosu zapisa u elektronski katalog za notni materijal (654 zapisa) kao i na preuzimanju zapisa putem COBISS.NET-a (162 zapisa). Preuzeti zapisi su se i redigovali. Ukupan broj unešenih zapisa u 2015. iznosio je 750 zapisa.

Postojeće signatire su ručno unošene, dok su se inventarni brojevi automatski dodjeljivali. Stare signaturne naljepnice su zamijenjene novim. Štampane su i naljepnice na termalnom štampaču.

Urađen 1 CIP – zapis za štampane muzikalije.

Kartografsko geografska zbirka

Bibliotekar redaktor u Kartografsko geografskoj zbirci je radio na unosu zapisa u elektronski katalog - 1212 zapisa za razglednice, 45 presavijenih karata signaturne oznake Kr I i 9 atlasa.

Odrađeno 13 reklamacija obaveznog primjerka. Pružane su informacije i data građa na uvid (7 korisnika).

Prilikom obrade, bibliotekar redaktor je dopunio spisak ranije popisane građe za koju je potrebno uraditi konzervatorski tretman (97 karata i 18 razglednica).

Urađena su 2 CIP-zapisa za kartografsku građu i 95 CIP-ova za monografske publikacije.

Bibliotekar redaktor je izradio i interne kataloge starih atlasa, starih karti, dopisnica od 1898-1945, kao i razglednica Crne Gore, od 1889-2015.

Urađen je novi Zahtjev za korisnike i preveden na engleski jezik.

Zbirka rukopisa i dokumenata

Nastavilo se sa premještanjem dokumenata iz starih fascikli u košuljice i kutije od beskisjelog materijala radi što adekvatnijeg smještaja, odnosno čuvanja, pri čemu su prepisivane legende i ostali potrebni podaci (16.026 dokumenata). Evidentirano je šest korisnika, za čije je potrebe dato na uvid 20 dokumenata. Pružane su informacije o traženoj građi i sadržaju pojedinih dokumenata korisnicima koji su se obraćali preko čitaonice, putem elektronske pošte ili telefonom.

Bibliotekar redaktor u Zbirci rukopisa, krajem godine je bio angažovan na redakciji monografskih publikacija. Izvjesno vrijeme je radio i na poslovima sekretara u Izbornoj komisiji Prijestonice.

Ostale zbirke

U ovoj godini Likovno- grafička zbirka je dobila trajni smjestaj u prostoriji na prvom spratu. Materijal je, prethodne godine, tehnički obrađen, popisan i kao takav pripremljen za obradu.

Katalogizacija u publikaciji i bibliografska kontrola – CIP, ISBN, ISSN, bar code

Na poslovima izrade CIP zapisa (1025), dodjeli ISBN brojeva i izradi bar kodova, radila su dva bibliotekara redaktora. Zbog obimnosti i složenosti poslova, na izradi CIP zapisa, povremeno su se uključivali i ostali bibliotekari redaktori iz Odjeljenja. Radilo se i na uključivanju izdavača u ISBN bazu. U ovoj godini uključeno je 97 izdavača.

Tabela br. 15 – Izrada CIP-a

Izrada CIP-a	Broj zapisa
Monografske publikacije	1025
Muzički CD	5
CDR	13
Štampane muzikalije	1
Geografske karte	2
Serijske publikacije	31
Ukupno	1077

Izrađeni su i poslati podaci za crnogorske izdavače za PIID (Adresar izdavača uključenih u sistem ISBN). Shodno dogovoru sa Agencijom da se podaci ubuduće šalju krajem godine, izvještaj je poslat za period od sredine 2014. do decembra 2015. godine.

Poslat je i godišnji izještaj ISBN Agenciji o broju uključenih izdavača po grupama. (ISBN Progress report 2015 for National ISBN Agency of Montenegro).

Radilo se i na arhiviranju zahtjeva za izradu CIP-a u odgovarajuće registratore.

Tabela br. 16 – ISBN, ISSN

ISBN, ISSN	
Uključivanje izdavača u ISBN bazu	97
Dodjela ISBN	955
Izrada bar-coda	768
Uključivanje izdavača u ISSN bazu	31

Ostali poslovi

- Tehnička obrada knjiga, ispisivanje kontrolnih listića, štampanje naljepnica na termalnom štampaču
- Rad u komisiji za javne nabavke (Boris Kaluđerović)
- Rad u komisiji za otkup bibliotečke građe (Natalija Bokan, Boris Kaluđerović)
- Rad u komisiji za Sistematizaciju radnih mjesta (Vesna Kovačević)
- Urađeni su i poslati statistički podaci za MONSTAT o crnogorskoj produkciji (Natalija Bokan)
- Rad u grupi za izradu prijedloga postupaka za rad u Odjeljenju za popunjavanje, čuvanje i korišćenje fondova i u Odjeljenju za stručnu obradu Bibliotečkog materijala (Natalija Bokan, Irena Đurković, Vera Đukanović)
- Rad u grupi za organizovanje poslova na povlačenju muzejskog primjerka iz osnovnog fonda (Natalija Bokan, Slavica Glendža, Irena Đurković)

Muzejsko odjeljenje

Program rada Muzejskog odjeljenja za 2015. god. je najvećim dijelom realizovan. Najznačajniji realizovani djelovi Programa su:

- obrada i redakcija monografskih publikacija fonda „Montenegrina“ za elektronski katalog; kompletiranje monografskih publikacija fonda „Montenegrina“, kupovinom i poklonima;
- rad na stručnoj obradi monografskih publikacija sa redakcijom legata Dušana Gvozdenovića i legata dr Pavla Mijovića za elektronski katalog;
- tekući poslovi na preuzimanju periodičnih publikacija, njihovo evidentiranje u kartoteku, adresiranje, tehnička obrada, reklamiranje nekompletnih naslova tekućih časopisa i novina, smještaj (u depoima Muzejskog odjeljenja i glavnom depou NBCG);
- rad na novom smještaju (25 novih kutija sa poklopcima) i tehničkoj obradi i sređivanju leksikografske građe legata dr Pera Šoća: urađeno -7 kutija i 4125 listića;
- rad na izboru i povlačenju građe za izložbe: „Knjige Marka Miljanova i o Marku Miljnovu“, „Sjećanje na Radivoja Lolu Đukića“, „Umjetnost poveza knjiga“, „70 godina od osnivanja Uneskoa“;
- ustupljen, prilagođen i kasnije vraćen u prvobitno stanje prostor (sprat Francuskog poslanstava) za snimanje TV serije „Božićni ustanak“;
- nastavljen rad na mikrofilmovanju i digitalizaciji stare crnogorske periodike, knjiga iz zbirke „Montenegrina“ i legata, prema napravljenom Planu;
- nastavljen rad na konzervaciji-restauraciji stare i rijetke knjige i lista „Cetinjski vjesnik“ (1908-1913), 6 godišta, 543 broja-presovanje publikacija, iz zbirke „Montenegrina“-stara crnogorska periodika;
- rad na Izvještajima o godištima, brojevima i zatečenom stanju časopisa i novina fonda

„Montenegrina“- stara crnogorska periodika, za potrebe mikrofilmovanja i digitalizacije;

- rad na izradi Plana povlačenja knjiga iz Osnovnog fonda koje pripadaju fondu „Montenegrina“ i njegovoj realizaciji- ukupno povučeno oko 1.000 knjiga (I i II sign.), sa velikim brojem duplikata;
- realizovana je kupovina hidraulične prese za Konzervatorsko-restauratorski atelje; postavljen je novi (veći) rek-ormar za potrebe Odjeljenja.
- preseljen je i tekući magacin tekuće crnogorske periodike u glavnu zgradu NBCG.

Tabela br. 17 - Pregled ostvarenih rezultata rada u 2015. god. u Muzejskom odjeljenju

Popunjavanje fondova	
Obavezni crnogorski primjerak	7 nasl. dnevnih novina; 189 nasl. tekućih novina; 152 nasl. časopisa;
Monografske publikacije	
Obrada monografskih publikacija sa redakcijom u elektronskom katalogu - zbirka „Montenegrina“ (kataloška, udk, predmetna)	151 novi zapis; 31 preuzeti zapisa; 4 lok. podataka;
Obrada monografskih publikacija sa redakcijom u e-katalogu- zbirka „Montenegrina“(kataloška, udk)	18 novih zapisa; 6 preuzetih zapisa; 18 lok. podatka;
Obrada monografskih publikacija u e katalogu- zbirka „Montenegrina“(kataloška, udk, predmetna)	65 novih zapisa; 47 preuzetih zapisa; 24 lok. podatka;
Obrada monografskih publik. u e-katalogu- legat dr P. Mijovića (kataloška, udk, predmetna)	133 nova zapisa; 57 preuzetih zapisa; 6 lok. podataka;
Obrada monografskih publik. sa redakcijom u e-katalogu- legat D. Gvozdenovića (kataloška, udk, predmetna)	3 nova zapisa;
Obrada monografskih publik. sa redakcijom u e-katalogu- legat R. L. Đukića (kataloška, udk, predmetna)	1 novi zapis;
Izrada CIP- zapisa	1 novi zapis;
Ulaganje knjiga u police (glavni depo NBCG)	M-40380 do M-43222
Periodične publikacije	
Upisano u inventar novih naslova novina	21 nasl.
Upisano u inventar novih nasl. časopisa	20 nasl.
Evidentiranje u kartoteku, adresiranje, signiranje, tehnička obrada, smještaj dnevnih novina	7 nasl.; 2790 br.; 1387 br. dodataka; 67 napomena;
Evidentiranje u kartoteku, adresiranje, signiranje, tehnička obrada, smještaj tekućih novina	189 nasl.; 1062 br.; 11 br. dodataka; 42 napomene;
Evidentiranje u kartoteku, adresiranje, signiranje, tehnička obrada, smještaj časopisa	152 nasl.; 427 br.; 28 napomena;
Stručna obrada dnevnih crnogorskih novina u e-katalogu-unos lok. podataka	6 nasl.; 344 br.;
Stručna obrada tekućih crnogorskih časopisa u e- katalogu- unos lok. podataka	154 nasl.; 634 br.
Stručna obrada tekućih crnogorskih novina u e-katalogu- unos lok. podataka	208 nasl.; 1495 br.; 1 br. dodataka;
Provjera, kompletiranih naslova novina s poveza, tehnička obrada, adresiranje,	119 sv.
Izdvajanje kompl. nasl. tekućih novina za povezivanje	107 nasl.

Povezano sv. tekućih novina	119 sv.
Korišćenje bibliotečkog materijala	
Korisnika	102
Broj posjeta korisnika	220
Izdato na korišćenje, zaduženo, razduženo, smješteno:	
-Knjiga	461
-Časopisa	240 sv.
-Novina	403 sv.
-Arhivskih kutija iz legata	2 kutije iz legata dr P. Šoća; registar arh.
-Kutija sa fotografijama	građe legata dr P. Šoća; 10 kasete, 12
-Razglednice	umjetničkih slika i 35 dokumenata iz legata
-Albuma sa fotografijama	R. L. Đukića;
-Informacija	260
Fotokopiranje	248 str.
Zbirka stare i rijetke knjige	
Obrada monografskih publikacija sa redakcijom u e-katalogu - rijetka knjiga - I signatura	43 novih zapisa; 4 preuzeta zapisa; 53 lok. podataka;
Obrada monografskih publikacija sa redakcijom u e-katalogu - rijetka knjiga - minijature	89 novih zapisa; 2 preuzeta zapisa; 63 lok. podataka;
Tehnička obrada rijetke knjige (pečati, naljepnice...)	262 knj.
Za konzervaciju-restauraciju izdato i zaduženo knjiga	15 knj.
Izdato, zaduženo, razduženo i smješteno	98 knj.

U Zbirci stare i rijetke knjige se ne obavljaju svi planirani poslovi, od februara 2014. godine, jer je ovo radno mjesto ostalo upražnjeno, odlaskom bibliotekara-savjetnika u penziju. Od marta mjeseca 2015. god., tj od prelaska NBCG na programsku platformu Cobiss3/katalogizacija, bibliotekar-redaktor Muzejskog odjeljenja i rukovodilac Odjeljenja-bibliotekar savjetnik, rade na stručnoj obradi rijetke knjige sa redakcijom ove zbirke za elektronski katalog (knjige I signature i minijatura); za potrebe konzervacije-restauracije knjiga iz Zbirke izdato Konzervatorsko-restauratorskoj radionici 15 rijetkih knjiga.

BIBLIOGRAFSKO ODJELJENJE

Protekle 2015. godine u Bibliografskom odjeljenju je rađeno na izradi nacionalnih tekućih bibliografija: monografskih publikacija i priloga iz serijskih publikacija i zbornika radova. Poslovi u Odjeljenju su se odvijali prema utvrđenom godišnjem programu rada.

Za Tekuće bibliografije monografskih publikacija kumulirani su bibliografski zapisi za godine: 2012, 2013, 2014 i 2015, koji po kriterijumima pripadaju ovim bibliografijama. Većina zapisa je kumulirana sa hosta COBIB.CG, dok je drugi dio zapisa preuzet putem COBISS-Net-a iz baza nacionalnih centara država u okruženju. To su zapisi publikacija koje po kriterijumima pripadaju zbirci *Montenegrina*, a koje Biblioteka do sada nije dobila, već ih potražuje u vidu deziderata.

U protekloj 2015. godini objavljena su tri rukopisa tekućih bibliografija i to: dva monografskih publikacija i bibliografija priloga iz serijskih publikacija i zbornika radova. Rukopisi su objavljeni u elektronskom obliku i postavljeni (publikovani) na sajtu Biblioteke. To su sljedeći rukopisi: *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2003*, obima 1336 bibliografskih jedinica, zatim *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije :*

2012, obima 2235 bibliografskih jedinica i *Crnogorska bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika* : 2014, obima 6030 bibliografskih jedinica. Ove bibliografije su dostupne na sajtu: www.nbcg-digitalnabibliografija.me.

Instaliranjem programa za automatsko kreiranje web prezentacije tekućih bibliografija omogućeno je automatsko konvertovanje ispisa iz COBISS baze tekućih bibliografija koje u *html* formatu sadrže više fajlova i čine web prezentacije unijete bibliografije, odnosno njeno elektronsko izdanje. Prelaskom na ovaj oblik publikovanja bibliografija, prestala je potreba za štampanjem pripremljenih rukopisa, čime se vrši ušteda značajnih finansijskih sredstava na ime troškova štampanja ovih rukopisa.

Rukopis tekuće *Crnogorske bibliografije : monografske publikacije* : 2003, obima 1062 bibliografskih jedinica, već je objavljen u štampanom obliku 2008. godine. Ovaj rukopis je dopunjena sa 274 novih zapisa koje je Biblioteka u međuvremenu dobila. Bibliografija sadrži ukupno 1336 bibliografskih jedinica i predstavlja drugo dopunjeno izdanje koje je publikovano u elektronskom obliku i postavljeno je na sajtu Biblioteke u junu tekuće godine.

Rukopis tekuće *Crnogorske bibliografije : monografske publikacije* : 2012, obima 2235 bibliografskih jedinica je takođe završen. Urađeni su svi potrebni poslovi za pripremu ovog rukopisa i završeni u planiranom roku. Nakon završetka kumuliranja zapisa urađeno je više probnih ispisa, na kojima su izvršene brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, dotjerivanje ispisa bibliografije u odnosu na indikatore, kao i redigovanje i provjera drugih podataka na zapisima i ispisima, te ujednačavanje odrednica u registrima).

Na kraju, uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije urađeno je elektronsko izdanje bibliografije. Ova bibliografija je postavljena na web sajt Biblioteke u decembru 2015. godine.

Tokom godine povremeno je vršeno kumuliranje zapisa za Tekuće bibliografije knjiga za godine: 2013, 2014 i 2015., koji po kriterijumima pripadaju ovim bibliografijama. Postoji više izvora iz kojih se kumuliraju zapisi kao što su: pregledanje baze urađenih CIP zapisa u Biblioteci i evidentiranje nedostajućih nam naslova; kontinuirano praćenje objavljenih crnogorskih naslova knjiga (promocije, prikazi...) iz dnevne štampe i drugih medija; pregled elektronskih izdanja tekućih bibliografija zemalja iz okruženja i preuzimanje odgovarajućih zapisa putem COBISS.Net-a; pregledanje sajamskih kataloga domaćih i stranih izdavača i identifikovanje nedostajućih nam naslova i sl.

Na ovaj način se dolazi do preciznijih informacija o velikom broju knjiga koje su publikovane u Crnoj Gori i van nje, koje po kriterijumima pripadaju Tekućoj crnogorskoj bibliografiji i zbirci *Montenegrina*, a koje Biblioteka još nije dobila. Zbog toga ove publikacije je neophodno nabaviti u što skorijem periodu.

U protekloj godini evidentirano je ukupno 1622 deziderata, tj. toliki je broj nedostajućih naslova za zbirku *Montenegrina*. U neposrednim kontaktima sa autorima, izdavačima i štamparima došli smo do informacije da su pomenuți naslovi knjiga koji su označeni kao deziderati već publikovani. Dio tih naslova knjiga je već nabavljen. Ostali naslovi koji nam nedostaju registrovani su kao deziderati u elektronskom katalogu Biblioteke.

Formirana baza deziderata može korisno poslužiti Odjeljenju za popunjavanje, korišćenje i čuvanje fondova za nabavku nedostajućih knjiga za zbirku *Montenegrina*. U neposrednim kontaktima sa autorima rukovodilac Odjeljenja je uspio da sakupi 59 naslova u 164 primjeraka, kao poklon za zbirku *Montenegrina* i Osnovni fond Biblioteke. Urađen je i spisak tih naslova.

S obzirom da veliki broj crnogorskih autora živi i radi van Crne Gore, a naročito u Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, te su njihova djela, uglavnom, popisana u tekućim bibliografijama zemalja u kojima žive bilo je potrebno pregledati elektronska izdanja tekućih bibliografija zemalja u okruženju (Srbija, Bosna i Hercegovina, Slovenija i Makedonija). U njima se nalazi značajan broj popisanih knjiga crnogorskih autora ili autora koji su pisali o Crnoj Gori. Ovi zapisi su putem COBISS.Net-a preuzeti, i uz određene korekcije

inkorporirani u tekuću crnogorsku bibliografiju knjiga, a istovremeno su evidentirani i kao deziderati. Broj preuzetih zapisa na ovaj način iznosi oko 25-30 posto ukupnog korpusa tekućih bibliografija na godišnjem nivou.

Rađeno je i na kumuliranju novih zapisa za Tekuću bibliografiju knjiga za 2002. godinu koja je već publikovana u štampanom obliku 2006. godine. Izvjestan broj knjiga Biblioteka je dobila nakon njenog objavlјivanja u štampanoj verziji. Zapisi ovih knjiga su naknadno evidentirani i raspoređeni u ovoj bibliografiji.

Tekuća crnogorska bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika:2014. i 2015.

Popis priloga za tekuću bibliografiju članaka : 2014. godina završen je polovinom tekuće godine. Uslijedila je izrada više probnih ispisa na kojima su rukovodilac Odjeljenja i jedan bibliograf uradili brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, ujednačavanje odrednica i pododrednica – predmetnih i imenskih i sl.), u cilju pripreme rukopisa za objavlјivanje. Sve potrebne radnje su uspješno završene u planiranom roku. Uslijedila je izrada elektronskog izdanja bibliografije uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije tekućih bibliografija.

Ova bibliografija sadrži ukupno 6030 bibliografskih jedinica. Postavljena je na web sajtu Biblioteke u decembru 2015. godine.

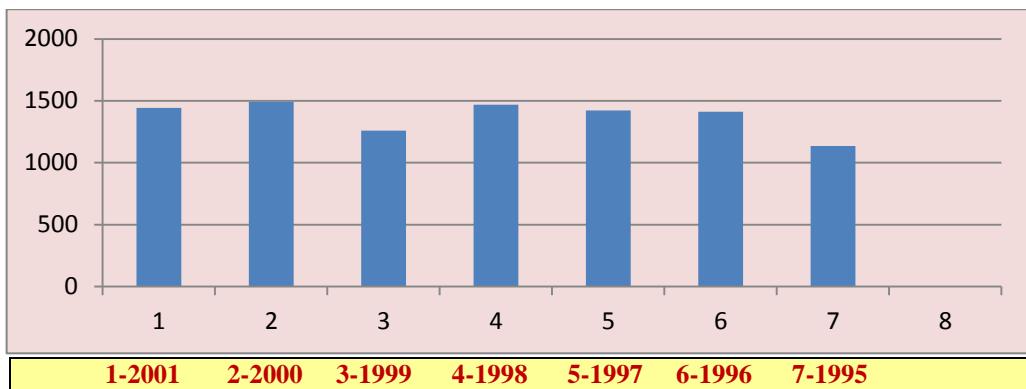
Istovremeno, nastavljen je rad na Tekućoj bibliografiji članaka za 2015. godinu, popisom priloga iz crnogorskih časopisa, revijalnih izdanja i dnevnog lista *Pobjeda*. Prilozi iz časopisa i zbornika radova su popisivani bez selekcije, dok su za odabir članaka iz *Pobjede* i revijalnih izdanja korišćeni *Kriterijumi za odabir priloga iz crnogorske periodike*, koji podrazumijevaju strožiju selekciju priloga. Poznato je da dnevni listovi i revijalna izdanja obiluju brojnim prilozima, značajnim i manje značajnim, pa se primjenom pomenutih *Kriterijuma* popisuju samo najznačajniji članci.

U proteklom periodu popisani su prilozi iz svih crnogorskih časopisa i revijalnih izdanja koji su u Biblioteku pristigli u periodu januar-decembar 2015. godina. U protekloj godini za ovu bibliografiju je kreirano 4991 zapis.

Retrospektivna crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1995-2001

U skladu sa objektivnim mogućnostma rađeno je i na retrospektivnoj bibliografiji knjiga – period 1995-2001. godina, kumuliranjem novih zapisa za pomenuti period. Ukupan broj zapisa za ovaj period iznosi 9631.

Grafikon br. 4 – Retrospektivna bibliografija – broj zapisa po godinama

. U protekloj godini kumulirano je 84 novih zapisa. Broj zapisa po godinama je sljedeći: 2001-1442, 2000-1491, 1999-1259, 1998-1470, 1997-1423, 1996-1411 i 1995-1135.

Digitalna Crnogorska bibliografija 1494-1994.

Projekat Digitalna Crnogorska bibliografija 1494-1994. godine podrazumijeva digitalizaciju svih do sada publikovanih svezaka crnogorske retrospektivne bibliografije, obima 33 sveske u četiri toma, zatim kreiranje baze podataka za pretraživanje, kreiranje pretraživača povezanih sa bazom i skeniranim građom, izradu OCR čitača registara, kreiranje sistema za redakciju i sl. Cilj ovog projekta je da omogući *on line* pristup i pretraživanje putem interneta ove značajne edicije obima preko 230.000 bibliografskih jedinica. Digitalna Crnogorska bibliografija 1494-1994. godina je dostupna na portal www.nbcg-digitalnabibliografija.me.

Nakon postavljanja *on line* izdanja *Digitalne Crnogorske bibliografije 1494-1994. godine* na sajt Biblioteke, rukovodilac Odjeljenja je u proteklom periodu, kroz programski segment Redakcija, uradio i završio superreviziju svih četrnaest registara, čime je ovaj veoma značajan segment na *Digitalnoj Crnogorskoj bibliografiji 1494-1994. godina* završen.

Interesovanje korisnika *Digitalne Crnogorske bibliografije 1494-1994. godine* je na zavidnom nivou i iz godine u godinu bilježi znatan rast. Tokom 2015. godine registrovano je oko 4600 posjeta ovom sajtu.

Osim *on line* izdanja, bilo je planirano publikovanje DVD izdanja Digitalne Crnogorske bibliografije 1494-1994. godina, ali do njegovog objavljivanja nije došlo iz finansijskih razloga. Za oba ova izdanja urađen je i Uvodni tekst, kao i odgovarajući pretraživači. Takođe, u cilju lakšeg pretraživanja za korisnike, urađeni su i odgovarajući prevodi na engleskom jeziku.

Ostali poslovi i aktivnosti

Osim poslova predviđenih Programom rada, nije zanemarljiv učinak koji je ostvaren i na drugim radnim zadacima koji nijesu planirani, a koji su u određenom periodu označeni kao prioritetni u Biblioteci. Rukovodilac Odjeljenja je bio angažovan na projektu Digitalna zbirka Legata Radivoja Lole Đukića, koji je bio upriličen povodom 20-godišnjice smrti ovog poznatog jugoslovenskog i crnogorskog filmskog, pozorišnog i televizijskog stvaraoca. Nakon odabira građe za digitalizaciju iz Legata, uslijedio je raspored ove građe, te izrada meta podataka za odabranu građu i prezentiranje Projekta u Biblioteci na dan godišnjice i sredstvima javnog informisanja (TV Crne Gore).

U okviru Digitalne biblioteke rukovodilac Odjeljenja je uradio meta podatke za sve brojeve *Glasa Crnogorca* za period njegovog izlaženja 1873-1922 i 1941-1943. Ukupno 53 godišta sa 2334 broja.

Jedan bibliograf je tokom protekle godine bio kontinuirano angažovan na poslovima projekta iz Programa zaštite kulturne baštine (izložbe, tekstovi, prezentacije), Portala o Njegošu, portala Digitalna biblioteka, projekat Strategija o informatičkoj pismenosti, izrada godišnjeg Izvještaja o radu i Programa rada Biblioteke i sl. Osim ovih, obavljeni su i drugi poslovi: u Komisiji za procjenu i otkup građe; u Komisiji za polaganje stručnih bibliotekarskih ispita; rad u Redakciji *Bibliografskog vjesnika*; učestvovanje na sajmu knjiga u Podgorici; sastavljanje godišnjih i polugodišnjih izvještaja o radu, te Programa rada Odjeljenja, kao i drugi administrativni poslovi.

Tabela br. 18 - Pregled ostvarenih rezultata

1.	Obrada članaka u elektronskom katalogu (formalna kataloška obrada, stručna klasifikacija i predmetna klasifikacija)	4802
2.	Obrada članaka u elektronskom katalogu (formalna kataloška obrada i stručna klasifikacija)	395
3.	Preuzimanje zapisa članaka iz COBIB.CG	305
4.	Preuzimanje zapisa monografskih publikacija putem COBISS.Net-a	1182
5.	Pregledanje elektronskog izdanja Bibliografije Srbije radi evidentiranja djela crnogorskih autora	24310
6.	Evidentiranje bio-bibliografskih podataka za novootkrivene crnogorske autore	149
7.	Evidentiranje knjiga deziderata za zbirku Montenegrina	1622
8.	UDK klasifikacija članaka	1150
9.	Upoređivanje označenih CIP zapisa sa bazom COBIB.CG	1235
10.	Izrada CIP zapisa knjiga	38

POSLOVI RAZVOJA BIBLIOTEČKE DJELATNOSTI

COBISS CENTAR CRNE GORE

Projekat Virtuelna biblioteka Crne Gore

U sistem COBISS.CG uključena je nova biblioteka –Narodna biblioteka Tivat, kao 28. članica sistema COBISS:CG.

I ove godine NBCG je iz svojih budžetskih sredstava podmirivala troškove članarine za sve članice sistema.

Redakcija uzajamnog kataloga

Ove godine je redaktor hosta izvršio ispravku i pohranu na HOST-u za **1504** zapisa koji su imali fatalne (FATAL ERRORS) greške, kao i **1053** zapisa sa upozoravajućim (WARNING ERRORS) greškama.

Prelazak na COBISS 3 katalogizaciju

Komisija za izdavanje licenci za uzajamnu katalogizaciju u sastavu: Đurđa Martinović, Ljiljana Kosovac i Vjenceslava Ševaljević je u tokom cijele 2015. godine u kontinuitetu vršila provjeru zapisa za dodjelu licenci za uzajamnu katalogizaciju u skladu sa postupkom propisanim u dokumentu *Postupak prelaska na COBISS3 katalogizaciju* koji je dostupan na stranici:

http://vbcgome.vbcg.me/cg/obavijestenja_novosti/documents/Prelazak_na_COBISS3_Katalogizacija_u_sistemu_COBISSCG.pdf?v=3.

Komisija je vršila kontrolu i ocjenu zapisa za:

- dozvolu A (uzajamna katalogizacija monografskih publikacija)
- dozvolu B1 (uzajamna katalogizacija sastavnih djelova)
- dozvolu B2 (uzajamna katalogizacija kontinuiranih izvora)
- dozvolu C (uzajamna katalogizacija neknjižne građe)
- dozvolu D (uzjamna katalogizacija antikvarne građe)

Ukupno je dodijeljena **141** licenca za uzajamnu katalogizaciju, i to:

- za dozvolu A - 89 licenci (7 radnika u Muzejskom odjeljenju; 5 radnika u Bibliografskom odjeljenju; 13 bibliotekara u Odjeljenju obrade; 8 u Odjeljenju za popunjavanje i korišćenje fondova; 4 u Odjeljenju za razvoj. Ukupno u NBCG 40)
- za dozvolu B1 - 20 licenci (5 radnika u Bibliografskom odjeljenju; 2 u Odjeljenju obrade, ukupno 7 u NBCG)
- za dozvolu B2 -13 licenci (1 u Muzejskom odjeljenju; 1 u Bibliografskom; 3 u Odjeljenju obrade; 1 u Odjeljenju za popunjavanje i korišćenje fondova)
- za dozvolu C - 18 licenci za dozvolu C (1 u Muzejskom odjeljenju; 1 radnik u Bibliografskom odjeljenju; 4 u Odjeljenju obrade; 1 u Odjeljenju za popunjavanje i korišćenje fondova)
- za dozvolu D - 1 licenca (NBCG, Muzejsko odjeljenje)

Postupak provjere se vršio elektronskim putem i to preko testnih baza za prelazak na COBISS 3 katalogizaciju sa sve biblioteke. Pored toga je obavljen i obiman administrativni posao, jer je sva dokumentacija smještena na direktorijum kojem pristupa IZUM.

U slučaju koji je propisan dokumentu *Postupak prelaska na COBISS3 katalogizaciju* a odnosi se na bibliotekare koji su za pojedinu vrstu građe kreirali manje od 100 zapisa u posljednje tri godine, pored elektronske provjere vršena i provjera znanja pred Komisijom u prostrijama COBISS centra. Kandidati su tom prilikom kreirali po dva zapisa za svaki tip građe koje je Komisija pregledala na licu mjesta.

Provjere znanja održane su u pet termina, i to: 18.02.2015.; 23.04.2015.; 27.05.2015.; 03.07.2015.; 26.11.2015.

Ukupno su na provjerama znanja u prisustvu Komisije dodijeljene **32** dozvole za uzajamnu katalogizaciju svih tipova bibliotečke građe.

Do kraja 2015. godine instalacija segmenta COBISS 3 katalogizacija u živom okruženju izvršena je u **24** biblioteke.

Preostale 4 biblioteke članice sistema COBISS.CG – Narodna biblioteka Berane (NBBA), Gradska biblioteka Kolašin (GBKOL), Narodna biblioteka Tivat (NBT) i Biblioteka Istoriskog instituta (IIPG) nemaju još uvijek bibliotekara sa licencom za uzajamnu katalogizaciju što je preduslov za implementaciju segmenta COBISS3 katalogizacija.

Kontakt sa članicama sistema COBISS

Stručni saradnik za kontakt sa članicama sistema COBISS je bio u stalnom kontaktu sa članicama sistema i sa IZUM-om iz Maribora. Broj zahtjeva korisnika za pomoć u 2015. godini u COBISS.CG iznosi **970** (od toga 420 zahtjeva elektronskom i klasičnom poštom i 550 telefonom).

Održavanje sistema COBISS i računarske mreže u Biblioteci

Sistem inženjeri su vršili redovno održavanje računarske i telekomunikacione opreme u Biblioteci, otklanjanje manjih kvarova na računarima, reinstalaciju Windows-a na računarima, instalaciju anti virus programa. Pružali su tehničku podršku prilikom održavanja kurseva, okruglih stolova, radionica, izložbi i koncerata.

U cilju pružanja tehničke pomoći na terenu sistem inženjeri su obišli Biblioteku Arhitektonskog fakulteta i Narodnu biblioteku Tivat. Takođe su vršili funkciju help deska prilikom instalacije štampača i računara i za ostale biblioteke članice sistema.

Ovu godinu je obilježio je i prelazak na novi mail domen nb-cg.me. Ukupno je konfigurisano **79** mail adresa na novi domen.

Redovno su vršeni poslovi prevodenja tekstova na sajtu NBCG sa crnogorskog na engleski jezik.

Sistem inženjeri su bili angažovani u nabavci računarske opreme.

Stručni saradnik za kontakt sa članicama sistema i jedan sistem inženjer radili su na elektronskom ispisu inventarne knjige NBCG za 2014. godinu.

Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju

U toku 2015. godine skenirano je **11.843** digitalnih objekata, (vidi Prilog) i to za Digitalnu biblioteku – 5901, a za korisnike – 5942.

Jedan operater mikrograf je bio angažovan tokom godine na drugim poslovima – rad u depou i fotokopiranje za korisnike.

Digitalna biblioteka Crne Gore

Tokom godine su vršeni poslovi na dizajniranju sajta Digitalne biblioteke Crne Gore i za te poslove je angažovan eksterni stručnjak.

Takođe je u okviru realizacije CENL/TEL projekta pod nazivom **Collections of South and East Europe's Digital Collections in Europeana (CSEEE)**, čiji je koordinator Nacionalna i sveučilišna knjižnica iz Zagreba, predviđena stavka za izradu projektne dokumentacije za digitalnu biblioteku. U realizaciju ovog projekta, pored NBCG, biće uključene i nacionalne biblioteke iz Srbije, Slovenije, Makedonije, Albanije, Rumunije, Bosne i Hercegovine, Moldavije i Kosova,

Matična služba

Prema čl. 37, tačka 5 Zakona o bibliotečkoj djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 49/2010) NBCG obavlja matičnu bibliotečku djelatnost nad drugim matičnim bibliotekama tj. nad narodnim bibliotekama i univerzitetskoj biblioteci.

Referent matične službe je radio na izradi evidencija, statistika i pregleda o zatečenom stanju u crnogorskim bibliotekama. Tokom godine, Matična služba je prikupila matične kartone za 99 školskih biblioteka.

Matična služba je, takođe, prikupila matične kartone za 11 narodnih, 1 specijalnu i Univerzitesku biblioteku. Ažurirani su i statistički podaci za 22 biblioteke za 2014. godinu. U centralni registar u toku 2015. godine nije upisana nijedna nova biblioteka.

Referent Matične službe je izvršio obilazak 14 narodnih biblioteka (Kolašin, Mojkovac, Andrijevica, Plav, Rožaje, Berane, Bijelo Polje, Pljevlja, Žabljak, Šavnik, Bar, Herceg Novi, Nikšić, Cetinje). Sačinjeni su i poslani zapisnici o zatečenom stanju u bibliotekama.

Status biblioteka - Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti, čl. 8. tačka 2. svaka opština je dužna da osnuje narodnu biblioteku kao samostalnu ustanovu. U Crnoj Gori djeluje 21 narodna (opštinska) biblioteka. Od ovog broja narodnih biblioteka, koje po zakonu djeluju kao matične ustanove, samostalno je samo šest, i to biblioteke u: Podgorici, Pljevljima, Herceg Novom, Cetinju, Budvi i Rožajama, dok ostale biblioteke djeluju kao organizacione jedinice centara za kulturu.

Prostor biblioteka - Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje bibliotečke djelatnosti ("Sl. List CG" br. 58/11- čl. 4 tačka 2) biblioteke moraju raspolagati najmanje sa 200 m² prostora. Ovaj uslov ne ispunjava čak 10 opštinskih biblioteka. Takođe, biblioteke u Baru, Ulcinju, Podgorici i Pljevljima jedine raspolažu namjenski projektovanim prostorom, dok biblioteke u Nikšiću, Bijelom Polju, Cetinju i Herceg Novom i ostalim opštinama rade u nenamjenskim prostorima.

Fondovi i oprema - U čl. 4. Pravilnika o bližim uslovima za obavljanje bibliotečke djelatnosti ("Sl. List CG" br. 58/11) se kaže da narodna biblioteka može da obavlja bibliotečku djelatnost ako ima najmanje 10.000 jedinica bibliotečke građe, organizovane u tri zbirke: zavičajni fond, osnovni fond i fond za djecu. Biblioteke u Danilovgradu, Šavniku i Mojkovcu ne ispunjavaju ovaj uslov. Ukupni knjižni fond u narodnim bibliotekama iznosi malo iznad 600.000 svesaka, ili 0,9 knjiga po stanovniku. Najviše knjiga nedostaje u najvećim gradovima, Podgorici i Nikšiću. Pored nedostatka knjiga, problem je struktura fonda u kojem, sa oko 80% dominira beletristika.

Kadrovska struktura - U narodnim bibliotekama rade 133 bibliotečka radnika i to: 46 knjižničara (srednja stručna spremna) sa stručnim bibliotekarskim ispitom, a 15 bez ispita; 12 viših knjižničara (viša stručna spremna) sa ispitom, a 5 bez ispita; 44 bibliotekara (visoko obrazovanje) sa ispitom, a 11 bez ispita. Licencu za COBISS ima 45 bibliotekara.

Elektronski katalog COBIB CG – Uzajamni elektronski katalog Crne Gore COBIB.CG omogućava korisnicima globalno korišćenje bibliografskih informacija i dokumenata u elektronskom obliku. U sistem COBISS uključeno je 12 narodnih biblioteka.

Edukacija

Tokom 2015. godine održana su dva trodnevna kursa *Upotreba programske opreme COBISS 3 – Preuzimanje zapisa i fond*. Ove kurseve je pohađao 21 polaznik iz NBCG (Nacionalna biblioteka Crne Gore), GBCT (Gradska biblioteka „Njegoš“, Cetinje), GBHN (Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi), NBTV (Narodna biblioteka Tivat), SCGB (Biblioteka Skupštine Crne Gore), FPKO (Fakultet za pomorstvo Kotor) i NBBA (Narodna biblioteka Berane). koji su se ovom prilikom upoznali sa programskom opremom COBISS 3. Ove kurseve je vodila mr Đurđa Martinović, licencirani predavač za kurseve po programu IZUM-a iz Maribora.

Tabela br. 19 – COBISS - kursevi

Godina	Broj održanih kurseva	Broj polaznika
2007.	2	25
2008.	3	34
2010.	3	41

2011.	2	25
2012.	2	22
2013.	5	55
2014.	9	105
2015.	3	25

Takođe je održan i jedan dvodnevni kurs *Upotreba programske opreme COBISS-Prelazak na COBISS3 katalogizaciju*. Ovo je bio zadnji kurs koji je bio namijenjen katalogizatorima koji posjeduju licencu za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija na platformi COBISS2 kako bi im se omogućilo da po skraćenom postupku steknu licence za uzajamnu katalogizaciju na platformi COBISS3.

Kursevi su vremenski trajali ukupno 45 časova. Kurs su pohađala 4 katalogizatora iz CNBCT (Nacionalna biblioteka Crne Gore), GBHN (Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi) i SCGB (Biblioteka Skupštine Crne Gore).

Ove kurseve je vodila mr Đurđa Martinović, licencirani predavač za kurseve po programu IZUM-a iz Maribora.

Stručni bibliotekarski ispit

Stručni bibliotekarski ispit do 2012. godine odvijao se u NBCG, a od te godine, odvija se u Ministarstvu kulture Crne Gore. U Komisiji za polaganje ovog ispita su bibliotekari savjetnici iz Nacionalne biblioteke: Jelena Đurović, Ljubica Vučinić, Milorad Milović, Vera Đukanović, Vjenceslava Ševaljević i Gordana Ljubanović.

Ispiti su održani u 3 roka – februarski, junske i oktobarski.

Obuka pripravnika

U okviru programa Vlade Crne Gore: „Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem“, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ primila je 15. januara četiri pripravnika.

MEĐUNARODNA SARADNJA

64. sastanak Upravnog odbora ISSN-a u Parizu

Direktorka Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Jelena Đurović učestvovala je na 64. sastanku Upravnog odbora Međunarodnog ISSN centra, koji je održan 29. i 30. aprila u Parizu. Upravni odbor Međunarodnog ISSN centra čini 11 članova, od kojih je jedan predstavnik UNESCO-a, dok su ostali delegirani iz nacionalnih ISSN centara zemalja članica. Mandat traje dvije godine, uz mogućnost ponovnog izbora. Direktorka crnogorske Nacionalne biblioteke Jelena Đurović član je Upravnog odbora od 2012. godine.

Ove godine ISSN mreža slavi 40 godina postojanja. Tim povodom napravljen je blog sa pet glavnih menija: istorija ISSN-a, fotografije, svjedočanstva, prezentacije ISSN centara gdje je predstavljen i crnogorski ISSN centar, i izdavači. Kreiran je i poseban logo, kao jedan od vidova obilježavanja ove godišnjice.

Međunarodni ISSN centar za registraciju serijskih publikacija osnovali su UNESCO i Vlada Francuske sporazumom iz 1974. godine. Oznaka ISSN predstavlja međunarodni serijski kod za identifikaciju serijskih publikacija, uključujući i elektronska izdanja koja imaju periodični karakter. Registar Međunarodnog ISSN centra obuhvata 1,6 miliona naslova serijskih publikacija iz 88 zemalja. ISSN koriste različiti partneri u informacionom lancu: bibliotekari, istraživači, naučnici iz oblasti informatike, agenti za prodaju i pretplatu serijskih

publikacija (preko njihove barkod verzije). ISSN centar za Crnu Goru osnovan je 2004. godine u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“.

Četvrta konferencija direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici Slovenije u Ljubljani, 2. i 3. decembra održan je 4. godišnji sastanak direktora nacionalnih biblioteka jugoistočne Evrope. Na ovom skupu koji je postao redovan učestvovala je Jelena Đurović, direktorka Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, sa saopštenjem na temu digitalizacije pisane kulturne baštine koja se izvodi u ovoj ustanovi.

Ove godine se navršava deset godina od pokretanja Digitalne biblioteke Slovenije i toj temi biće posvećen simpozijum prvog dana skupa, pod nazivom „Kultura i nauka u digitalno doba. Deseta godišnjica Digitalne biblioteke Slovenije“.

Prethodni sastanci direktora nacionalnih biblioteka našeg regiona održani su u Beogradu, Cetinju i Zagrebu.

NBCG na godišnjem sastanku mreže Europeana

Na najvećem godišnjem skupu pojedinaca i predstavnika institucija angažovanih u projektima Europeane, koji je ove godine organizovan u Amsterdamu, u Holandiji, od 2. do 4. novembra, učestvovala je predstavnica Nacionalne biblioteke i članica Mreže Europeaninih saradnika, Gordana Ljubanović.

Europeana AGM (Annual General Meeting) 2015. koji se odvijao u Kulturnom centru Parkhuis de Cvajger na amsterdamskim dokovima, okupio je više od 150 učesnika iz svih evropskih zemalja, ali i s drugih strana svijeta. Radni raspored sastanka je bio izuzetno bogat jer je zbog ekonomičnosti istovremeno organizovano i nekoliko specijalizovanih radionica po pozivu, kao i sastanak Upravnog odbora fondacije Europeana. Takođe, tokom sastanka se odvijalo glasanje za jedan broj članova Upravnog savjeta Mreže Europeana.

Tokom dva radna dana, učesnici su imali jedinstvenu priliku da se upoznaju sa uspješnim primjerima digitalizacije kulturnog nasljeđa, da dobiju aktuelni presjek svih najvažnijih aktivnosti Europeane, kao i sažet prikaz njenih planova za 2016. Već je 2015. okarakterisana praktičnim pripremama za planirane izmjene u načinu na koji se Europeana postavlja između dobavljača sadržaja (od kojih su najveći biblioteke) i korisnika. Najvažnija novost za dobavljače je da od naredne godine na snagu stupa načelo: Koliko pružite – toliko ćete dobiti, što znači da od kvaliteta i količine digitalne građe koju prilažemo u Europeanu zavisi kako će ona biti izložena i korišćena. Druga velika promjena je pomak od centralizovane ka distribuiranoj organizaciji, što znači da će lokalni dobavljači dobiti mnogo veću ulogu i ovlašćenja nego do sada, a fondacija i mreža preuzimaju ulogu posrednika i pomagača.

Sastanak Grupe za koordinaciju biblioteka u okviru projekta Evropska biblioteka

NBCG je 21. i 22. septembra učestvovala u radu Grupe za koordinaciju biblioteka u okviru projekta Evropska biblioteka (TEL – The European Library). Sastanak je održan u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Pored članova radne grupe, predstavnika nacionalnih biblioteka koje učestvuju u TEL-u, u radu je aktivno učestvovala i gospođa Džil Kazins, direktorka Europeane.

Glavna tema bio je prelazak TEL-a na zajedničku infrastrukturu sa Europeanom, i organizaciona i tehnička pitanja s tim u vezi. Razmotreni su Plan rada TEL-a za 2015., Polugodišnji izvještaj o radu TEL-a za 2015. i Izvještaj Radne grupe za alternativne modele agregacije digitalne građe namjenjene TEL-u. Takođe je ukratko predstavljen Okvirni koncept servisa European Publishing.

Drugog dana organizovan je „sastanak u sastanku“, prvi razgovor predstavnika nacionalnih biblioteka jugoistočne Evrope (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Moldavija, Slovenija i Srbija), u vezi s predstojećim projektom digitalizacije njihovih kolekcija i uključivanja u portal Europeana preko TEL-a. Koordinator ovog projekta biće hrvatska nacionalna biblioteka.

29. godišnji sastanak CENL u Bernu

Direktorka Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ Jelena Đurović učestvovala je na 29. godišnjoj Konferenciji direktora nacionalnih biblioteka Evrope (CENL) koji je 18. i 19. maja održana u Nacionalnoj biblioteci Švajcarske, u Bernu.

Konferencija direktora evropskih nacionalnih biblioteka je forum na kom se razmjenjuju informacije i kreiraju zajednički projekti i strategije nacionalnih biblioteka. Ove godine, pored redovnih izvještaja o radu, bilo je riječi i o nekoliko aktuelnih tema, prije svega o međunarodnom standardnom brojčanom označitelju za autore dijela ISNI, saradnji sa Federacijom evropskih izdavača, prekograničnim autorskim pravima i vođenju digitalnih bibliotečkih zbirki.

Konferencija Italijanskog udruženja bibliotekara na EXPO u Milanu

Na poziv organizatora, direktorka Nacionalne biblioteke Crne Gore, Jelena Đurović predstavila je rad „Godine učenja crnogorskih bibliotekara i korisnika biblioteka“ na Međunarodnoj konferenciji „Snažne biblioteke, jaka društva“ koja je 22. maja odražana u okviru međunarodne izložbe EXPO 2015 u Milanu, u organizaciji Italijanskog udruženja bibliotekara.

Direktorka Nacionalne biblioteke je u svom radu dala pregled programa stručnog usavršavanja bibliotekara i obuke korisnika u posljednjih petnaest godina u Crnoj Gori. Riječ je o programima i obukama koje su ogledalo napora crnogorskih biblioteka da idu u korak sa mnogobrojnim i brzim društvenim i tehnološkim promjenama, i da njihove plodove što djelotvornije približe svojim korisnicima.

Konferenciju u Milanu otvorili su predsjednici svjetske i evropske asocijacije biblioteka, IFLA i EBLIDA.

Izvještaji o dosadašnjim projektima saradnje

Na zahtjev Ministrarstva kulture poslano je ukupno 24 izvještaja o dosadašnjim projektima saradnje kao i o modelima buduće saradnje Nacionalne biblioteke Crne Gore sa bibliotekama u sljedećim zemljama:

Austrija, Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Mađarska, Estonija, Makedonija, Belgija, Holandija, Luksemburg, Azerbejdžan, Bugarska, Češka, Grčka, Francuska, Njemačka, Malta, Rumunija, Poljska, Srbija, Švedska, Velika Britanija, Rusija i SAD.

Sa većinom navednih zemalja NBCG ostvaruje zajedničko učešće u radu CDNL-a (Konferencije direktora nacionalnih biblioteka) i CENL-a (Konferencije evropskih nacionalnih biblioteka).

Razvijenije oblike saradnje NBCG ima sa nekoliko zemalja i to:

Saradnja sa Bugarskom

1. Razvoj regionalnog kooperativnog bibliografsko-kataloškog sistema COBISS.NET (besplatna razmjena bibliografskih zapisa između elektronskoga Crne Gore (COBIB.CG) i elektronskog kataloga Bugarske (COBIB.BG)

2. Postojala je razmjena publikacija, međutim u zadnje dvije godine zbog velikih poštanskih troškova ovaj segment saradnje je privremeno obustavljen.
3. Učešće bugarskog predstavnika na Regionalnom ISBN sastanku, Cetinje, maj 2014.
4. Moguća saradnja na projektu NALIS (National Academic Library and Information System Foundation)

Nacionalna biblioteka "Đurde Crnojević" za naredni period planira saradnju sa Nacionalnom bibliotekom Bugarske na planu digitalizacije slovenske kulturne baštine.

Saradnja sa Bosnom i Hercegovinom

Do sada je realizovana saradnja u sljedećim segmentima:

- razmjena publikacija
- besplatno preuzimanje bibliografskih zapisa putem COBISS.Net-a
- saradnja na programima edukacije i stručnog usavršavanja (kursevi, studijski boravci)
- saradnja na izradi Nacionalne bibliografije Crne Gore
- saradnja na projektu Evropske Unije – MANUBALK
- zajedničko angažovanje na realizaciji inicijative SEEDI (Inicijative za digitalizaciju na području Jugoistočne Evrope)
- organizacija Konferencije direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope
- u cilju unapređenja kulturnih veza Crne Gore i Bosne i Hercegovine i ostvarenja zajedničkog interesa na području bibliotečkih i informacionih nauka, Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević" na Cetinju i Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine potpisale su sporazum o saradnji 14. septembra 2010.

Mogućnosti buduće saradnje :

- razmjena knjiga, časopisa, novina, elektronskih izdanja, mikrofilmova i ostale bibliotečke građe objavljene u Bosni i Hercegovini i u Crnoj Gori, od interesa za kulturnu baštinu;
- razmjena stručnjaka iz oblasti bibliotekarstva i informacionih nauka u cilju istraživanja bibliotečkih fondova i razmjene iskustava o stručnim procesima rada;
- uzajamno preuzimanje bibliografskih zapisa u sistemu COBISS.Net
- učešće u zajedničkim projektima koji se finasiraju iz IPA fondova i fondova EU;
- realizacija zajedničkih projekata: izložbe, seminari, publikacije i slično;
- saradnja na programima zaštite pisane kulturne baštine u segmentima njene konzervacije, digitalizacije i prezentacije.

Saradnja sa Češkom

Na osnovu potписанog Memoranduma o saradnji između dvije nacionalne biblioteke vrši se razmjena stručnjaka između ove dvije nacionalne institucije - do sada je u Nacionalnoj biblioteci Češke Republike u Pragu boravilo 5 stručnjaka iz NBCG. Adolf Knol, direktor za naučno-istraživačku djelatnost i međunarodnu saradnju Nacionalne biblioteke Češke Republike, održao je 24. i 25. novembra 2009., predavanja na temu Digitalizacija kulturnog nasljeđa.

Saradnja sa NBCG jedan je od najuspješnijih dogovora o međubibliotečkoj saradnji naše Nacionalne biblioteke sa nekom sličnom u svijetu. Fond NBCG je bogat naslovima na češkom jeziku.

Razmjena publikacija obavlja se sa Nacionalnom bibliotekom Češke Republike, Bibliotekom Narodnog muzeja Češke Republike, i Palacky univerzitetom iz Olomouca.

Saradnja Nacionalne biblioteke Crne Gore "Đurđe Crnojević" sa francuskim institucijama i organizacijama

1. Redovna saradnja u okviru međunarodnih organizacija sa sjedištem u Parizu:
  - ISSN (International Standard Serial Number),
  - CENL (Conference on European National Libraries) – godišnja konferencija na nivou nacionalnih biblioteka Evrope, forum za saradnju, razmjenu ideja, pokretanje inicijativa i dogovore o zajedničkim standardima i praksi,
  - CDNL (Committee of Directors of National Libraries) – forum za susrete i sradnju, na nivou direktora nacionalnih biblioteka svijeta.
2. Saradnja sa Centre de Conservation du Livre, Arles u okviru EU projekta MANUBALK (očuvanje i digitalna prezentacija rukopisne i štampane građe sa teritorije Balkana)
  - Uređenje, otvaranje i rad Francuskog ugla „Frederik Rosif“, u skladu sa Memorandumom o saradnji između NBCG, Prijestonice Cetinje i Francuske ambasade u Podgorici. Ugao je otvoren 2013. u zgradи nekadašnjeg Francuskog poslanstva koju koristi Nacionalna biblioteka.
  - Izložba o arhitekturi zgrade Francuskog poslanstva na osnovu prethodno obavljenog arhitektonskog i kulturno-istorijskog istraživanja (2013.)
  - Objavljivanje brošure posvjećene zgradи nekadašnjeg Francuskog poslanstva, 2014.
  - Razmjena publikacija sa Bibliothèque nationale de France (redovna razmjena glasila dveju biblioteka i prosječno 20 naslova knjiga godišnje)
  - Učešće Jelene Đurović na seminaru Reforme u kulturi (organizatori: Ministarstvo kulture Crne Gore, Ministarstvo kulture i turizma Republike Francuske i Britanski savjet) i dvonедjeljni studijski boravak u Francuskoj, 2002.
  - Studijska posjeta Jelene Đurović francuskoj Nacionalnoj biblioteci, 2014.

Saradnja sa Hrvatskom

Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević" ostvaruje sljedeće oblike saradnje sa institucijama kulture u Hrvatskoj:

1. Zajedničko učešće u radu CDNL (Konferencije direktora nacionalnih biblioteka) i CENL (Konferencije evropskih nacionalnih biblioteka),
2. Učešće u radu Konferencije direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope:
  - Učešće predstavnika Nacionalne i sveučilišne knjižnice (NSK) iz Zagreba na II konferenciji direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope, NBC, Cetinje (2013.)
  - Učešće dva predstavnika NBCG na III konferenciji, NSK, Zagreb (2014.)
3. Učešće u radu konferencija [SEEDI](#) (Međunarodna inicijativa za razvoj digitalizacije kulturne i naučne baštine u zemljama Jugoistočne Evrope):
  - Učešće predstavnika (NSK) na III SEEDI konferenciji, NBCG, Cetinje (2007.)
  - Učešće dva predstavnika NBCG na VIII SEEDI konferenciji, NSK, Zagreb (2013.)
4. Razmjena publikacija sa Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu
5. Saradnja sa nacionalnim udruženjima Crnogoraca u Hrvatskoj, u Zadru, Zagrebu i Rijeci (izložbe, sajmovi knjiga, promocije)
6. Saradnja sa Dubrovačkim knjižnicama na izradi Projekta 4Cult
7. Učešće stručnjaka NBCG na II Međunarodnoj NAPLE (National Authorities on Public Libraries in Europe) konferenciji, u organizaciji NSK i Gradske knjižnice „Marko Marulić“ iz Spita (2005.)
8. Učešće tri predstavnika NBCG na konferenciji CERL (Konzorcijum evropskih istraživačkih biblioteka), Dubrovnik (2007.)
9. Učešće predstavnika NBCG na Radnom stolu Jadransko-jonske inicijative, Split (2008.)
10. Na osnovu sporazuma sa IZUM-om, i univerzitetima u Ljubljani i Zadru, 9 bibliotekara iz NBCG završilo je postdiplomske master studije iz bibliotekarstva i informacionih nauka, od toga sedam na Univerzitetu u Zadru (2009.).

11. Učešće NBCG na sajmu knjiga INTERLIBER u Puli i Zagrebu (2009.)
12. Učešće NBCG na sajmu knjiga BookFest, Rijeka (2010.)
13. Gostovanje izložbe knjiga „Fundamentalna djela o Crnoj Gori: 1989-2010 u Biblioteci grada, Novi Vinodolski (2010.)
14. Objavljanje knjige „Njegoš i Hrvati“, u saradnji s Maticom crnogorskom i Udruženjem Crnogoraca u Hrvatskoj (2011.)
15. Usavršavanje jednog stručnjaka iz NBCG na Ljetnoj školi proučav 16. anja rukopisa, Zadar (2011.)
17. Promocija izdanja Zavoda za povijesne znanosti HANU i njegovog časopisa „Anal“ u NBCG (2011.)
18. Saradnja sa Državnim arhivom u Zadru u vezi s digitalizacijom originalnih Njegoševih pisama za potrebe izrade portala NBCG „Petar II Petrović Njegoš“ (2013.)
19. Učešće jednog stručnjaka iz NBCG na Međunarodnom naučnom skupu „Zaštita kulturne baštine od katastrofa“, Zagreb i Šibenik (2014.)
20. Učešće 2 stručnjaka iz NBCG na Međunarodnoj konferenciji ECIL (Europen Conference on Information Literacy), u organizaciji Filozofskog fakulteta Univerziteta u Zagrebu, Dubrovnik (2014.)
21. Povodom 520 godina od štampanja oktoih Prvoglasnika, u saradnji s Nacionalnom zajednicom Crnogoraca Hrvatske, izložba grafičke mape Dimitrija Popovića „Oktoih 1494-2014“, NBCG, Cetinje (2014.)
22. Predstavljanje umjetničkog projekta "Oktoih 1494-2014", u produkciji NBCG u Novinarskom domu u Zagrebu (2015.)
23. Uručivanje grafičke mape "Oktoih 1494-2014" na poklon NSK (2015.)

Saradnja sa Makedonijom

Nacionalna biblioteka "Đurđe Crnojević" je posljednjih godina saradjivala sa Nacionalnom bibliotekom "Sv. Kliment Ohridski" u Skopju na sljedećim projektima:

1. Razvoj regionalnog kooperativnog bibliografsko-kataloskog sistema COBISS.NET
2. Redovna razmjena publikacija sa Nacionalnom bibliotekom i Makedonskom akademijom nauka i umjetnosti
3. Donacija Vlade FYRM 130 knjiga kapitalne edicije "Makedonska književnost na engleskom jeziku", 2012.
4. Učešće crnogorskog predstavnika na regionalnoj konferenciji "Nacionalne politike i strategije za zaštitu i dostupnost kulturne baštine", Skopje, 2010.
5. Učešće makedonskog predstavnika na II konferenciji direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope, Cetinje, 2013.

Nacionalna biblioteka "Djurdje Crnojević" planira saradnju sa Nacionalnom bibliotekom "Sv. Kliment Ohridski" na planu digitalizacije zajedničke kulturne baštine, kao i ispitivanje mogućnosti za zajedničko učestvovanje u EU projektima "Creative Europe" i "Erasmus Plus", po drugom pozivu za učestvovanje.

Saradnja sa Srbijom

Do sada je realizovana saradnja u sljedećim segmentima:

- besplatna razmjena kompletног obaveznog primjerka (knjige, časopisi, novine, elektronska izdanja i ostale publikecije) – Narodna biblioteka Srbije i Biblioteka Matice srpske su sva izdanja sa teritorije Srbije i Vojvodine slali u NBCG do 2012. godine
- besplatno preuzimanje bibliografskih zapisa putem COBISS Net-a
- saradnja na programima edukacije i stručnog usavršavanja (kursevi, studijski boravci)

- saradnja na izradi Nacionalne bibliografije Crne Gore
- saradnja na projektu Evropske Unije – MANUBALK
- zajedničko angažovanje na realizaciji inicijative SEEDI (Inicijative za digitalizaciju na području Jugoistočne Evrope)
- organizacija Konfrenkcije direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope
- gostovanje u NBCG Izložba rukopisne zaostavštine Desanke Maksimović iz zbirke Narodne biblioteke Srbije „Ostaviću vam jedino reći...“ (01.-23.08.2013)
- potpisivanje Protokola o saradnji Narodne biblioteke Srbije iu Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ (22.10.2012.)
- zajedničko učešće u radu CDNL-a (Konferencije direktora nacionalnih biblioteka) i CENL-a (Konferencije evropskih nacionalnih biblioteka)

Mogućnosti buduće saradnje sa bibliotečkim institucijama u Srbiji odnose se na:

- razmjenu knjiga, časopisa, novina, elektronskih izdanja, mikrofilmova i ostale bibliotečke grade objavljene u Srbiji i u Crnoj Gori, od interesa za kulturnu baštinu;
- razmjenu stručnjaka iz oblasti bibliotekarstva i informacionih nauka u cilju istraživanja bibliotečkih fondova i razmijene iskustava o stručnim procesima rada;
- uzajamno preuzimanje bibliografskih zapisa u sistemu COBISS.Net
- saradnja sa katedrom za bibliotekarstvo na Filozofskom fakultetu u Beogradu u cilju usavršavanja stručnih bibliotečkih kadrova na magistarskim i doktorskim studijama;
- učešće u zajedničkim projektima koji se finasiraju iz IPA fondova i fondova EU;
- realizacija zajedničkih projekata: izložbe, seminari, publikacije i slično;
- saradnja na programima zaštite pisane kulturne baštine u segmentima njene konzervacije, digitalizacije i prezentacije.

Saradnja sa Slovenijom

Dugogodišnja saradnja (tri decenije) sa Institutom informacijskih znanosti (IZUM) , u Mariboru, Slovenija na razvijanju i implemetaciji Bibliotečko-informacionog sistema COBISS. Crna Gora.

Potpisivanje sporazuma COBISS.Net – 2005. godine o besplatnoj razmjeni bibliografskih podataka između biblioteka zemalja članica.

Saradnja na projektu Virtuelna biblioteka Crne Gore.

Saradnja na formiranju COBISS Centra Crne Gore u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“- 2008 godine .

Saradnja na polju obrazovanja bibliotekara u Crnoj Gori za primjenu softvera i sistema COBISS kroz dugogodišnje programe edukacije , kursevi u Crnoj Gori i Sloveniji; izdavanje licenci za uzajamnu katalogizaciju.

Učešće na svim konferencijama COBISS u Mariboru.

Saradnja sa Univerzitetom Slovenije u Ljubljani i sa IZUM-om na školovanju 10 bibliotekara iz Crne Gore na posdiplomskim studijama.

Saradnja na konferencijama CENL , CDNL i na konferencijama direktora nacionalnih biblioteka zemalja Jugoistočne Evrope.

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i ostale biblioteke u Crnoj Gori ukupno 27 ,dobile su značajnu donaciju u opremi prilikom uključenja u sistem COBISS.

Donacije Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“: 2007 godine

Vlada Slovenije i IZUM-a Maribor obezbijedene su u iznosu od 134.050,00 e za rekonstrukciju zgrade za potrebe COBISS centra.

Vlada Republike Slovenije za opremu za COBISS Centar 38.000,00 €.

Centar za međunarodnu saradnju i razvoj (CMSR) je 2009 godine opredijelio donatorska sredstva, u iznosu 200.000,00 e za opremanje kancelarijskim namještajem i drugim neophodnim mobilijarom Nacionalnoj bibliotekci Crne Gore „Đurđe Crnojević“.

Mogućnosti buduće saradnje sa institucijama u Sloveniji odnose se na:

1. NBCG će zajedno sa Nacionalnom i univerziteskom knjižnicom Slovenije učestvovati u realizaciji CENL/ TEL Projekta pod nazivom Collections of South and East Europe in Europeana (CSEEE). CENL Projekt je u početnoj fazi,a koordinator Projekta je Nacionalna i sveučilišna knjižnica iz Zagreba. Sve nacionalne biblioteke su već poslale podatke potrebne za oblikovanje sadržaja projekta. Trenutno se radi na analizi podataka koja će biti osnova iduće faze pripreme projekta.
2. NBCG je sa Nacionalnom i univerziteskom knjižnicom Slovenije kao i ostalim nacionalnim bibliotekama iz bivših jugoslovenskih država osmisnila prijedlog zajedničkog projekta Pristup digitalizovanim dnevnim časopisima na području nekadašnjih jugoslavenskih država (1918-1945 i 1945-1991).
3. NBCG će se uključiti i u promociju Projekta „100 slovenskih romana“ čiji je pokretač organizacija „Forum slovenskih kultura“ sa sjedištem u Ljubljani.

KULTURNE AKTIVNOSTI

Izložbe

Dani evropske baštine: Izložba fotografija „Portreti jednog vremena“

Povodom obilježavanja Dana evropske baštine za 2015. godinu, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je 22. septembra organizovala izložbu starih fotografija iz svojih fondova pod nazivom *Portreti jednog vremena*.

Na otvaranju izložbe govorila je Jelena Đurović, direktorka Nacionalne biblioteke, Njena ekselencija Veronik Brimo (Veronique Brumeaux), ambasadorka Republike Francuske u Crnoj Gori, kao i Relja Eraković, diplomirani filmski i TV snimatelj.

Ambasadorka Republike Francuske u Crnoj Gori otvorila je izložbu govorom u kome je, između ostalog, rekla da je zahvaljujući fotografijama iz fonda Nacionalne biblioteke Crne Gore koje ističu bogatstvo i senzibilitet rada ateljea „Vujović“ dat život jednoj epohi i da „predmeti sjećanja postaju živi tragovi prošlosti“.

Izložbu prati i katalog.

Dani evropske baštine: Izložba „Umjetnost poveza knjiga“ iz fonda NBCG „Đurđe Crnojević“

Povodom obilježavanja Dana evropske baštine za 2015. godinu, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je 25. septembra 2015. godine organizovala izložbu „Umjetnost poveza knjiga“ iz fonda Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Na izložbi se nalaze knjige koje su povezane pergamentom, kožom, knjige sa povezima ojačanim metalnim pločicama, knjige sa metalnim ukrasima, sa povezima ukrašenim zlatotiskom ili ornamentikom.

Tu su, između ostalih, knjige:

- *Dalmatin Biblia*, fototipsko izdanje Biblije iz 1584. godine, štampane u Vittembergu.
- „Martin Fierro“, Josea Hernandeza
- „Cithara Sanctorum“ iz 1867. godine,

- “Weltall und Menschheit : Geschichte der Erforschung der Natur und der Verwertung der Naturkräfte im Dienste der Völker”,
- “Les bords de l’Adriatique et le Monténégro”,
- “Contes et nouvelles en vers” od M. de La Fontaine,
- “Larouse du XX Siecle”, roman “Ethelka”, autora Žana Mistlera,
- fototipsko izdanje knjige “ABAGAR na Filip Stanislavov”, od Božidara Rajkova,
- knjiga “Vuk Stef. Karadžić : 1787-1987”, objavljena u Ljubljani, 1987. godine.
-

Poseban segment na izložbi je činila zbirka od 11 minijatura, kao i zbirka publikacija za djecu, sa bogato ilustrovanim povezima.

Izbor poveza za izložbu su uredili konzervatori: Sonja Gagović, Marija Martinović i Slavko Jovičević. Izložbu prati katalog. Na izložbi su govorili: Jelena Đurović, direktor NBCG, Aleksandar Čilikov i Vera Đukanović.

UNESCO u Njegoševoj ulici - Izložba stare i rijetke knjige

Povodom obilježavanja jubileja 70 godina UNESCO-a, Nacionalna komisija za UNESCO, u saradnji sa Ministarstvom kulture i Ministarstvom nauke, u ponedjeljak, 16. novembra organizovala je proslavu pod nazivom “UNESCO u Njegoševoj“ na Cetinju.

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je u zgradi bivšeg Francuskog poslanstva, iz svoje bogate i raznovrsne kolekcije, priredila izložbu od 50 reprezentativnih primjeraka starih i rijetkih knjiga.

Među eksponatima izdvajaju se bibliofilska izdanja inkunabula - knjiga štampanih do 1500. godine u Crnojevića štampariji, postinkunabula – knjiga štampanih u XVI vijeku, te starih i rijetkih knjiga i periodike. Takođe, izložbu je pratio dokumentarni film posvećen proslavi 520 godina od štampanja *Oktoih – prvoglasnika*.

Dokumentarna izložba “Bez vas se ne može pisati istorija...” u NBCG

Povodom obilježavanja 70 godina od završetka Drugog svjetskog rata, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ organizovala je dokumentarnu izložbu pod nazivom “Bez vas se ne može pisati istorija...”. Otvaranje izložbe je upriličeno 15. aprila u Svečanoj sali Nacionalne biblioteke. Na otvaranju su govorili Jelena Đurović, direktorka Nacionalne biblioteke, prof. dr Milica Pejanović-Đurišić, ministrica odbrane i Nj. E. Margaret En Uehara, ambasadorka SAD.

U fokusu ove izložbe je uloga crnogorske žene u Drugom svjetskom ratu, sa naglaskom na njenu ulogu u Narodnooslobodilačkoj borbi. Na izložbi su bili zastupljeni portreti žena proglašenih narodnim herojima, čije su fotografije i biografije preuzete iz istorijskih leksikona.

“OKTOIH 1494-2014” u Zagrebu

Umjetnički projekat "Oktoih 1494-2014", autora Dimitrija Popovića, nastao u produkciji Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, predstavljen je 26. marta u Novinarskom domu u Zagrebu.

Uoči otvaranja izložbe organizovana je i prezentacija projekta o kojem su govorili Jelena Đurović, direktorka Nacionalne biblioteke, akademici Dimitrije Popović i Tonko Maroević, politikolog Danilo Ivezić i glumac Slobodan Marunović. Ovaj program realizovan

je u organizaciji Vijeća crnogorske nacionalne manjine grada Zagreba i Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ iz Zagreba.

Jedan primjerak grafičke mape „Oktoih 1494-2014“ postao je dio fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Direktorka NBCG Jelena Đurović uručila je grafičku mapu direktorici NSK Dunji Seiter-Šverko. Uručivanje mape organizovano je 27. marta, u prostorijama NSK, a uručivanju su pisustvovali Dimitrije Popović i savjetnica za međunarodnu suradnju NSK Jasenka Zajec.

„OKTOIH 1494 – 2014“ u Evropskom parlamentu i Kraljevskoj biblioteci Belgije u Briselu

Izložba grafičke mape Oktoih 1494-2014, autora Dimitrija Popovića, u izdanju Nacionalne biblioteke, otvorena je 27. maja 2015. u Evropskom parlamentu u Briselu. Izložba je organizovana u saradnji sa Evropskim parlamentom i Misijom Crne Gore pri Evropskoj uniji. Riječ je o gostujućoj izložbi Nacionalne biblioteke kojom je 2014. godine obilježen jubilej 520 godina od štampanja Oktoha Prvoglasnika, prve cirilične knjige na Jugoistoku Evrope.

Na otvaranju izložbe Oktoih 1494-2014, u 18. časova u Evropskom parlamentu, govorili su pokrovitelj izložbe, šefica delegacije Evropskog parlamenta za odnose s Crnom Gorom Aneliz Doc (Anneliese Dodds), direktorka crnogorske Nacionalne biblioteke Jelena Đurović, kao i autor Dimitrije Popović.

Pored toga, Nacionalna biblioteka je 28. maja poklonila Kraljevskoj biblioteci Belgije jedan primjerak bibliofilskog izdanja grafičke mape Oktoih 1494-2014. Direktoru Kraljevske biblioteke Patriku Lefevru (Patrick Lefèvre) poklon je uručila direktorka crnogorske Nacionalne biblioteke Jelena Đurović.

„OKTOIH 1494 – 2014“ u Narodnoj biblioteci Srbije

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, u saradnji sa Narodnom bibliotekom Srbije i Ambasatom Crne Gore u Beogradu, organizovala je izložbu grafičke mape Oktoih 1494-2014 u Narodnoj biblioteci Srbije. Riječ je o grafičkoj mapi autora Dimitrija Popovića u izdanju Nacionalne biblioteke kojom je obilježen jubilej 520 godina od štampanja Oktoha Prvoglasnika, prve cirilične knjige kod Južnih Slovena.

Na otvaranju izložbe 30. oktobra govorili su upravnik Narodne biblioteke Srbije Laslo Blašković, direktorka crnogorske Nacionalne biblioteke Jelena Đurović i ministar kulture Crne Gore Pavle Goranović, dok je izložbu svečano otvorio ambasador Crne Gore u Beogradu Branislav Mićunović.

Nacionalna biblioteka je istog dana poklonila Narodnoj biblioteci Srbije jedan primjerak bibliofilskog izdanja grafičke mape Oktoih 1494-2014. Upravniku Narodne biblioteke Srbije, Laslu Blaškoviću, poklon je uručila direktorka Jelena Đurović.

Izložba „Ex libris u fondu hercegnovske biblioteke“ u NBCG

Izložba „Ex libris u fondu hercegnovske biblioteke“ Gradske biblioteke i čitaonice Herceg Novi otvorena je povodom Dana bibliotekara Crne Gore 23. decembra u Svečanoj sali Nacionalne biblioteke. Na otvaranju su govorili direktor Nacionalne biblioteke Jelena Đurović i autor izložbe i direktor hercegnovske biblioteke Nevenka Mitrović.

Izložba „Ex libris u fondu hercegnovske biblioteke“, koja je realizovana uz pomoć Ministarstva kulture Crne Gore u okviru Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2014. godinu, bila je otvorena do 30. decembra.

Izložba Aleksandra Florenskog i Olge Florenske

Evropski kulturni centar sa sjedištem u Budvi „Dukley European Art Community“ (DEAC) i Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ organizovali su 30. januara u Nacionalnoj biblioteci izložbu Aleksandra Florenskog i Olge Florenske, prvih umjetnika-rezidenata u okviru programa DEAC-a za 2015. godinu. Izložbu je otvorio Marat Geljman, predsjednik Upravnog odbora „Dukley European Art Community“.

Izložba „Dubrovačke slikarke na Cetinju“

Izložba „Dubrovačke slikarke na Cetinju“ otvorena je 12. juna u Vsečanom holu Nacionalne biblioteke, kao plod saradnje Prijestonice Cetinje i Nacionalne biblioteke. Ova jedinstvena izložba projekat je dubrovačke akademske slikarke Ivane Jovanović-Trostmann kroz koji su se predstavile 23 slike iz Dubrovnika čije su slike u duhu „ljepote i bogatstva različitosti“.

Izložbu je otvorila kroatistkinja i konzul Republike Mađarske u Dubrovniku dr Katja Bakija i predsjednik kulturnog društva „Napredak“ iz Dubrovnika dr Marinko Marić, a u ime Prijestonice Cetinje govorila je mr Žana Lekić, sekretarka za kulturu i medije.

Izložba Jurija Solomka u NBCG

Evropski kulturni centar sa sjedištem u Budvi „Dukley European Art Community“ (DEAC), u saradnji sa Nacionalnom bibliotekom, priredio je 27. marta još jednu izložbu u okviru programa DEAC-a za 2015. godinu - izložbu ukrajinskog umjetnika Jurija Solomka „Crna Gora“. Izložba je bila otvorena u svečanom holu Nacionalne biblioteke na Cetinju, a svi radovi nastali su tokom umjetnikovog jednomjesečnog rezidencijalnog boravka u Budvi.

Promocije, književne večeri

Promocija monografije o italijanskom poslanstvu

U Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je 18. Juna održana promocija monografije ITALIJANSKO POSLANSTVO NA CETINJU / LA LEGAZIONE D' ITALIA A CETTIGNE, autora Slavka Burzanovića i Aleksandra Dajkovića. Nacionalna biblioteka Crne Gore je, u saradnji sa Istorijskim institutom Crne Gore, ovu značajnu publikaciju objavila povodom 110 godina od početka izgradnje pomenutog istorijskog zdanja.

Na promociji monografije govorili su Jelena Đurović, direktorka Nacionalne biblioteke Crne Gore, u ime izdavača, Miroslav Šćepanović, ambasador, Vladimir Mako, profesor arhitekture i autori Slavko Burzanović, istoričar i Aleksandar Dajković, arhitekta.

U ovoj dvojezičnoj monografiji je prikazan istorijat Italijanskog poslanstva na Cetinju i detaljan stilsko-hronološki razvoj reprenzetalativnog zdanja. Štampanje publikacije finansiralo je Ministarstvo kulture Crne Gore, u okviru Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Publikacija je dio rezultata rada na naučno-istraživačkom projektu Crna Gora i jugoistočna

Evropa u spoljnoj politici velikih sila, koji se realizuje u Istorijском institutu, uz finansijsku podršku Ministarstva nauke i Ministarstva kulture Crne Gore.

Promocija knjige „Izvod iz knjige rođenih - priča o Danilu Kišu“

Izvod iz knjige rođenih – priča o Danilu Kišu, knjiga britanskog pisca i istoričara Marka Tomsona, promovisana je u Nacionalnoj biblioteci 18. avgusta povodom obilježavanja 80 godina od rođenja Danila Kiša.

Na promociji, u prepunoj Svečanoj sali Nacionalne biblioteke, pored autora, govorili su direktorka Nacionalne biblioteke Jelena Đurović, pisac Miraš Martinović, umjetnik Dimitrije Popović i književnik Mladen Lompar.

Knjigu *Izvod iz knjige rođenih - priča o Danilu Kišu*, izdala je američka izdavačka kuća Kornel juniverziti pres 2013. godine. Izdavačka kuća CLIO objavila je prevod s engleskog jezika u potpisu Muhamrema Bazdulja. Promociju ove knjige u Nacionalnoj biblioteci pomogla je Fondacija Petrović Njegoš.

Veče sjećanja na Radivoja Lolu Đukića

Povodom 20 godina od smrti Radivoja Lole Đukića Nacionalna biblioteka je 7. septembra organizovala veče sjećanja na ovog poznatog jugoslovenskog i crnogorskog televizijskog, pozorišnog i filmskog reditelja, publicistu i slikara u Svečanoj sali Biblioteke. O Loli Đukiću govorili su direktorka Nacionalne biblioteke Jelena Đurović, reditelji Gojko Kastratović i Blagota Eraković, kao i istoričarka umjetnosti Ljiljana Zeković.

Uz to, Nacionalna biblioteka je predstavila projekt „Digitalna kolekcija – Legat Radivoja Lole Đukić“. O digitalnoj zbirci, koja sadrži izbor književne, filmske, televizijske i pozorišne građe, kao i njegovih likovnih radova govorio je bibliograf Nacionalne biblioteke Milorad Milović.

Izdanje NBCG 60. Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu

UNESCO priručnik „Informacijska i medijska pismenost – smjernice za politiku i strategiju“ koji je objavljen u Nacionalnoj biblioteci u okviru UNESCO Participacija projekta „Informaciona i medijska pismenost – strategija i obuka“ izložen je tokom 60. sajma knjiga u Beogradu, na štandu saradnika na projektu, Izdavačke kuće CLIO, u okviru edicije Biblioteka Plus.

Književno veče hrvatskih-dubrovačkih književnica

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ bila je domaćin književnih večeri hrvatskih-dubrovačkih književnica 9. decembra. Riječ je o manifestaciji koju su organizovali Savez Crnogoraca Hrvatske, Društvo crnogorsko-hrvatskog prijateljstva Dubrovačko-neretvanske županije i Dubrovačke knjižnice Dubrovnik.

U programu su učestvovale književnice Slavica Stojan i Renata Zlatkovic La Gioia, kao i dr Vesna Čučić, upravnica Dubrovačkih knjižnica Dubrovnik, a posjetiocima se obratila i direktorka Nacionalne biblioteke Jelena Đurović.

Sajmovi, manifestacije

NBCG na 10. Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i ove godine je učestvovala na Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga, koji se pod sloganom „Snovi za čitanje“ održao u garaži Delta Sitija u Podgorici od 5. do 11. maja.

Nacionalna biblioteka je na Sajmu predstavila svoja prepoznatljiva izdanja iz svijeta bibliotečko-informacione djelatnosti, kulturne istorije, savremene crnogorske književnosti, kao i vrijedna bibliografska izdanja.

NBCG na Prvom internacionalnom sajmu knjiga Podgorica 2015.

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ učestovala je na Prvom internacionalnom sajmu knjiga Podgorica 2015., koji se održavao od 18. do 22. Novembra. NBCG je na Sajmu predstavila svoju bogatu izdavačku produkciju koju čine prepoznatljiva izdanja na temu bibliotečko-informacione djelatnosti, kulturne istorije, kao i vrijedna bibliografska i bibliofilska izdanja.

NBCG na Međunarodnom sajmu knjiga u Lajpcigu

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ predstavila je svoja izdanja na Međunarodnom sajmu knjiga u Lajpcigu (Njemačka), jednoj od najvećih književnih manifestacija u Evropi. Sajam je bio otvoren od 12. do 15. marta, a organizator prezentacije crnogorskih izdavača na Sajmu bio je Otvoreni kulturni forum (OKF).

NBCG na Međunarodnom sajmu knjiga u Bakuu

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ učestvovala je na ovogodišnjoj IV Međunarodnoj izložbi – sajmu knjiga u Bakuu od 16. do 18. septembra. Na toj manifestaciji predstavljeno je oko 70 aktuelnih domaćih djela iz svih domena stvaralaštva i knjiga koje predstavljaju prirodu, istoriju i kulturu Crne Gore. Izbor je sačinjen od najnovijih reprezentativnih izdanja različitih crnogorskih izdavača. Izložene knjige po završetku sajma poklonjene su azerbejdžanskoj Nacionalnoj biblioteci.

Svjetski dan knjige i autorskih prava - „Pisci će vam čitati“

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ obilježila je Svjetski dan knjige i autorskih prava i učestvovala u međunarodnoj kampanji „Noć knjige“ programom pod nazivom „Pisci će vam čitati“, kao i tradicionalnom akcijom besplatnog učlanjenja i poklanjanja knjiga iz svoje izdavačke produkcije svim posjetiocima Biblioteke.

Centralni događaj koji je Nacionalna biblioteka organizovala 23. aprila bio je program „Pisci će vam čitati“. U cilju promocije čitanja, nekoliko pisaca iz Crne Gore su u 21h, u Svečanoj sali Biblioteke, čitali odlomke iz djela svjetske i domaće književnosti, po svom izboru. Učestvovali su Ksenija Popović, Dragana Kršenković Brković, Tanja Bakić, Miraš Martinović, Nikola Nikolić, Borislav Jovanović, Mladen Lompar, Đuro Radosavović i Vuk Vuković.

Program podrške razvoju kulture u Nikšiću

U Nikšiću je, 4. februara, u prostorijama galerije „Ilija Šobajić“, otvorena izložba „Stari crnogorski udžbenici“ u produkciji Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“, a u okviru *Programa podrške razvoju kulture u Nikšiću*.

Na izložbi, koju je otvorila direktorica Nacionalne biblioteke Jelena Đurović, izloženo

je više od 70 naslova knjiga i prosvjetne peridičke od 1836. do 1916. godine, koje najvećim dijelom čine crnogorski udžbenici, ali i školski programi, nastavni planovi, izvještaji, zakoni i pravilnici.

U petak, 25. septembra u „Galeriji Nikola I“, takođe u okviru pomenutog programa, otvorena je Dokumentarna izložba o ulozi žene u II svjetskom ratu „BEZ VAS SE NE MOŽE PISATI ISTORIJA“ Nacionalne biblioteke. Ova izložba održana je u okviru Programa podrške razvoju kulture u Nikšiću, a organizatori su bili Nacionalna biblioteka i Centar za kulturu Nikšić.

Konferencije, radionice, skupovi

Naučni skup anglista u NBCG

Jedanaesti međunarodni naučni skup anglista sa temom Diskurs moći u anglo-američkoj književnosti, u organizaciji Studijskog programa za engleski jezik i književnost, Filozofski fakultet Nikšić, održao se 11. i 12. septembra u Nacionalnoj biblioteci. Skup je otvorio dr Goran Barović, dekan Filozofskog fakulteta, dok su pored njega na otvaranju govorili i Jelena Đurović, direktorka biblioteke, kao i profesorke Studijskog programa za engleski jezik i književnost, Aleksandra Batrićević i Marija Krivokapić.

Radionica „LoCloud Collections: platforma za digitalne biblioteke“ u NBCG

Radionica „LoCloud Collections: platforma za digitalne biblioteke“ održana je 15. aprila u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“. O karakteristikama i mogućnostima prezentacije digitalne građe, koje manjim bibliotekama pruža ova platforma, govorili su Andrea Silić Švonja iz Gradske knjižnice u Rijeci i Predrag Đukić, pomoćnik direktora za bibliotečku djelatnost u Biblioteci grada Beograda.

LoCloud je mreža najboljih praksi koja nastoji da podrži manje kulturne institucije da bi njihovi digitalni sadržaji postali vidljivi i dostupni preko portala evropskih biblioteka Europeana. U ovom trogodišnjem projektu, koji se djelimično finansira iz sredstava Evropske Komisije kroz Program CIP ICT-PSP, kao partneri učestvuju 33 manje institucije kulture (biblioteke, muzeji i arhivi) iz 26 zemalja.

Radionici su, osim predstavnika NBCG, prisustvovali bibliotekari javnih biblioteka iz Herceg Novog, Kotora, Budve, Podgorice, Plužina, Pljevalja i Cetinja, kao i predstavnica Državnog arhiva Crne Gore.

Konferencija „Žene i nasljeđe – ka osnivanju muzeja žena Crne Gore“

Na konferenciji „Žene i nasljeđe – ka osnivanju muzeja žena Crne Gore“ koju je 29. 5. 2015. organizovala nevladina organizacija NOVA Centar za feminističku kulturu, pod pokroviteljstvom UNESCO-vog Programa participacije, a u saradnji sa Nacionalnom komisijom za UNESCO i Ministarstvom kulture Crne Gore, direktorka Nacionalne biblioteke Jelena Đurović predstavila je projekat i izložbu „Žene Crne Gore u II Svjetskom ratu“.

Naučni skup „Budućnost Gutenbergove galaksije – knjiga kao sredstvo komunikacije među ljudima i kulturama“

U okviru Novembarskih svečanosti 2015, Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ iz Pljevalja je 11. 11. 2015. organizovala naučni skup „Budućnost Gutenbergove galaksije – knjiga kao sredstvo komunikacije među ljudima i kulturama“. Uz podršku Ministarstva

kulture Crne Gore, ovo je trenutno jedini domaći stručni skup iz bibliotečko-informacionog domena. Pored predstavnika iz biblioteke-domaćina, Srbije, BiH Federacije i Republike Srpske, na skupu je učestvovala Gordana Ljubanović iz NBCG sa saopštenjem koje se odnosilo na komplementarnost papirnih i elektronskih knjiga.

Šesti godišnji Regionalni ISBN sastanak

Bibliotekar redaktor, Sanja Martinović, prisustvovala je šestom godišnjem Regionalnom sastanku, koji je održan 12. i 13. maja 2015. u Nacionalnoj biblioteci »Sv. Ćirilo i Metodije« u Sofiji.

Sastanak ISSN agencija u Beogradu

40-ti jubilarni sastanak ISSN agencija održan je u oktobru u NBS u Beogradu. NBCG je za tu priliku izradila prezentaciju rada ISSN agencije koja se može pogledati na: <http://40years.issn.org/montenegrin-issn-centre>.

PRISUTNOST U MEDIJIMA

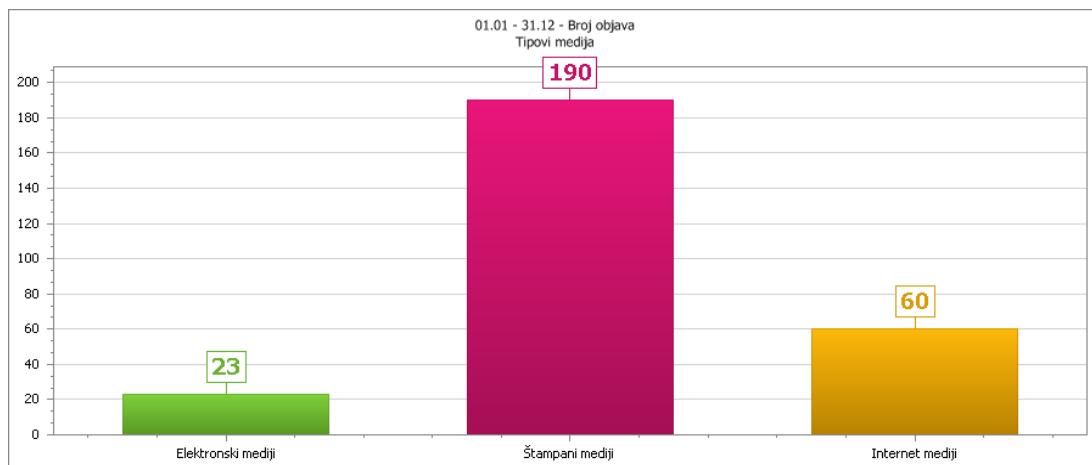
NBCG svoju djelatnost promoviše organizovanjem konferencija, obilježavanjem važnih datuma i jubileja, produkcijom izložbi, izdavačkom djelatnošću i njenim predstavljanjem, objavljivanjem sadržaja na sajtu, kao i prezentacijom navedenih aktivnosti u svim crnogorskim medijima (elektronskim, štampanim).

U godini za nama, djelatnost NBCG (izdavačka djelatnost, organizovanje izložbi, književnih večeri, konferencija, obilježavanje jubileja...) bila je predmet pažnje gotovo svih medija u Crnoj Gori. Izuzetnu prezentaciju, tačnu i ažurnu nalazimo na sajtu www.nb-cg.me kao i na facebook profilu NBCG, gdje je objavljeno više od 100 sadržaja koji se tiču direktno biblioteke i trenutno ih prati više od 850 ljudi.

Izvršen je monitoring za period od 01. januara do 31. decembra 2015. godine, koji obuhvata sadržaj sledećih medija:

1. Štampanih: Vijesti, Dan, Pobjeda, Dnevne Novine, Večernje novosti, Informer Crna Gora i Monitor
2. Elektronskih: TVCG1, Vijesti, Atlas, Pink, Prva, Montena
3. Online ili internet mediji: portal CDM i Analitika

Ukupno su evidentirane 273 objave u kojima se pominje NBCG. Najveća zastupljenost je u štampanim medijima (prvenstveno dnevni listovi: Dan i Vijesti), dok nasuprot tome, u elektronskim medijima (sadržaju televizijskih informativnih i vaninformativnih emisija) nailazimo na malu zastupljenost.

Grafikon br. 4: Broj objava po vrsti medija

Štampani mediji

Mediji su redovno i sadržajno najavljujivali i izvještavali o aktivnostima NBCG. Među brojim aktivnostima koje je NBCG organizovala u 2015. godini, najveće interesovanje medija izazvalo je učešće NBCG na konferencijama, aktivnosti u Cobbis centru, kao i aktivnosti vezane za pospješivanje informacijske i medijske pismenosti.

Od brojnih aktivnosti organizovanih u 2015. godini, zajednički projekat NBCG i UNESCO-a „Informaciona i medijska pismenost“ privukao je najviše pažnje. Izuzetno su zastupljeni i ostali događaji: svečanosti povodom završenih radova na rekonstrukciji objekta, izložbe Grafičke mape „Oktoih 1494-2014“ u inostranstvu, večeri posvećene Danilu Kišu, Izložba „Ex libris u fondu hercegnovske biblioteke“ gradske biblioteke i čitaonice Herceg Novi, sajmovi, gostovanja bibliotekara NBCG na manifestacijama u inostranstvu...

Elektronski mediji

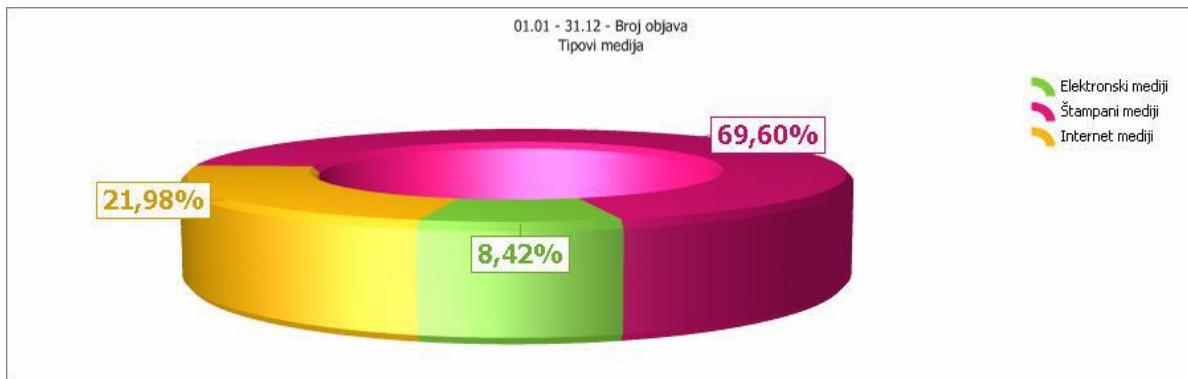
Tokom 2015. godine NBCG je ostvarila i značajano prisustvo u elektronskim medijima, pri čemu se izvajaju portalni: Portal RTCG, CDM i Portal Analitika. Zaposleni u NBCG su predstavljali aktivnosti biblioteke na RTCG: učešće u dokumentarnoj emisiji „Crnogorski udžbenici“, autorke Dragane Brković Kršenković, predstavljanje Strategije razvoja informacione pismenosti na jutarnjem programu RTCG...

Web sajt

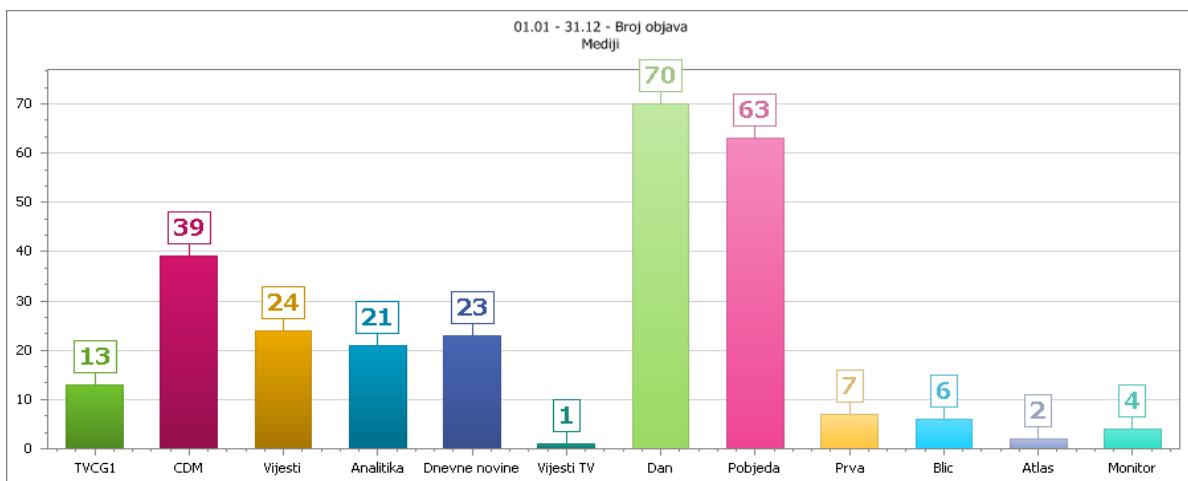
Tokom 2015. godine ukupno je bilo 72 obavještanja na sajtu. Posredstvom ovih saopštenja mogu se pratiti sve aktivnosti biblioteke (najave programa, izvještaji, učešće na konferencijama, kao i svi oblici lokalne i međunarodne saradnje...)

Facebook

Tokom 2015. godine NBCG je aktivno ažurirala svoju facebook stranicu, gdje se mogu naći informacije o aktivnostima biblioteke, vijesti i različiti publicistički tekstovi iz oblasti bibliotekarstva i kulturne baštine, kao i razni drugi sadržaji veoma široke tematske dostupnosti. Tokom 2015. NBCG je uvećala broj pratilaca na 879.

Grafikon br. 5: Udio vrsta medija u ukupnom publicitetu NBCG, izražen u procentima

Grafikon broj 6: Broj objava po medijima pojedinačno

Zajednički i opšti poslovi

Pravno-kadrovske poslove

Odjeljenje za zajedničke i opšte poslove obuhvata redovno i ažurno obavljanje pravnih, kadrovske, finansijsko-računovodstvenih, administrativnih, tehničkih, kao i poslove iz domena javnih nabavki. Svi ovi poslovi su od izuzetne važnosti za cijelokupnu djelatnost Nacionalne biblioteke.

Normativne aktivnosti

Ovi poslovi su se obavljali u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti radno-pravnih odnosa, kao i u skladu sa drugim zakonima i podzakonskim aktima, koje u svakodnevnom radu treba konsultovati, i po potrebi primijeniti.

Izvršioci ovog odjeljenja,(R. Drašković i V. Karan) kao članovi Komisije- radnog tijela za izradu novog Pravinika organizaciji i sistematizaciji, su radili na izradi ovog akta. Procedura oko donešenja novog Pravilnika, je okončana na nivou Ustanove, kada je jednoglasnom odlukom članova Savjeta, (8. 10. 2015.godine), usvojen Prijedlog Pravilnika, i upućen na dalju proceduru u Ministarstvo kulture.

Tokom izvještajnog perioda, izradom Upustava, Odluka i Zaključaka dorađivana je Knjiga procedura za finansijsko upravljanje i kontrolu (FMC) u Biblioteci, a u skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru. O navedenom je obaviješteno Ministarstvo finansija, odn. Sektor za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja, kontrole i unutrašnje revizije. Takođe je istom direktorijatu dostavljen polugodišnji i godišnji Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola, (obrasci PGI-FMC i GI-FMC).

U ovu vrstu poslova mogu se svrstati i sljedeće, tek takšativno naznačene, aktivnosti Službe. Između ostalog, urađeni su Kvartalni izvještaji u vezi implementacije preporuka državne revizorske institucije, koje je usvojila Vlada Crne Gore u martu 2015. godine, i blagovremeno dostavljeni Ministarstvu kulture - Kancelariji za finansije.

Sredinom izvještajnog perioda sačinjena je Informacija o računovodstvenim kapacitetima u Biblioteci, i dostavljena Ministarstvu finansija- Sektoru državnog trezora.

Izrađeno je i Uputstvo o evidenciji i načinu primopredaje gotovog novca prihodovanog od korisnika Biblioteke se dosledno poštovalo.

U proteklom periodu, zavisno od potreba i načina angažovanja pojedinih, fizičkih i pravnih lica, te pružanja (davanja) raznih usluga, Služba je izradila 62 razna ugovora. Tako je pripremljeno i u daljoj proceduri realizovano:

- Ugovor o digitalizaciji kolekcije Radivoj Lola Đukić , Održavanju sajta bibliografije 1494-1994.god., Tekuće bibliografije Crne Gore, Portala Njegoš i digitalnih kolekcija NBCG „Đurđe Crnojević“; realizaciji projekta „Digitalizacija cetinjskih novina i časopisa 1945-2013“;
- 2 ugovora o radu za lica koja su angažovana putem projekta „Javni rad“, posredstvom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- 31 ugovor čiji je predmet pružanje raznih usluga za potrebe Biblioteke;
- 5 ugovora o djelu radi neophodnih zamjena odsutnih izvršilaca, (stražari, radnice na održavanju čistoće);
- 13 ugovora o djelu o pružanju zanatskih i sličnih usluga, (opravke, čišćenje dvorišta, tj. održavanje parkovnog kompleksa, limarski, stolarski radovi sl.);
- 1 ugovor o izradi projektne dokumentacije za sistem Web arhiv Crne Gore;
- 1 ugovor o pružanju usluga testiranja softverskog aplikacionog sistema Web arhiv Crne Gore;
- 1 ugovor o izdavaštvu;
- 1 ugovor o suizdavaštvu;
- 2 ugovora o poklonu „Grafičke mape“;
- 1 ugovor o ustupanju na korišćenje poslovnih prostorija;
- 3 ugovora o prevodu;
- kao i 8 Anexa na pojedine ugovore.

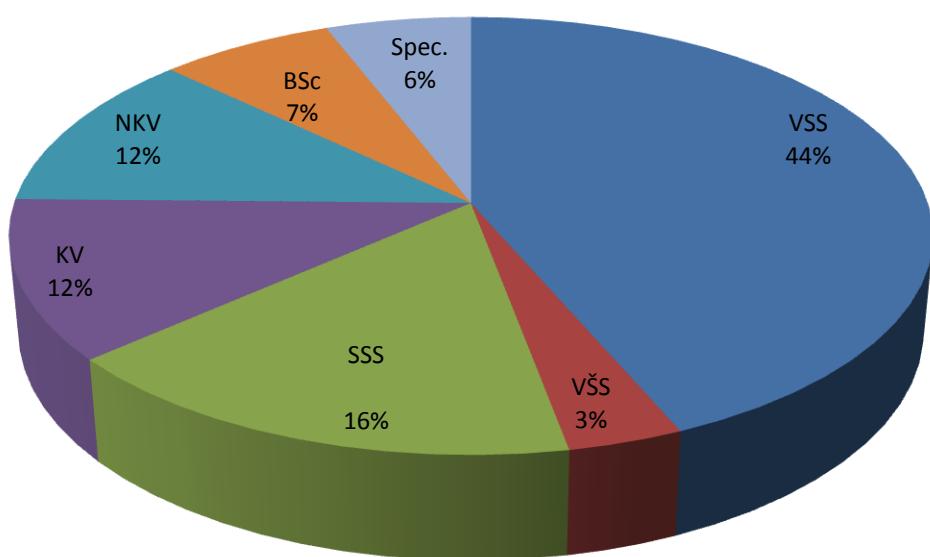
Kadrovske aktivnosti

Od propisa koji regulišu radno-pravni status zaposlenih, kao i uopšte zapošljavanje lica, posebno se naglašava praćenje i primjena propisa vezanih za zapošljavanje lica sa invaliditetom, nerezidentnih lica, kao i izmjena zakona o zapošljavanju. Izdvaja se Opšte kolektivni ugovor koji je stupio na snagu 30. marta 2014. godine. U skladu sa navedenim, a shodno Zakonu o radu, Opšte kolektivnim ugovorom i Granskim kolektivnim ugovorom, pravljeni su pojedinačna akta za zaposlene.

U prvom kvartalu izvještajnog perioda, nakon pozitivnog mišljenja Ministarstva finansija i sprovedene zakonske procedure, sačinjen je 1 ugovor o radu na određeno vrijeme sa jednim izvršiocem, stranim državljaninom.

U prvoj polovini godine zaključen je 1 ugovor o radu sa zaposlenim iz kategorije lica sa invaliditetom, na neodređeno vrijeme.

Grafikon br. 8 – Kadrovska struktura NBCG u 2015.

VSS - 37; VŠS - 3; SSS - 14; KV - 10; NKV - 10; Bečelor BSc - 5; Bečelor spec. - 6;
UKUPNO: 85

Finansijsko računovodstveni poslovi

Poslovi iz oblasti finansijskog poslovanja su se uglavnom odvijali po predvidenom planu. Biblioteka je redovno izmirivala obaveze (zarade, nadoknade, pomoći, jubilarne nagrade, honorare i sl.) prema zaposlenim i, u skladu sa tim, dostavljeni su potrebni podaci, obrasci i sl. Ministarstvu finansija, nadležnim Fondovima i Poreskoj upravi. Takođe, Poreskoj upravi je redovno dostavljana dokumentacija za izvršioce, koji su radno angažovani preko Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, putem projekta „Javni rad“.

Popisna komisija je izvršila popis osnovnih sredstava, potraživanja i obaveza u skladu sa dobijenim instrukcijama i tabelama iz Ministarstva kulture, nakon čega je usaglašeno stvarno sa knjigovodstvenim stanjem.

Iskontirano je i proknjiženo 956 naloga.

Računa za usluge izrade CIP-a i bar-coda fakturisano 900.

Zahtjevi za budžetskim sredstvima, kao i izvjetaji o utrošenim sredstvima su redovno dostavljani nadležnom Ministarstvu.

Izvještaj o finansijskom poslovanju Biblioteke za period januar-decembar 2015. godine dat je u prilogu i čini sastavni dio ovog izvještaja.

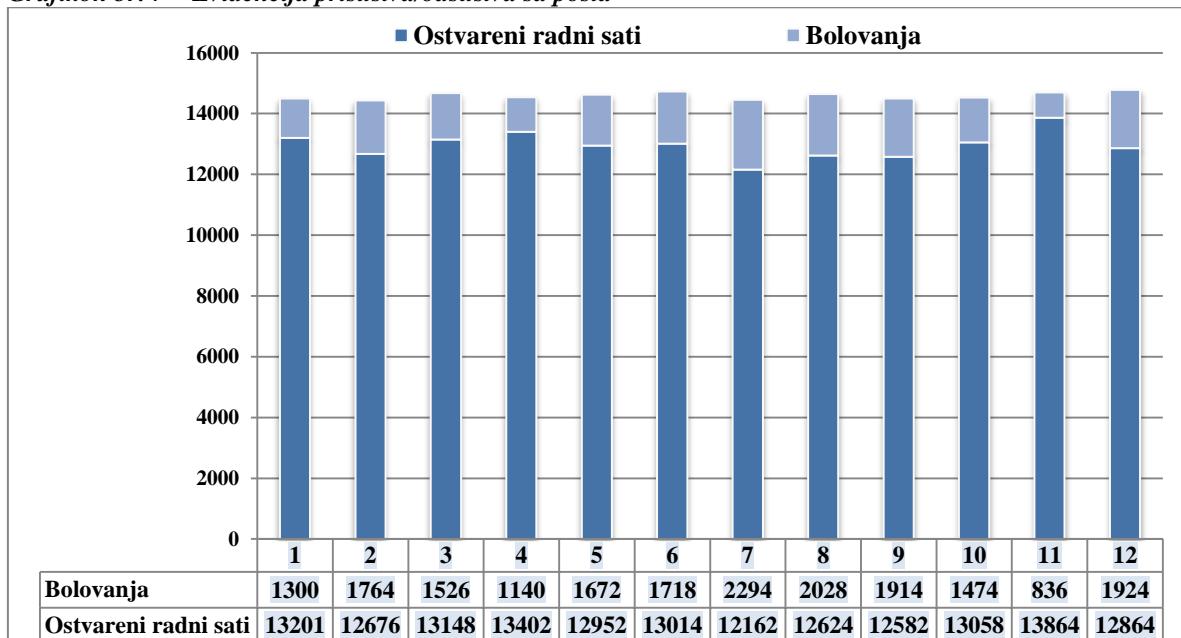
Evidencije o prisutnosti zaposlenih

Služba za evidenciju prisutnosti zaposlenih se stara o redovnom pravljenju dnevnih i mjesecnih izvještaja o prisutnosti, odn. odsutnosti po svim osnovama za sve upošljene u Biblioteci. Shodno tome, ažurno su pravljeni izvještaji o prisutnosti (otsutnosti) zaposlenih za mjesecne obračune zarada, koji su podaci dalje obrađivani, shodno unutrašnjim procedurama.

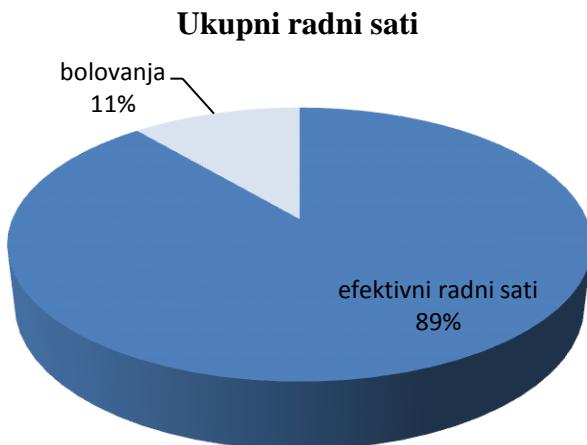
Svakodnevno je evidentirana prisutnost (otsutnost) zaposlenih i, u skladu sa tim, dostavljana zaposlenima odgovarajuća rješenja.

U izvještajnom periodu izrađeno je **197** raznih rješenja (o godišnjim odmorima, o odsutnosti zaposlenih po drugim osnovama shodno Zakonu i Kolektivnim ugovorima), kao i **43** razna rješenja (o isplati jubilarnih nagrada, o isplati pomoći, o prekovremenom radu u dane državnih i vjerskih praznika, odrugim isplatama, o ad hoc komisijama i sl.).

Grafikon br. 7 – Evidencija prisustva/odsustva sa posla

Grafikon br. 8 – Ukupni radni sati

Poslovi vezani za upravljanje bibliotekom

Za izvještavano vrijeme održane su tri sjednica Savjeta; na sjednici početkom godine je razmatran i usvojen Izvještaj o radu Biblioteke za 2014. godinu i donijet Program rada za 2015.godinu;

Na drugoj sjednici, održanoj u junu, razmatran je prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Biblioteci, ali nije utvrđen, već je vraćen Komisiji na doradu, odnosno u proceduru ponovnih davanja prijedloga i sugestija od strane zaposlenih.

Treća sjednica Savjeta je održana u oktobru, i na istoj je usvojen prijedlog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, koji je, shodno zakonu proslijeden Ministarstvu kulture na dalju proceduru.

Zapisnici, odluke i zaključci sa navedenih sjednica su urađeni u roku.

Održane su dvije sjednice Stručnog vijeća, na kojima su razmatrana najvažnija pitanja iz poslovanja Biblioteke. Sa istih su sastavljeni zapisnici, napravljene odluke, zaključci.

Ostale aktivnosti

U skladu sa posebnim zakonima, vršilo se redovno godišnje izvještavanje Monstat-a, kao i shodno drugih nadležnih organa.

Pripremani su i upućivani razni dopisi i zahtjevi, kako Ministarstvu kulture, tako i drugim organima nadležnim za pojedina pitanja.

Svakodnevno su obavljani i drugi tekući poslovi, zaposlenima tumačeni novi propisi vezano za radno-pravni status istih, i sl.

Na zahtjev Ministarstva kulture i Ministarstva finansija, redovno su izrađivani i dostavljeni odgovori na brojne dopise i zahtjeve.

U skladu sa Planom i kadrovskim potrebama, upućivani su izvještaji Ministarstvu kulture o kadrovskim kapacitetima, o potrebama i dinamici dodatnog zapošljavanja, o odlasku u penziju, i sl.

Administrativni poslovi

Administrativni poslovi i poslovi sekretarice direktora sublimiraju niz poslova koji se odvijaju shodno Zakonu o kancelarijskom poslovanju, tako da je angažovanje izvršioca kompleksno. Između ostalog, u ovom periodu je:

- u djelovodnom protokolu zavedeno je ukupno 3203 akata;
- računovodstvu predato računa i ostalih akata 342;

Tehnički sektor i Službenik za javne nabavke

Ovaj segment poslovanja obuhvata sve one aktivnosti koje su vezane za redovno održavanje i obezbjeđenje objekata, odn. zgrada bivšeg Italijanskog i Francuskog poslanstva, zgrade depoa za bibliotečku građu, stražarske objekta (kućice) u Lovćenskoj ulici, održavanje dvorišnog i parkovnog prostora i ostalo.

Tehnički sektor

Ovaj segment poslovanja obuhvata sve one aktivnosti koje su vezane za obezbjeđenje objekata i njima pripadajućeg dvorišnog i parkovnog prostora, kao i redovno održavanje istog. Shodno zakonu koji reguliše materiju imovine i lica, („Sl.list CG „, br. 01/14), zgrade bivšeg Italijanskog i Francuskog poslanstva spadaju u kategoriju obavezno štićenih objekata jer se u njima nalaze stvari od izuzetnog značaja za nauku, kulturu i umjetnost, pa je u tom smislu preduzeto niz aktivnosti, (dopisi sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, sa Ministarstvom kulture, sa stručnim agencijama, i sl.), a sve u cilju opredjeljenja kako ubuduće adekvatno organizovati službu zaštite objekata.

Inače, ove poslove obavlja 6 izvršilaca, odn. lica zapošljenih na poslovima čuvara zgrada. Instalirani spoljni video nadzor na zgradi biv. Italijanskog poslanstva ne omogućava u potpunosti praćenje čitavog prostora, tako da je neophodna stalna pozornost radnika na obezbjeđenju.

Segment poslova koji obuhvataju *čišćenje* (zgrada, od.zatvorenog prostora, cementnih staza i parkinga, parkova), *redovno održavanje instalacionih mreža, zagrijavanje objekata* i sl. izvršavalo je 4 radnice (higijeničarke) i 2 domara, koji su istovremeno i rukovaoci sa sistemima za centralno zagrijavanje objekata. Obiman prostor, kako magacinski-za bibliotečku građu (4.921m²), tako i ostali zatvoreni prostor (oko 3.700m²), iziskuju stalni angažman za tekuće održavanje, kako u ljudskom, tako i u materijalnom kapacitetu. Poseban problem nastaje kada atmosferske padavine poprime enormne količine, što je na Cetinju česta pojava, s obzirom na krovne površine /posebno na zgradi Italij.poslanstva/, koje su bile u stanju neophodnih sanacija, opravki i sl. U ovim slučajevima su dodatno angažovane radnice na održavanju čistoće, kao i čuvari zgrada.

Takođe se dodatno angažovalo tehničko osoblje prilikom pripreme raznih kulturnih aktivnosti koje su se tokom godine održavale u Biblioteci.

Razne intervencije na instalacijama vodovodne, kanalizacione, elektro,video mreže, i slično, redovno su rađene angažovanjem domara. Redovno je vršeno čišćenje dvorišta, parkovnog dijela, staza i sl., kako od sniježnih padavina, tako i od sasušenih, polomljenih grana, lišća i ostalog. Za veće i detaljnije intervencije ove vrste, angažovano je JP „Komunalno“ Cetinje, dok je za košenje većih površina angažovana privatna radna snaga.

JAVNE NABAVKE ZA 2015. godinu

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (Sl.list CG 42/11 i 57/14), Pripremljen je Plan javnih nabavki za 2015. godinu, 15.01., koji je nakon pozitivnog Mišljenja Ministarstva Finansija br.03-234/1 od 26.01.2015.godine, objavljen na Portalu UJN 29.01.2015.godine. Izmjene i dopune istog plana, koji je uvećan za 25.000 € na planu za usluge, su objavljene 17.06.2015.godine.

Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki u 2014.godini, je u skladu sa istim zakonom pripremljen i predat 04.02.2015.godine, uz izmjene istog 06.02.2015.godine.

Evidencije podataka o kršenju antikorupcijskih pravila u toku 2015.godine, pripremljene su i predate 03.07.2015.god. (za prvo polugodište), i 04.01.2016. godine (za drugo polugodište).

U skladu sa Planom javnih nabavki za 2015.godinu, sprovedeni su sljedeći postupci:

I - Otvoreni postupak javne nabavke, za nabavku:

- 1) Lož ulja za ogrijev poslovnih zgrada, Ugovor zaključen 14.04. na iznos od: 78.000 €;

II – Šoping postupak javne nabavke, za nabavku:

- 1) Sredstava za čišćenje, Ugovor zaključen 14.04., na iznos od: 856,66 €;
- 2) Goriva za sl. automobile, Ugovor zaključen 08.04., na iznos od: 3.600,00 €;
- 3) Kancelarijskih potrepština, Ugovor zaključen 09.04., na iznos od: 1.215,60 €;
- 4) Osiguranja zaposlenih, Ugovor zaključen 05.07., na iznos od: 1.300,32 €;
- 5) Održavanja kotlova, Ugovor zaključen 02.06., na iznos od 1.255,45 €;
- 6) Izrade softvera, Ugovor zaključen 15.10., na iznos od 20.228,81 €;
- 7) Održavanja grijanja, Ugovor zaključen 23.10., na iznos od 998,41 €;
- 8) Kompjuterske opreme, Ugovor zaključen 25.01., na iznos od 3.195,87 €.

Na osnovu ovlašćenja *Direkcije javnih radova*, sproveden je šoping za:

- 1) Radove na adaptaciji zgrada, Ugovor zaključen 11.09., na iznos od 33.662,89 €.

Na osnovu ovlašćenja *Ministarstva kulture*, za njihov račun, sprovedeni su šopinzi za:

- 1) Službena putovanja, procijenjene vrijednosti od 20.000,00 €;
- 2) Administrativni materijal, procijenjene vrijednosti 7.000,00 €;

Na osnovu ovlašćenja *Gradske biblioteke i čitaonice Herceg Novi*, sproveden je šoping postupak za:

- 1) Knjige za biblioteku, procijenjene vrijednosti 4.500,00 €.

Kvartalno su, u skladu sa isporukama pripremljeni i dostavljeni kvartalni Zahtjevi za povraćaj dijela plaćene akcize, Upravi carina Crne Gore.

Prisustvo seminarima i savjetovanjima: U Podgorica 4. maja 2015. godine, u organizaciji Uprave za javne nabavke i Državne komisije za kontrolu javnih nabavki, prezentaciji rješenja Novog izmijenjenog zakona o javnim nabavkama i podzakonskih akata. Takođe u Podgorici 13. novembra 2015. godine, u organizaciji MANS-a, Uprave za javne nabavke i Privredne komore Crne Gore, javnim konsultacijama radi upoznavanja učesnika u javnim nabavkama sa nacrtom Strategije razvoja sistema javnih nabavki u Crnoj Gori za period 2016.-2020.godine.

Funkcionalna Klasifikacija	Ekonomска Klasifikacija	Opis	Iznos
40805		Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"	1.067.767,05
3301		Program: Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine	1.067.767,05
	4	Izdaci	1.067.767,05
	41	Tekući izdaci	1.049.766,05
	411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	785.534,05
0820	4111	Neto zarade	466.798,35
0820	4112	Porez na zarade	68.378,86
0820	4113	Doprinosi na teret zaposlenog	169.398,14
0820	4114	Doprinosi na teret poslodavca	71.183,75
0820	4115	Opštinski prirez	9.774,95
	412	Ostala lična primanja	5.015,00
0820	4124	Jubilarne nagrade	3.015,00
0820	4127	Ostale naknade	2.000,00
	413	Rashodi za materijal	122.600,00
0820	4131	Administrativni materijal	6.000,00
0820	4133	Materijal za posebne namjene	5.000,00
0820	4134	Rashodi za energiju	21.000,00
0820	4135	Rashodi za gorivo	90.600,00
	414	Rashodi za usluge	23.517,00
0820	4141	Službena putovanja	1.656,00
0820	4142	Reprezentacija	890,00
0820	4143	Komunikacione usluge	10.890,00
0820	4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	1.000,00
0820	4145	Usluge prevoza	4.000,00
0820	4146	Advokatske, notarske i pravne usluge	388,00
0820	4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	693,00
0820	4148	Usluge stručnog usavršavanja	1.000,00
0820	4149	Ostale usluge	3.000,00
	415	Rashodi za tekuće održavanje	10.000,00
0820	4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	7.000,00
0820	4153	Tekuće održavanje opreme	3.000,00
	419	Ostali izdaci	103.100,00
0820	4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	8.000,00
0820	4192	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	500,00
0820	4193	Izrada i održavanje softvera	81.000,00
0820	4194	Osiguranje	1.500,00
0820	4195	Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	8.500,00
0820	4196	Komunalne naknade	3.000,00
0820	4198	Takse	200,00
0820	4199	Ostalo	400,00
	44	Kapitalni izdaci	18.000,00
	441	Kapitalni izdaci	18.000,00
0820	4415	Izdaci za opremu	10.000,00
0820	4416	Izdaci za investiciono održavanje	8.000,00
	46	Otplata dugova	1,00
	463	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00
0820	4630	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00

REALIZOVANI BUDŽET ZA 2015. GODINU

I - PRIHODI		
Konto	Opis	Iznos
742111	1. Budžetski prihodi	1.028.852,11
7153	2. Prihodi od sopstvene djelatnosti i početno stanje na računima kod poslovnih banaka u 2015. godini	71.533,01
742112	3. Namjenska sredstva	66.637,32
	UKUPNO:	1.167.022,44
II - RASHODI		
Konto	Opis	Iznos
411	1. Bruto zarade	769.498,27
	1.1. Redovna sredstva	769.498,27
412	2. Ostala lična primanja	15.778,77
	2.1. Redovna sredstva	2.200,00
	2.2. Sopstvena sredstva	13.578,77
4131	3. Rashodi za administrativni materijal	3.603,35
	3.1. Sopstvena sredstva	3.603,35
4133	4. Rashodi za materijal za posebne namjene	9.675,60
	4.1. Sopstvena sredstva	9.675,60
4134	5. Rashodi za energiju	20.344,39
	5.1. Redovna sredstva	20.344,39
4135	6. Rashodi za gorivo	81.262,30
	6.1. Redovna sredstva	81.262,30
4141	7. Rashod za službena putovanja	8.629,25
	7.1. Redovna sredstva	4.656,00
	7.2. Sopstvena sredstva	3.973,25
4142	8. Rashodi za reprezentaciju	2.229,39
	8.1. Redovna sredstva	1.390,00
	8.2. Sopstvena sredstva	839,39
4143	9. Komunikacione usluge	10.978,39
	9.1. Redovna sredstva	10.890,00
	9.2. Sopstvena sredstva	87,30
4144	10. Bankarske usluge	1.549,19
	10.1. Redovna sredstva	1.449,96
	10.2. Sopstvena sredstva	99,23
4145	11. Usluge prevoza	5.736,30
	11.1. Redovna sredstva	1.415,00
	11.2. Sopstvena sredstva	4.321,30
4146	12. Advokatske, notarske i pravne usluge	1.010,00
	12.2. Sopstvena sredstva	1.010,00
4147	13. Konsultantske usluge	67.199,43
	13.1. Namjenska sredstva	60.624,55
	13.2. Sopstvena sredstva	6.934,88
4148	14. Usluge stručnog usavršavanja	1.115,66
	14.1. Sopstvena sredstva	1.115,66
4149	15. Ostale usluge - štampanja, prevodenja	1.638,83
	15.2. Sopstvena sredstva	1.638,83
4152	16. Tekuće održavanje građevinskih objekata	6.999,96
	16.1. Redovna sredstva	6.999,96
4153	17. Tekuće održavanje opreme	3.000,00
	17.1. Redovna sredstva	3.000,00
4191	18. Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	9.807,14
	18.1. Redovna sredstva	16.189,97
	18.2. Sopstvena sredstva	153,12
	18.3. Namjenska sredstva	1.654,02
4192	19. Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	500,00
	19.1. Redovna sredstva	500,00
4193	20. Izrada i održavanje softvera	81.656,46
	20.1. Redovna sredstva	81.000,00
	20.2. Sopstvena sredstva	656,46
4194	21. Osiguranje	1.499,70
	21.1. Redovna sredstva	1.499,70
4195	22. Kontribucije za članstvo u organizacijama	8.500,00

	22.1. Redovna sredstva	8.500,00
4196	23. Komunalne naknade	4.594,38
	23.1. Redovna sredstva	4.594,38
4198	24. Takse	277,70
	24.1. Sopstvena sredstva	277,70
4199	25. Ostalo	16.368,52
	25.1. Sopstvena sredstva	16.368,52
4415	27. Izdaci za opremu	9.999,96
	27.1. Redovna sredstva	9.999,96
4416	28. Investiciono održavanje	8.000,00
	28.1. Redovna sredstva	8.000,00
	UKUPNO:	1.151.451,85

SOPSTVENI PRIHODI-ANALITIKA

Konto	Opis	Iznos
7153	Usluge izrade cip-a i bar koda	17.599,50
7153	Usluge izrade UDK-a brojeva	469,10
7153	Usluge kopiranja i skeniranja	597,07
7153	Usluge članarine	221,50
7153	Prodaja sopstvenih izdanja	780,00
7153	Pohadjanje kursa cobiss3	1.150,00
7153	Cobiss članarine	2.620,00
7153	Ostalo	910,19
7153	Refundacija sredstava	3.533,20
7153	Povraćaj akciza	15.602,38
	Početno stanje na računima kod poslovnih banaka u 2015. godini	28.050,07
	UKUPNO:	71.533,01

RASHODI FINANSIRANI IZ SOPSTVENIH PRIHODA

Konto	Opis	Iznos
4122	Naknada za godišnji odmor	944,00
4124	Jubilarne nagrade	4.352,28
412500	Otpremnine	1.206,00
412511	Pomoć u prevozu	1.167,87
4127	Ostale naknade	5.908,62
4131	Administrativni materijal	3.603,35
4133	Materijal za posebne namjene	6.024,29
4141	Službena putovanja	3.973,25
4142	Reprezentacija	839,39
4143	Komunikacione usluge	86,42
4144	Bankarske usluge	99,23
4145	Usluge prevoza	4.321,30
4146	Advokatske usluge	1.010,00
4147	Konsultantske usluge i projekti	6.934,88
4148	Stručno usavršavanje	1.115,66
4149	Ostale usluge-štampanje	1.638,83
4191	Izdaci po osnovu ugovora o djelu	153,12
4193	Izrada i održavanje softvera	656,46
4198	Takse	277,70
4199	Ostalo	16.368,52
	UKUPNO:	60.681,17

I NAMJENSKA SREDSTVA

Rb	Naziv ugovora	Iznos
1.	Publikovanje monografije „Blago NBCG“	4.500,00€
2.	Konzervacija i restauracija tri knjige iz Zbirke stare knjige	2.000,00€
3.	Sprovođenje otkupa knjiga u cilju obogaćivanja i kompletiranja fonodova	2.000,00€
4.	Dani evropske baštine	1.000,00€
5.	Vaninstitucionalno obrazovanje i vaspitanje djece i omladine	2.000,00€
6.	Izdavački projekat NBCG „Đurđe Crnojević“	30.000,00€
7.	Ugovor sa Zavodom za zapošljavanje-Javni rad	1.654,02€
8.	Informacijska i medijska pismenost – strategija i edukacija	23.483,30€
	UKUPNO:	66.637,32€

PRILOG I

SPISAK BIBLIOTEKA KOJIMA NBCG UPUĆUJE PUBLIKACIJE PUTEM MEĐUNARODNE RAZMJENE

Narodna i univerzetska biblioteka "Petar Kočić"	Regensburg
Banja Luka, Republika Srpska	GERMANY
Narodna i univerzetska biblioteka	DFG
Bosna i Hercegovina	Bonn, GERMANY
Institut za istoriju	Preussischer Kulturbesitz – Haus2/Osteuropa
Bosna i Hercegovina	Abteilung
Nacionalna i univerzetska biblioteka "Kliment Ohridski"	BERLIN
Makedonija	Institut für Slavische Philologie Der Universität München
Makedonska akademija nauka i umetnosti	München GERMANY
Makedonija	Die Deutsche Bibliothek
Filozofska fakulteta , Knižnica Oddelka za slovenistiko	Leipzig, GERMANY
SLOVENIJA	Bayerische Staatsbibliothek
Univerza v Ljubljani Filozofska fakulteta Odd. za zgodovino	München, GERMANY
SLOVENIJA	Universität Göttingen
Slovenska akademija znanosti in umetnosti,	Göttingen, GERMANY
SLOVENIJA	Biblioteka Narodowa
Narodna in univerzitetna knižnica	Warszawa, POLAND
SLOVENIJA	Uniwersytet Jagiellonski, Biblioteka Jagiellonska
Institute for Scientific Information on Social Sciences (INION RAN)	Krakow, POLAND
Moskva RUSIJA	Instytut Slawistyki PAN
National Academy of Sciences of Ukraine – National Library	WARSZAWA, POLAND
KYIV UKRAINE	Biblioteka Nationala
Russian State Library	Bucuresti, ROMANIA
RUSSIA	National Library
BAN – Russian Academy of Sciences	Scanderbeg Square, Tirana
St. Petersburg RUSSIA	ALBANIA
National Library of Russia	University of Kansas
St. Petersburg RUSSIA	Lawrence, USA
Österreichische Nationalbibliothek	University of Illinois at Urbana-Champaign , Slavic and EE Library
Wien AUSTRIA	USA
Universitätsbibliothek	The New York Public Library
Fachbibliothek für Slawistik	New York, USA
Wien AUSTRIA	University of Wisconsin – Madison
St. Cyril & Methodius National Library of Bulgaria	USA
BULGARIA	University of Washington Libraries
University of Ioannina	Washington
Ioannina GREECE – HELLAS	USA
Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Columbia University Libraries
Zagreb HRVATSKA	New York, USA
AMHA – Acta Medico-historica Adriatica	Library of Congress
Rijeka, Hrvatska	Washington, USA
Filozofski fakultet u Rijeci	Bibliothèque Nationale de France
Rijeka , Hrvatska	Paris,FRANCE
Slovanska knihovna	Universiteti Iliria
Praha, Czech Republic	PRISHTINA, REPUBLIC OF KOSOVO
Narodni knihovna Ceske Republiky	Narodna i univerzetska biblioteka Republike Srpske
PRAHA, Czech Republic	Banja Luka
Knihovna Národního muzea	Ambasada Crne Gore u Argentini -
PRAHA, CZECH REPUBLIC	
British Library	
Slavonic and East European Collections	
London, United Kingdom	
University of Bradford	
West Yorkshire, United Kingdom	
Universita degli studi di Bari	
Bari ITALIA	
Südost Institut – Bibliothek	

PRILOG II - Međubibliotečka pozajmica

Red. Br.	Naziv biblioteke	Broj zahtjeva	Broj publikacija
1.	Kulturni centar Bar	3	6
2.	Biblioteka za slike Podgorica	1	4
3.	Fakultet političkih nauka Podgorica	2	18
4.	Istorijski institut Crne Gore – Podgorica	1	1
5.	Ekonomski fakultet – Podgorica	6	18
6.	NB „Radosav Ljumović“ – Podgorica	66	214
7.	Univerzitet Donja Gorica – biblioteka	10	93
8.	Univerzitetska biblioteka – Podgorica	2	17
9.	Gradska biblioteka i čitaonica – Herceg Novi	9	26
10.	Filozofski fakultet - Nikšić	4	7
	U K U P N O	103	404

NBCG „Đurđe Crnojević“ – Izvještaj o radu za 2015. godinu

PRILOG III - Pregled zatečenog stanja u bibliotekama za 2015.

Opština	Prostor	Zaposleni	Nabavka	Internet	COBISS
Andrijevica	200m2/neuslovan	2	82 toma	-----	-----
Bar	450m2/namjenski	10	2030 t.+2685 br. ser. publikacija	Da	članica
Berane	145m2/neuslovan	5	540 naslova	Da	članica
Bijelo Polje	350m2/neuslovan	5	549 naslova	Da	članica
Budva	550m2/namjenski	11	1167 tomova	Da	članica
Danilovgrad	50m2/neuslovan	1	195 tomova	-----	-----
Žabljak	120m2/neuslovan	2	-----	-----	-----
Kolašin	94m2/neuslovan	5	126 naslova	Da	članica
Kotor	170m2/neuslovan	8	768 tomova	Da	članica
Mojkovac	87m2/neuslovan	2	126 tomova	Da	-----
Nikšić	800m2/neuslovan	11	585 tomova	Da	članica
Plav	182m2/neuslovan	7	619 tomova	Da	-----
Plužine	90m2/neuslovan	3	151 tom	Da	-----
Pljevlja	470m2/namjenski	9	1353 toma	Da	članica
Podgorica	2900m2/namjenski	18	1333 toma+2399 br. ser. publikacija	Da	članica
Rožaje	144m2/neuslovan	3	358 tomova	Da	-----
Tivat	135m2/neuslovan	2	287 tomova	-----	-----
Ulcinj	650m2/namjenski	8	-----	Da	-----
H.Novi	514m2/neuslovan	8	3185 t+oko2000 br. per. publikacija	Da	članica
Cetinje	249m2/neuslovan	13	1046 t+1574jedinica per. publikacija	Da	članica
Šavnik	8m2/neuslovan	1	-----	-----	-----
UBCG	270m2/neuslovan	7	3337tomova+1757 jedinica per. publikacija	Da	članica

PRILOG IV - PRIPREMA BIBLIOTEČKE GRAĐE ZA DIGITALIZACIJU U 2015.

1. Planirano i realizovano skeniranje monografskih publikacija

1.1. Legat Dušana Gvozdenovića

naslov	broj strana	metapodaci, cobiss id	realizacija
Pejović, T.: Diferencijalni i integralni račun sa primenom u geometriji. - Beograd, 1928.	344	ID=20440336	realizovano,
Stepanov, V. V.: Курс диференциальных уравнений. - Moskva, 1945	405	ID=21302032	realizovano
Ukupno realizovano	749		
Predviđeno	749		

1.2. Legat dr Pavla Mijovića

naslov	broj strana	metapodaci, cobiss id	realizacija
Živanović, J.: Crkvenoslovenski rječnik: za pravoslavne srpske crkve i škole. - Sremski Karlovci, 1901.	671	ID=18203664	realizovano
Kukuljević-Sakcinski, I. : Slovnik umjetnika jugoslovenskih. - Zagreb, 1860.	432	ID= 141773575	realizovano
Житје Светых Сербских Просветителей Симеона и Саввы. - Виенна, 1794.	30		realizovano
Saska, L.F. : Mitologija Grka i Rimljana: za gimnazije. - Beograd, 1882.	262	ID= 59355143	realizovano
Описаніє древностій србски у Светой (Атонской) гори: съ XVIII: Литографираны таблица. - Beograd, 1847.	82, XIII		realizovano
Karadžić, V. Stefanović: Život i običaji naroda srpskoga. - Beč, 1867.	X, 356	ID= 9707271	realizovano
Proslavna spomenica četristogodišnjice Obodske štamparije. - Cetinje, 1895.	X, 269		realizovano
Скриб, Е. : Јоанњ Лейденскій: пророкъ. - Moskva, 1890.	96	ID= 19499792	realizovano
Le musée d'art: des origines au XIX siècle: galerie des Chefs-d'œuvre et précis... Paris, 1902?.	267		realizovano
Ukupno realizovano	2456		
Predviđeno	2456		

1.3. Legat Radivoja Lole Đukića

naslov	broj strana	metapodaci, cobiss id	realizacija
Petrović-Njegoš, Nikola I: Pjesma Svetome Savi. - Cetinje, 1912.	13	ID= 44847879	realizovano
Petrović-Njegoš, Nikola I: potonji	111	ID= 43521287	realizovano

NBCG „Đurđe Crnojević“ – Izveštaj o radu za 2015. godinu

Abenseraž: po Šatobrijanu. - Cetinje, 1894			
Besjede mitropolita Mitrofana. - Cetinje, 1902	VI, 450	ID= 11967248	realizovano
Igo, V. : Notre-Dame de Paris. - Paris, 1844.	485	ID= 21320976	realizovano
Dečanske hrisovulje. - Beograd, 1880.	VII, 150	ID= 21207824	realizovano
Ukupno realizovano		1209	
Predviđeno		1209	

1.4. Legat dr Dušana J. Martinovića

naslov	broj strana	metapodaci, cobiss id	realizacija
Zakon o Knjaževskoj crnogorskoj Biblioteci i Muzeju. - Cetinje, 1896.	3		realizovano
Petrović-Njegoš, Nikola I: Na ponoći. - Cetinje, 1903.	16	ID= 20606480	realizovano
Філактірон тіс псіхис. Хранилиште дýши. - Бенециї, 1800.	32		realizovano
Matić, A. : Sveštenik Jovan Oberlin ili šta može učiniti valjan sveštenik u svojoj opštini. - Novi Sad, 1887	77	ID= 6850567	realizovano
Privremena uputa za spremanje južnoslovenskoga enciklopedijskoga rječnika. - Zagreb, 1912.	11	ID= 20908816	realizovano
Balkan i Balkanci. - Beograd, 1937.	158	ID= 19797767	realizovano
Славянский сборник. - Москва, 1947.	365	ID= 206320647	realizovano
Martinović, D. J. : Budvanska rivijera: uslovi za razvoj turizma (magistarski rad). - Cetinje, 1970.	202	ID=20036368	realizovano
Martinović, D. J. : Cetinje: teritorijalno-funkcionalni razvoj i turističke mogućnosti (doktorska disertacija). - Cetinje, 1973.	VI, 393, XI	ID=20033808	realizovano
Martinović, D. J. : Autobiografija. - Užice, 2004.	379	ID= 7005200	realizovano
Ukupno realizovano		1636	
Predviđeno		1636	

1.5. Legat dr Nika S. Martinovića

naslov	broj strana	metapodaci, cobiss id	realizacija
Petrović-Njegoš, Petar II: Gorski vijenac. -	124	ID=48405255	realizovano

Beč, 1876.			
Perović, Đ. T. : Hercegovka. - Cetinje, 1889.	63	ID= 54775815	realizovano
Pravila i upustva za učestvovanje Crne Gore na međunarodnoj svjetskoj izložbi u Parizu 1900 god.- Cetinje, 1898.	13	ID= 7491847	realizovano
Kostić, M. : Škole u Crnoj Gori. - Pančevo, 1876.	233	ID= 19030288	realizovano
Ukupno realizovano		433	
Predviđeno		433	

2. Planirano i realizovano skeniranje serijskih publikacija

2.1. Stara crnogorska periodika

naslov	broj strana	metapodaci, cobiss id	realizacija
Slobodna misao (1922-1941)	1800	ID= 26982668	realizovano
Ukupno realizovano		1800	
Predviđeno		1800	

PRILOG V NBCG NA SAJMOVIMA KNJIGA

NBCG NA 10. MEĐUNARODNOM SAJMU KNJIGA U PODGORICI

Nacionalna biblioteka je na Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga, koji se pod sloganom „Snovi za čitanje“ održao u garaži Delta Sitija u Podgorici od 5. do 11. maja predstavila svoja prepoznatljiva izdanja iz svijeta bibliotečko-informacione djelatnosti, kulturne istorije, savremene crnogorske književnosti, kao i vrijedna bibliografska izdanja.

Na ovom sajmu knjiga prodata su sljedeća izdanja Nacionalne biblioteke:

1. Cerović, Rajko: Riječ protiv – cijena 4 €
2. Crnogorska bibliografija I: 1-10, II: 1-2, III: 1-15 , IV: 1, 2, 3, 3/2, 4/5 komplet – 30 €
3. Drašković, Čedomir: Bibliotekarstvo u Crnoj Gori – cijena 3 €
4. Državni kalendar – cijena 5 € ; 2,5 €; ukupno 7,5 €
5. Etnokultura – putevi i stranputice – 2, 5 €
6. Heruvim enigme – cijena 3 €, 2 primjerka; ukupno 6 €
7. Jovanović, Borislav: crnogorski književni urbanitet – cijena 3 €
8. Jovanović, Borislav: Homerov arhipelag- cijena 5 €
9. Jovović, Vasilije: Crnogorsko bibliotekarstvo..- cijena 2, 5 (popust)
10. Kalezić, Milosav: Crna Gora i Krleža II – cijena 4 €; 3 € (popust); ukupno 7 €
11. Kapisoda, Ljubomir: Stanjevići...- cijena 5 €
12. Kilibarda, Novak: Serdarev grob – cijena 4 €
13. Kilibarda, Novak: Vražji vrti – cijena 6 € , 4 € (popust); ukupno 10 €
14. Krauze, Fridhilde: Crna Gora – literatura na njem. jeziku – cijena 2 €
15. Luketić, Miroslav....: P. P. Njegoš : bibliografija – cijena 3 €
16. Marko Vujović i slike jednog vremena – cijena 2 € ; 2 primjerka; ukupno 4 €
17. Martinović, Dušan: Portreti I – cijena 3 €
18. Martinović, Dušan: Portreti II – cijena 3 €
19. Martinović, Dušan: Portreti III – cijena 3 €
20. Martinović, Dušan: Portreti V – cijena 3 €
21. Martinović, Dušan: Portreti VI – cijena 3 €
22. Martinović, Dušan: Portreti VII – cijena 2 €
23. Martinović, Miraš. Dioklitijsko zavještanje – cijena 5 €
24. Mihailo Jovićević: katalog – cijena 1 €
25. Mijanović, Boško: Njegoševi poetsko-matematički prostori, cijena 5 €;3 primjerka; ukupno 15 €
26. Mijović, Pavle: Cetinje kao feniks – 3 €
27. Mijović, Pavle: Od Dokleje do Podgorice – cijena 3 €, 3 primjerka; ukupno 9 €
28. Milović, Milorad: Čedomir Bogićević: bio-bibliografija – cijena 2 €
29. Milović, Milorad: Legat Pera Šoća – cijena 5 €
30. Momirović, Petar....: Rukopisne knjige Cetinjskog manastira – cijena 10 €
31. Nemirovski, Evgenij Lj.: Počeci štamparstva u Crnoj Gori – cijena 10 €
32. Njegoš i Hrvati – cijena 5 €; 3 €; ukupno 8 €
33. Orlić: crnogorski godišnjak – cijena 20 €
34. Petrović Njegoš, Nikola I: Besjede i proglaši – cijena 10 €
35. Petrović Njegoš, Petar II: Tri dana u Triestu – cijena 1 € ; 4 primjerka; ukupno 4 €
36. Popović, Simo: Osvojenje Nikšića; Osvojenje Bara – cijena 3 €
37. Poslanstva na Cetinju – cijena 3; 3 primjerka; ukupno 9 €
38. Racković, Nikola: Jugoslovenska izdanja Njegoševih djela – cijena 3 €
39. Radivoje Lola Đukić – jugoslovenska odiseja – cijena 3 €
40. Rovinski, Pavel A.: Crna Gora ... bibliografija – cijena 2 €
41. Skriptoriji i manastirske biblioteke u Crnoj Gori – cijena 5 €; 4 € ; ukupno 9 €

42. Smjernice za projekte digitalizacije – cijena 1 €
  43. Spasić, Krunoslav: Francuska bibliografija ... – cijena 3 €
  44. Stojanović, Petar: Pravni zbornik : 1933-1983 : istorijsko-pravna studija – cijena 3 €
  45. Šekularac, Božidar: Dukljansko-crnogorski istorijski obzori – cijena 5€; dva primjerka 4 €; ukupno 13 €
  46. Šuković, Radivoje: Crnogorski almanasi, godišnjaci i kalendarji – cijena 4 € - 2 primjerka; 2, 50 € (popust); ukupno 10,50 €
  47. Šuković, Radivoje: Proslava četiristogodišnjice Crnojevića štamparije – cijena 3 €
  48. Velc, Ferdinand: Bibliografija Crne Gore – cijena 3 €
  49. Vuković, Čedo: Crnogorsko proljeće – cijena 3 €
  50. Zakon o narodnjem školama – cijena 3 €; 2 primjerka; 2,5 € (popust) 2 primjerka ; ukupno 11 €
  51. Zakonik Danila I – cijena 7 €
  52. Zaštita i čuvanje pisane baštine – cijena 3 €
  53. Zbornik pravila, propisa i naredaba..- cijena 5 €; 4 € ; ukupno 9 €
- Ukupan prihod: 316,00€

Nacionalan biblioteka je na 10. Međunarodnom sajmu knjiga u podgorici poklonila sljedeća izdanja:

1. Milović, Milorad: Bibliografija crnogorskih bibliografija – Zoranu Lakiću, akademiku
2. Triod posni: Štamparija Božidara Vukovića Podgorčanina : Venecija, 1561 – Slavoljubu Stijepoviću, gradonačelniku Podgorice
3. Trebnik: Njegoševa štamparija: 1837 – Predragu Boškoviću, ministru prosvjete
4. Crnogorka: 1884-1885 – Sanji Vlahović, ministarki nauke

Pokloni kolegama i kupcima više knjiga:

5. Heruvim enigme - katalog
6. Jovanović, Boro: Bijeli gavran
7. Kovačević, Vesna: Crnogorska bibliografija : serijske publikacije : 1995-2010.
8. Latković, Senka: Medicinski zapisi: bibliografija
9. Mijanović, Boško: Negoševi poetsko-matematički prostori
10. Radivoje Lola Đukić- jugoslovenska odiseja
11. Skriptoriji i manastirske biblioteke u Crnoj Gori
12. Zakon o narodnjem školama

NACIONALNA BIBLIOTEKA NA „TRGU OD KNJIGE“ U HERCEG NOVOM

Nacionalna biblioteka učestvovala je na Sajmu knjiga u Herceg Novom „Trg od knjige“ od 21. do 28. jula 2015. i predstavila svoja prepoznatljiva izdanja. Na ovom sajmu prodato su sljedeće publikacije:

1. Vuković, Čedo: Crnogorsko proljeće – cijena 3 €
2. Mijović, Pavle: Od Dokleje do Podgorice – cijena 4 €
3. Zakon o narodnjem školama – 5 €
4. Marko Vujović i slike jednog vremena – cijena 2 €
5. Radivoje Lola Đukić- Deset zapovijesti – cijena 4 €
6. Mihailo Jovićević: katalog – cijena 3 €
7. NJEGOŠ NAŠ NASUŠNI, Goran Sekulović – cijena 4€
8. Kalezić, Milosav: Crna Gora i Krleža II – cijena 4 €;
9. ĆIRILIČKE RUKOPISNE KNJIGE CETINJSKOG MANASTIRA : XIV-XVIII vijek. – cijena 10€
10. Smjernice za projekte digitalizacije - cijena 1€
11. Skriptoriji i manastirske biblioteke u Crnoj Gori – cijena 7 €;
12. 150 godina narodnog bibliotekarstva u Crnoj Gori – cijena 2€

NBCG „Đurđe Crnojević“ – Izvještaj o radu za 2015. godinu

13. Stanjevići, stogodišnja rezidencija Petrovića – cijena 5 €
Ukupan prihod – 55€

NBCG NA PRVOM INTERNACIONALNOM SAJMU KNJIGA U PODGORICI

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ učestovala je od 18. do 22. novembra na Prvom internacionalnom sajmu knjiga Podgorica 2015, na kojem je predstavila svoju bogatu izdavačku produkciju koju čine prepoznatljiva izdanja na temu bibliotečko-informacione djelatnosti, kulturne istorije, kao i vrijedna bibliografska i bibliofilska izdanja. Prvi internacionalni sajam knjiga Podgorica 2015. održao se u poslovnom objektu Capital Plaza.

Na ovom sajmu knjiga, od 18. do 22. novembra prodata su sljedeća izdanja Nacionalne biblioteke:

1. DRŽAVNI KALENDAR ZA 1907. – 2 kom (10€)
2. ЗАКОНИК ОБИЦИ ЦРНОГОРСКИ И БРДСКИ. ЗАКОНИКЪ ДАНЬЙЛА ПРВОГЪ. – 1 kom (5€)
3. NJEGOŠ NAŠ NASUŠNI, Goran Sekulović – 3 kom (15€)
4. CRNOGORKA: LIST ZA KNJIŽEVNOST I POUKU. – 1 kom (25€)
5. HOMEROV ARHIPELAG, Borislav Jovanović – 1 kom (5€)
6. PORTRETI, Dušan Martinović – 8 kom (15€)
7. NJEGOŠ I HRVATI – 1 kom (5€)
8. CRNOGORSKI GRBOVNIK – 2 kom (20€)
9. ĆIRILIČKE RUKOPISNE KNJIGE CETINJSKOG MANASTIRA : XIV-XVIII vijek. – 2 kom (20€)
10. POČECI ŠTAMPARSTVA U CRNOJ GORI (1492-1496) – 2 kom (20€)
11. DUKLJANSKO-CRNOGORSKI ISTORIJSKI OBZORI – 2 kom (12€)
12. SERDAREV GROB, Novak Kilibarda – 1 kom (6€)
13. GLAS CRNOGORCA DVD – 2 kom (2€)
14. SLIKE JEDNOG VREMENA, katalog – 1 kom (3€)
15. LAUREATA, Borislav Jovanović – 2 kom (10€)
16. OD DOKLEJE DO PODGORICE, Pavle Mijović – 1 kom (5€)
17. CETNJE KAO FENIKS, Pavle Mijović – 1 kom (5€)

Ukupan prihod: 183,00€

NAPOMENA: U slučaju kupovine više naslova kupcu je odobravan dodatni popust.

NBCG NA MINI SAJMU „MEĐU KNJIGAMA“ U NIKŠIĆU

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ učestvovala je na ovogodišnjem sajmu knjiga u Nikšiću, koji je u okvoru 18. Nikšićkih književnih susreta održan pod sloganom „Među knjigama“. Na njemu je Biblioteka predstavila svoju bogatu izdavačku produkciju koju čine prepoznatljiva izdanja na temu bibliotečko-informacione djelatnosti, kulturne istorije, kao i vrijedna bibliografska i bibliofilska izdanja.

Na ovom sajmu knjiga prodata su sljedeća izdanja Nacionalne biblioteke:

1. Glas Crnogorca DVD – 1 kom 5€
2. Trebnik - 1 kom 25€
3. Bibliografija bibliografskog vjesnika 1 kom - 4€

Ukupan prihod – 34€

